1891 HUSZONÖTÖDIK ÉVFOLYAM. 181. SZÁM. BUDAPEST, SZOMBAT, JULIUS 4.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST VI. SZERECSEN-UTCZA 35.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Francziа-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VI. DALSZINHÁZ-UTCZA 1.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE
VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 1.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 35.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12.
és valamennyi hirdetési iroda.

A mai eset.

A mai eset, mely a parlamentben előfordult, érdekes is, fontos is. Érdekes azért, mert tanulságokat enged kivonni magából s fontos azért, mert a kormánypárt és sajtója ezt az esetet határozottan obstrukczionak keresztelni. S teszi ezt azért, hogy ürügyet keressen a függetlenségi párt ellen intézendő erőszakos rendszabályokra.

Pedig hát az egész eset felette egyszerű.

A házszabályok azt rendelik, hogy a miniszter a hozzá intézett interpelláczióra harmincz nap alatt felelni tartozik. B. Fejérváry honvédelmi miniszter Polonyi képviselő fontos interpellácziójára április óta nem felelt s ekként a parlament házszabályainak nem tett eleget. E miatt ma Polonyi képviselő felszólalt s kérte, hogy a parlament helytelenitse a miniszter eljárását.

Mind ebben nincs se szokatlan dolog, se rendetlenség. Legalább olyan, a mely a függetlenségi pártot terhelné, egyáltalán nincs.

Kétségtelen, hogy interpellálni joga van a képviselőnek.

Kétségtelen, hogy báró Fejérváry miniszter kétszeresen is el hagyta telni a harmincz napot s még sem felelt az interpellácziót.

S végre kétségtelen, hogy az interpelláló képviselőnek jogában áll a miniszter mulasztását helyteleniteni s ez iránt a parlament elé is inditványt terjeszteni.

S ha a kormány és a parlamenti többség mindezt ép ugy be akarta volna látni, mint a hogy minden gondolkodó embernek be kell látnia, hacsak a valóságos tényeket ledér lelkülettel eltagadni nem akarja: hát akkor nem lett volna sem vita, sem szavazás, sem névsorfelolvasás, sem semmiféle időtöltés, hanem ezek helyett megoldatott volna a kérdés simán és rögtön. Megoldatott volna akként, hogy Polonyi képviselőnek megengedik határozati javaslatát valamely napon indokolni, de a miniszter holnap felel az interpellácziót s ezzel a határozati javaslat tárgytalanná válik, tehát ennek indokolása is elmarad.

De hát a kormány és pártja nem igy fogta fel a dolgot. Hanem ugy, hogy a házszabályoknak a miniszter válaszolási kötelességére vonatkozó részét a fölmerült esetben el akarta csürni-csavarni s ekként a parlament interpellácziójogát a fölmerült esetben tényleg meggyöngiteni. De hogy ezt a függetlenségi párt szó nélkül nem engedhette: az természetes. Ha engedi: politikai és hazafiköteleségét sértette volna meg. Ezért volt kikerülhetetlen az ugynevezett házszabályvita.

E vita a lehető legszükebb mérvben tartatott. A függetlenségi párt részéről csak hárman szólaltak föl: Polonyi, Madarász, Eötvös. Mig a többség részéről az elnök felszólalt háromszor, gr. Tisza Lajos kétszer s gr. Szapáry miniszterelnök egyszer.

Ezután következett a szavazás.

S a szavazásnál kitünt, hogy száz képviselő nincs a házban, tehát a parlament nem határozatképes. Mikor pedig ez kitünt: a házszabályok értelmében el kellett rendelni a névsor felolvasását. Igy telt el összesen mintegy másfél óra.

Most azután a kormánypárt sajtója jajveszékel, sőt dühösen szitja a függetlenségi pártot, hogy ennek tagjai miért nem voltak jelen a szavazásnál.

Ez azután az igazi komédia!

Száz képviselő kell a határozatképességhez. A függetlenségi párt összesen 87 képviselőből áll, kik közt néhányan sulyos betegek. De ha mind jelen volna is: a ház akkor sem lehetne határozatképes.

Ellenben a kormánypárt áll 250 képviselőből, tehát a ház határozatképességét ő egymaga is előidézheti. Előidézheti: ha akarja.

A mai esetből azonban ugy látszik: nem akarja. Mert ha komolyan akarná: erre könnyen eljuthatna az által is, ha minden három tagja közül csak egyetlenegy is a parlamentben megjelennék. De nem jelenik meg a kormánypártnak ötödrésze sem.

És most álljunk meg egy pillanatra e kérdésnél.

A függetlenségi párt fönséges hazafiköteleséget teljesit, midőn egy kárhozatos merénylettől komoly vitával az országot megmenteni igyekszik. E kötelesség teljesitése nehéz. A napok forrók, az emberek egészségét rontják. Beléptünk már az aratásba s a függetlenségi párt tagjai tulnyomólag mezei gazdák. De ők egészségök, gazdaságuk, családjuk minden gondját félretéve, a kötelességérzet magasztos hősiességével állnak meg helyükön, hova a nemzet bizodalma állitotta őket.

A kormánypárt pedig hüssel, mulat, csinálja üzletét és gazdaságát s látogatja a fürdőket. Fel van osztva három szállitmányra s minden szállitmányba 80 ember becsomagolva. Két szállitmány mindig mulathat, de egy-egy szállitmánynak mindig ott kellene lenni a parlamentben, hogy szavazzon, mikor szavazni kell.

Azonban még ez a száll itmány is hiányzik rendszerint.

De hát felelős-e ezért a függetlenségi párt?

Tehet-e e párt arról, hogy a kormánypártnak is tetemes része pokolra kivánja az egész törvényjavaslatot?

És tehet-e a függetlenségi párt arról, ha a kormánypárt nem siet még szavazási kötelességét is teljesiteni?

Azt mondják, hogy a mai szavazás alatt nehány függetlenségi párti képviselő kiment a teremből. S e miatt jajgat a kormánypárt.

Hát hiszen kötözni való bolond volna az, ki azt várná a függetlenségi párttól, hogy ez önkényt segitse elő saját leszavaztatását. Már ezt a szivességet csakugyan nem teszi meg a kormánypártnak. Sőt minden hasonló alkalommal megtesz a parlamentarizmus szigoru szabályai szerint mindent, hogy a kormánynak s pártjának erőszakoskodását meghiusitsa s gyöngeségét a maga javára kizsákmányolja.

Budapest, julius 3.

Ma este — értesülésünk szerint — több óráig tartó *miniszteri tanácskozás* volt.

A közigazgatási törvényjavaslat képviselőházi tárgyalásáról összeállitott kimutatásunk *Mocsáry* Lajost a pártonkivüli képviselők közé sorozta. Ennek kapcsán Mocsáry Lajos orsz. képviselő annak konstatálására kér fel bennünket, hogy nem szünt meg tagja lenni a függetlenségi és 48-as pártnak, bár a pártkörnek nem tagja.

A kis király szünideje.

Sándorkát, Szerbia királyát, immár teljesen beavatják a magas politika tanfolyamába. Eddig Szerbiának politikai életéből csak annyit lehetett megértenie, hogy az ő királyi trónjának érdekeért atyját számüzni, anyját az ő közeléből erőszakosan eltávolitani kellett. Ez minden esetre jó bevezetés az állam szükségeinek és a politikai alapigazságoknak megismeréséhez. Most Sándorka letette a vizsgát holmi közönséges gimnáziumi tanulmányokból és a régensek jóvoltából szünidejét utazásokon fogja tölteni. Az utazás megállapitott programmja szerint legelőbb is a czárnál fogja tiszteletét tenni és a nagy orosz birodalom városait fogja megszemlélni.

Az ilyen programmra senki sem foghatja rá, hogy a királyi növendék számára nincs elég gyakorlati tanulsággal egybekapcsolva. Egészen megfelel a mai pedagógia elvének, mely azt kivánja, hogy a szünidei szórakozás mindig az élet és a világ közvetlen megismerésére képesitse a könyvtudományok által egyoldalu elméleti irányba terelt tanulót. Ha majd I. Sándor, mint Szerbia királya, alázatos hódolattal jelenik meg a czár kegyes szine előtt, egyszerre feltárul előtte jövő uralmának dicső perspektivája és megérti azt a fenséges missziót, mely a czár atyai pártfogása alatt és az orthodox panszlavizmus szolgálatában reá várakozik. Mily fenséges lélynek fog feltünni gyermekképzelete előtt az orosz czár, ki korlátlanul uralkodik óriási birodalma fölött, és kinek még Sándorka fegyelmező: mentorai is a hatalmas regensek és a rettenetes radikális miniszterek térdencsuszva mutatják be hódolatukat. A gyermekléleknek ily benyomása aligha maradandó nyomokat nem hagy a jövendő szerb király gondolkozásában. Bizonyosan nem a legjobb előkészités ez arra, hogy Sándorkából alkotmányos, a népjogokat őszintén tisztelő fejedelem váljék.

Bajos volna is egyszerü józan észszel végére járni annak, micsoda mély politikai bölcseség sugallja Belgrádban a regenseket és minisztereket, mikor királyukat oly sietséggel vezetik a czári hatalom varázskörébe. Mert persze a hivatalos formulát, mintha a kis király tisztán az utazók természetes ösztönéből, afféle turistai kiváncsiságból irányitaná lépteit legelőbb Szent-Pétervár felé, senki sem veszi komolyan. Oroszország, megengedjük, a maga nemében nagyon érdekes ország, de jóval közelebb akadnak nemzetek és tájak, melyek egy növendéknek fogékony szellemét gazdagabb és élénkebb képekkel tölthetik be. És ha már Szent-Pétervár vagy Moszkva az óhitü szlávok képzeletében különös fénynyel vannak övezve, mért nem választják a belgrádi mentorok a legközelebbi utat oda, mely a mi monarchiánkon keresztül vezet? Világos, hogy az utazásnak valódi rugója csak a czár előtti tisztelgés és csak a külső szin kedveért történik, hogy majd ennek végeztével a visszautazásban Sándorka Bécset is fogja érinteni, hol a mi királyunkkal remél találkozhatni. Ezzel ugyan nem vezetnek bennünket félre. Egészben csak azt látjuk, hogy Szerbia radikális politikusai ma is oly naivul itélik meg a világ folyását és a hatalmi tényezőket, mint uralmuk mézes heteiben.

Hogy hazájuk függetlenségét el akarnák árulni és Sándor királyt ellenségeinek kezébe akarnák adni, ezt nem teszszük fel egyenesen róluk. Azt képzelik bizonyára ma is, hogy Oroszországnak hizelegve, vezérszerepet nyerhetnek a Balkánon és az orosz pártfogással ellensulyozhatják monarchiánk minden törekvését befolyása körének kiterjesztésére. Ebből csak azt látjuk, hogy egyszerre erősebbnek is, gyengébbnek is képzelik Oroszországot a kelleténél. Mert hogy Oroszország tekintélye távolról sem mindenható a Balkánfélszigeten, ezt alaposan megismerhették volna Bulgária példáján, mely minden czári dühöngés daczára nyugodtan fejleszti önálló állami létének erősségeit. És hogy e tekintetben egyhamar nem fog kedvezőtlen változás beállani, erről is meggyőzheti a radikális urakat az európai politikának legujabb eseménye, melyről bizonyosan már tudomást vettek, t. i. a hármas-szövetség megujitása. Ezzel csak számolnak Belgrádban is. Másrészt azonban Oroszország és a panszlavizmus nem oly egyszerü és öntudatlan politikai erők, hogy nagyraláto belgrádi államférfiak saját számitásaik szerint felhasználhatnák. A ki velök bocsátkozik közösségbe, annak állandóan uraivá lesznek és tovább vonszolják a maguk czéljai felé. És ha Sándorka Szent-Pétervároa megjelenik, majd megmutatják neki azt a rémes Wauvaut is Nikita személyében, ki az ő jó magatartását biztositsa. A panszlavizmuz mindig erősen fogja zsákmányát, ha barátságos ölelés képében teszi is.

Bizony helyesebb volna, ha a szegény gyermekkirálynak, miután tanulmányokkal elcsigázták és szüleinek elüzésével környezetét rideggé tették, legalább a szünidőt fesztelenül gyönyörködtető és mégis szellem- és jellemfejlesztő szórakozásra engednék át. Persze szerb Sándorkánál nehezebb ilyest találni, mint más gyermeknél. Mert a mi különben legtermészetesebb volna, hogy Milán urhoz vagy Natália asszonyhoz bocsássák és mellettük az apai és anyai gyöngédség áldásait élvezze — szegény szerb királygyermeknél nem mondható a legajánlatosabbnak.

A képviselőházból.

Régen volt olyan zajos, izgalmas napja a képviselőháznak, mint ma. A tikkasztó hőség fülledté, csaknem türhetetlenné teszi a ház levegőjét s ennek daczára ma mégis olyan eleven, ingerült, mérges hangulat uralkodott a tanácskozó teremben, mintha a nagy hőség, meg a rossz levegő nem is lenne terhes hatással a kedélyekre.

Délelőtt 10 órától d. u. $^1/_2$1-ig folyvást mozgalmas, szerfölött változatos képe volt a háznak. A jelenetek, a kérdések, a hangulatok, a szinek ugy változtak, hogy szinte mozgó panoráma jellege volt a törvényhozásnak ez alatt a harmadfél óra alatt. Minden negyedórában más kérdés merült fel s minden kérdés másképen formálta a t. Ház képét. Alig emlékszünk olyan csodálatos keveredésre, mint ez a mai volt. Egyik kérdés szülte a másikat, s mindenik más-más hangulatot teremtett. Ingerültséget, derültség, haragot vidámság váltogatott fel — gyors egymásutánban. Minden második perczben más beszélt, minden harmadik perczben uj kérdés körül folyt a mérges szóharcz. És ezt a zavaros állapotot még zavarosabb lárma fogta körül; nem volt nyugton senki, s a házban mint valami méhkasban a méhek, ugy zsongtak, mozogtak, forgolódtak, csipkedtek, hadonáztak az emberek. És a mikor már halomszámra volt a ház előtt a különféle elintézendő kérdés; mikor Péchy Tamás elnök már azt sem tudta hol kezdje, mihez fogjon először, hogy kikászolódjék a szörnyü tömkelegből, egyszerre csak hirtelen napsugár tört ki a ház felett gomolygó fekete felhőből, s rá, mint a hajnali harangszóra szétfutnak a kisértetek, eltünt minden kérdés, nem maradt még annyi sem, hogy valami eldönteni, vagy enunciálni valója lett volna a már-már végkép kimerült elnöknek. Harsogó derültség közt csak annyit jelentett ki: «E szerint az egész mai vita tárgytalanná vált.»

Rövidre fogva igy történt a dolog: Az ülés legelején már zaj támadt, a miatt, hogy a jegyzőkönyv olvasását nem lehetett hallani. Ez ügyben is voltak felszólalások, s az elnök *Károlyi* Gábor grófot már ekkor részeltette a rendreutasitás diesőségében. Ez volt az ülés préludiuma.

A napirend előtt *Polonyi* Géza szólalt fel s az ő felszólalásából kelt ki az egymásra halmozódott kérdésecknek zavaros tömege. Polonyi előbb személyes kérdésben reflektált a Horváth Boldizsár beszédére, azután előadva, hogy Fejérváry br. honvédelmi miniszter minden kérelem és nyilt sürgetés daczára sem válaszolt még egy régebben hozzá intézett interpellácziót, a mivel világosan megsértette a házszabályokat: ennélfogva határozati javaslatot nyujtott be az iránt, hogy a ház fejezze ki a miniszter iránt rosszalását s utasitsa a válasz megadására.

A jobboldalt szemmelláthatólag meglepte ez a határozati javaslat. Kivánesian néztek a ház elnökére, a kit hasonlóképen zavarba hozott a dolog. Ugy gondolta legsimábban elintézhetőnek az ügyet, ha a szivére beszél Polonyinak. Beszélt is igen érzékenyen, megindító hangon, védelmezve a honvédelmi minisztert s kérve Polonyit, hogy vonja vissza azt az ominozus határozati javaslatot, majd elintézi ő dolgot a miniszterrel. Ámde Polonyi nem

---

A müvésztelepről.

Az epreskerti müvésztelep egy fiók-koloniája a városligeti fasor egyik csendes nyaralójában ütött tanyát, hol fiatalabb festőink közül négyen dolgoznak. még pedig a mennyire a kegyetlenül rossz és szeszélyes idő megengedi, a szabadban, — en plein air!

Köztük van *Bihari* Sándor a «Falu rossza», a «Biró előtt» s még sok más annak idején feltünést keltett kép müvésze is, a ki első sorban megérdemli, hogy vele foglalkozzunk.

Bihari Sándor kétségkivül egyike a legkomolyabb magyar festőknek, a kit igazi ambició és tiszta müvészi lelkesedés vezérel s szép tehetség és fáradhatatlan szorgalom támogat munkálkodásában. Minden ecsetvonása szinte a pedáns lelkiismeretesség jelét viseli magán, mely kérlelhetetlen ellensége minden felületességnek és léha pongyolaságnak a jellemzésben, s alapos ismerője a szerencsés magyar népéletnek, a honnan tárgyait rendesen meriteni szokta. Helyes érzékkel tudja alakjait csoportositani, szinezése tán nagyon is diszkrét, de a magasabb, müvészi szempontok vezérlik, és müvészetéből soha egy szemernyit sem áldoz fel a pillanatnyi hatás kedvéért. Büszkén megveti a modern iskola «enfents terribles»-jeinek bizarságait s nem áhitozik a jogtalan feltünés olcsó dicsősége után. Emellett korántsem ósdi, hanem modern s emellett impresszionista a szó legtisztább s legnemesebb értelmében. Mindenek előtt felfogásban ugy, mint kivitelben igazságra törekszik, de nem ama meztelen, szinte brutális igazságra, mely már inkább hazugság, s mely Manet és a franczia impresszionisták legnagyobb részének müveit oly visszataszitóvá és élvezhetetlenné teszi, hanem a finom izlés tüzében megtisztult igazságra, mely soha egy pillanatra sem lépi át a müvészet örök törvényének, a szépnek korlátait.

Bihari Sándorra tán azt mondhatnók, hogy ideális impresszionista, a mi ugyan az első pillanatra paradoxonnak látszik, de valójában még sem az.

De miben is áll hát az a tulzó impresszionizmus?

Abban a formában, a melyben az impresszionizmust Edouard Manet, ennek az iskolának a megalapitója, felfogta; legjobban jellemzi ezt az irányt Ch. Ephrussi, a ki többek közt ezeket irja:

«A képet nem a müteremben komponálni, hanem a helyszinén festeni, minden konvencionalizmust gondosan kerülni, szemtől szembe állni a természettel s azt teljes, sőt brutális igazságában adni vissza a nélkül, hogy az ember a hivatalos felfogáshoz ragaszkodnék; a benyomásokat lelkiismeretesen reprodukálni s az érzést, bármily különösnek lássék is, hamisitatlanul kimutatni. Az uj iskola nem tanulja az optika katekizmusát s kicsinyléssel lenézi a festés rideg törvényeit; azt adja vissza, a mit lát, még pedig ugy a mint látja: közvetlenül jól vagy rosszul, magyarázatok nélkül s anélkül hogy benyomásaiból vamit elvenne, avagy valamit hozzájuk tenne... A mi müvészeink rendszeresen a csunyát s a visszataszitót festik, hogy ellenzéket képezzenek a széppel szemben, mely immár kezd unalmassá válni; a közönségest választják, mert a finomat gyülölik, ők festők, a kik a törvényekkel szakitottak, de azért igenis festők!»

Ha ehhez hozzávesszük Zola Emilnek, az impresszionizmus egyik legfanatikusabb apostolának következő felkiáltását: «Feledjétek el a tökély és az abszolut eszméit. Ne higyjétek, hogy valami azért szép, mert bizonyos fizikai és metafizikai hagyományok szerint tökéletes. A mi szép, az azért szép, mert él s emberi!» Ugy elméletileg tisztában lehetünk az impresszionisták iskolájának vezérlő elveivel.

Persze elméletben ezek az elvek még elég szelideknek látszanak; de ha megnézünk néhány képet, mely telivér inpresszionisták ecsetje alól került ki s látunk rajta indigókék és biborvörös embereket s élénkzöld vad- és háziállatokat, ha vásznaikon alkalmazva látjuk ez akadémikus perspektiva helyett a folt-elmélet tulzott fonákságait, ha látunk egy olyan vásznat, a melyre mindössze egy kék meg egy sárga sáv van ráfestve s mely a müvész intenczioi szerint alulról nézve a végtelen tengert ábrázolja a felette alkonyi pirban sárguló éggel, megforditva pedig a Szahara forró homoksivatagát tárja elénk az afrikai ég örök azurja alatt, ugy be kell látnunk azt is, hogy itt egyes emberek megtántorodott müvészi izlésének beteges kinövéseivel van dolgunk.

De ezeken kivül még más impresszionisták is vannak.

Bihari Sándor is impresszionista, de nem a Manet, Guay asszony, Monet iskolájából való.

Elfogadta az impresszionisták elvei közül azokat, melyek megférnek a müvészet és a szép határai közt, a többieket pedig elvetette. Ő is igazságra törekszik s mindent a mi fest, iparkodik ugy festeni, a mint látja, csak az a nagy különbség van közte és a tulzó impresszionisták közt, hogy mig ezek torzitó kék, sárga vagy lilaszinü szemüvegen keresztül látnak mindent, s a mit megláttak, azt kérlelhetetlenül le is pingálják, addig ő éles és egészséges szemmel néz, keresi a szépet, s ha megtalálta, ép oly őszintén és hiven adja vissza benyomásait, mint a tulzó impresszionisták, azzal a különbséggel, hogy nem mindent méltat ecsetjére. Impresszió után fest ő is, de az ő impressziói szépek és müvésziek.

Nem akarunk indiszkrétek lenni, de azért pár szóval cláruljuk legujabb képét, melyen most dolgozik.

A meglehetősen nagy kép falusi választási jelenetet ábrázol. A paplak vagy a jegyzői lak előtt terített asztalnál borozgat a kántor a kisbiróval. Harmadiknak ott ül mellettük a potrohos plebános s mint afféle literátus ember, figyelmesen hallgatja a képviselőjelölt lelkes dikcziójét, ki székre állva beszél a néphez s balkezét szivéhez szoritva, jobbját pedig ég felé emelve, alkalmasint «szent meggyőződés»-ét emlegeti. Előtte félkörben csoportosulnak a választók, és szent áhitattal hallgatják a jelölt ur kenetteljes programmbeszédét. A háttérben egy sereg asszony tarka viganója élénkiti a képet, mely minden izében az életből van ellesve. Van a vásznon vagy negyven alak s mindenik bátran egy-egy tanulmányfej-számba mehet. Nincs két arcz, mely egymáshoz csak megközelitőleg is hasonló volna, mindenik egy-egy, a falusi életből meritett eredeti tipus, mely becsületére válik a derék müvésznek.

A kép még nincsen készen s máris minden izében mesteri kézre vall.

Ugyanitt dolgozik *Bruck* Miksa is, kinek neve már szintén eléggé ismeretes a mücsarnok kiállitását látogató közönség előtt.

Müterme tele van kisebb-nagyobb tanulmányokkal, melyeken sok érdekes motivum vár a feldolgozásra. Legnagyobb részük Aubergne-ből, Franciaországból való. Köztük van az a franczia kunyhó is, mely alapjául szolgált annak a «Mire megvénülünk» czimü képnek, melyet a király 1889-ben megvásárolt.

Ezen kivül még két plein-air tanulmányon is dolgozik, melyeket a mücsarnok őszi kiállitására tervezett képéhez akar felhasználni.

Bruck Miksa fiatal és törekvő ember, a ki még arra is ráér, hogy kollegáinak az érdekeivel is törődjék. Ő volt ugyanis az, a ki a magyar müpártolók társaságának alapitásán fáradozott s ezzel egyrészről a magyar müvészet apróbb termékeit a nagy közönséghez közelebb hozta, másrészről pedig a müvészeknek, habár egyelőre szerény, piaczot nyitott. Ennek az alig két év óta fennálló társulatnak a tagjai évenkint 120 forint tagsági dijat fizetnek s ezért a sorsoláson egy-egy ennek az összegnek megfelelő, vagy több, összesen százhusz forint értékü képet kapnak, a melyeket a társulat évközben vásárol össze a müvészektől.

Most is van mütermében vagy husz ilyen kép, melyeknek legnagyobb része nagyon is megéri azt az árat, a melynek fejében sorsolás alá kerül.

Jendrassik Jenő, ki nemrég tért vissza Párisból, egyelőre szintén csak apróbb képeket fest, melyek közt néhány elég érdekesnek igérkezik. Különösen csinos egy erkélyen álló, empire-kosztümbe öltözött leány, ki merengve néz a kertben távozó, alkalmasint kedvese után.

Tolnai Ákos, a fiók-kolónia negyedik tagja, a villa első emeletén dolgozik. A napokban fejezte be a király életnagyságu arczképét, melyet a pozsonyi királyi tábla számára festett. A kép vörös tábornoki diszruhában ábrázolja a királyt s elég hiven adja vissza vonásait.

Nehány apróbb vázlattól eltekintve, ott láttam még egy megkezdett vásznat, mely templomban oltárképet festő barátot ábrázol. Ezt a képet Tolnai az őszi kiállitásra fogja festeni.

A müterem legsikerültebb darabja az operaház egykor sokat emlegetett ballerinájának munkában lévő arczképe, mely finom kezelésével s átlátszó puha testszinével jó portrai-nek igérkezik.

Szintén a plein-airisták közé tartozik még *Tahy* Antal is, ki a mücsarnok legutóbbi kiállitásán «Tengerparton» czimü képének napsugaras levegőjével s élénk, derült szineivel keltett figyelmet. Budai magányában a világtól elvonulva dolgozik, komolyan és szorgalmasan. Legutóbbi két életképet fejezett be, melyeket a müpártolók társulatának sorsolására festett. Ezenkivül két nagyobbszabásu kompozicziója is vár a kidolgozásra, melyek közül az egyik falusi utczán hárfázó vak leányt ábrázol, a népéletből vett tipikus környezettel, a másik pedig a szabadságharczból tárgyal egy epizódot. Az utóbbi az őszi kiállitásra készül.

*

Pár nap mulva a müvésztelep is lassan kiürül s müvészeink majd csak az őszszel térnek vissza ujra, hogy a nyáron át gyüjtött benyomásaikat feldolgozzák. Akkor majd ujra beszámolunk nyaralásuk müvészi eredményéről és haladásukról.

Ambrozovics Dezsö.

AZ ÁLLAMÜGYÉSZ FIA.

4

— FRANCZIA REGÉNY. —

Arthur ismét föláll. sápadtan, dühösen, de Maud esengve szól:

— Ne haragudjék, *dear*, nem magunkat nevetem, hanem önkéntelenül eszembe jutott valami, a mi annyira bolond . . .

— És mi az, a mi annyira bolond?

— Az, hogy . . . . bocsánat, ha még folyvást nevetnem kell . . . az, hogy micsoda képet vágna mylord . . . ha hirtelen betoppanna ide . . .

Arthur elhalványodik, mint minden bátor ember, mikor oly esetnek a lehetőségére gondol, a mikor szüksége lesz egész bátorságára.

— Fél talán? kérdi Maud, egyszerre ismét felöltve büszkeségét.

— Önért . . . talán!

— Fél? Mylordtól? No ez meglep. Hiszen, ha jól tudom, látta már. De igen, mutattam magának a nagykövetség báján, a hol meg kellett jelennie, mert a walesi herczeg is ott volt. Hiszen igaz, azt beszélik róla, hogy régente, mikor Indiában volt, ép oly kevéssé törődött a mások életével, mint magáéval; de akkor még nem volt hatvan éves, nem volt ugy összeaszva, láztól, bortól és ópiumtól reszkető, mint most. Ugy tetszik, hogy egy fricskával a szoba tulsó falához tudnám röpiteni... De ne beszéljünk többet erről a — figuráról. . . Jöjjön vissza ide... Mondja nekem, hogy szeret, hogy szeretni fog mindig . . . a hogy én akarom hogy szeressen . . . de ne jobban!

— Szeretni fogom, ugy a hogy szeretem, se jobban, se kevésbbé.

Arthur azt hiszi, hogy elérkezett az óhajtott pillanat. Mylady megengedte neki, hogy térdre boesátkozzék előtte, sőt nyakára is tette a kezét: szeme félig be van hunyva, a sóhaj, mely ajakáról el lebeg, forróbb, reszketöbb . . .

De abban a pillanatban, a mint a fiatal ember a fülébe sugja neki mámoritó szerelmes szavait, midőn a legbüszkébb erény végső ellenállását is megsemmisitik, abban a pillanatban, a mint bátrabb akar lenni: a nő hirtelen visszataszitja, s a mint dühösen szökik fel térdéről, a Maud arczán nem a felháborodás, hanem a rémület kifejezését látja . . .

— Ne mozduljon . . . Hallga . . . Ez a nesz . . . a földszinten . . .

Valóban nesz hallatszik. Ajtók nyilása . . . fojtott hang vagy talán hangok . . .

A két szerelmes, a ki nem érzi magát többé szerelmesnek, aggódással néz egymásra, nem tudva elgondolni az első pillanatban, hogyan menekülhessenek ebből a helyzetből.

— Menjen ki a folyosóra . . . Hallgatózzék s azután jöjjön vissza, szól mylady.

Arthur gépiesen engedelmeskedik.

— Keresztülmegy egy sötét kis szalónon, kilép a folyosóra, áthajlik a lépcsőház korlátján s hallgatózik a sötétben.

engedett; kimutatta, hogy ő már elment a miniszterrel az udvariasság legvégső határáig; de a miniszter most már el se jár az ülésekre, tehát fentartja határozati javaslatát.

Természetesen ez az ügy hirtelen ugy felkavarta a t. Ház hangulatát, hogy a felszólalásokat roppant zaj kisérte minden oldalról.

Az elnök látta, hogy az érzelmes kapaczitálás nem használ, megtámadta a határozati javaslatot a házszabályok szempontjából. Erre azután a fölött támadt heves szóharcz, hogy mit mondanak a házszabályok. *Madarász* József a házszabályok legbeberebb őre és nagy ismerője, — az elnök iránt való teljes tisztelet mellett, — azt vitatta, hogy az elnök rosszul értelmezi a házszabályokat s ezért megtámadta a miniszterelnököt is, a ki valami közbevető inditványnyal tett kisérletet. A vitás kérdés még elintézetlen volt, mikor *Tisza* Lajos gr. avatkozott bele a dologba s azt inditványozta, hogy döntsön a ház szavazással a Polonyi határozati javaslata fölött. A jobboldal csak ugy zugta a helyeslést.

Most *Eötvös* Károly szólalt fel s a jobboldal nagy meglepetésére hozzájárult a Tisza Lajos által ajánlott expedienshez. Hát döntsön a szavazás ugy a mint Tisza gr. mondja a Polonyi javaslatának érdeme felett. Igen, de annak a javaslatnak az érdeme az, hogy a honvédelmi miniszter megsértette a házszabályokat. E fölött kell a háznak dönteni; ezt nem lehet holmi pajtáskodó pártfogással elütni.

Tisza Lajos gróf körül szörnyü konsternaczió támadt Eötvösnek erre a furfangos praktikájára. Előbb helyeselték, őrültek neki, hogy Eötvös elfogadja a Tisza inditványát, de azután rájöttek, hogy hiszen ez kelepcze. Szinte fohászkodtak Tiszához, hogy mentse ki őket belőle. Menten fel is állott *Tisza* Lajos gróf s az ő méltóságos non chalenceszával megmagyarázta, hogy ő nem ugy értelmezi a dolgot, mint Eötvös. A jobb oldalról ezzel ujra lekerült a nagy teher, szabadabban lélekzett; pedig az állapot ugyancsak zavaros volt még.

Az *elnök* tett ezután kisérletet arra, hogy valamiképen tisztázza a helyzetet. Végre elhatározták, hogy hát döntsön a ház szavazással. Csakhogy ekkor meg fölmerült a legfélelmetesebb rém egy ujabb kérdés formájában: határozatképes-e ház. A jobboldalon roppant ingerültség támadt a miatt, hogy a szélső baloldalról néhányan kimentek a folyosókra. Egyik-másik jobboldali csoportból valóságos sikongatás hangzott fel e miatt. *Csanády* Sándor azt vágta oda nekik, hogy mi közük hozzá? Hanem hát a határozatképesség kérdését el kellett dönteni. A jegyzők összeszámlálták a jelenvoltakat, biz azok csak 81-en voltak — tehát a ház nem volt határozatképes.

Erre az eshetőségre világosan intézkednek a házszabályok. Névsort kell olvasni. Az elnök megkérdezte a háztól, hogy kivánja-e ezt a rendszabályt. A jobboldal mindenáron a maga javára akarta kiaknázni ezt a szituácziót s tüntetve kiabálta, hogy kivánja a névsorolvasást. A függetlenségi párt meg épenséggel nem ellenezte, mert igy világosan konstatálhatta, hogy a kormánypárt, a mely erőszakolja a nyári ülésezést, nem jár elegendő számmal a házba. Ha az ellenzék részéről elmaradoznak, ez korántsem olyan sulyos mulasztás, mintha ezt a jobboldal teszi, mert ennek csakugyan szigoru kötelessége volna az általa erőszakosan teremtett viszonyok közt az, hogy mindig kellő számmal legyen a képviselőházban. És a névsor felolvasása az ellenzéknek adta meg az erkölcsi elégtételt, mert daczára, hogy a névsor felolvasása által igénybevett $^3/_4$ óra alatt innen-onnan behivogatták az embereket, mégis csak 131-en voltak jelen a képviselők, s e számban jelentékenyen van képviselve a két ellenzék.

De ezzel még nem volt vége a zavaros állapotnak. Miután most már határozatképessé lett a ház, az elnök ujra szavazás alá akarta bocsátani a kérdést. *Eötvös* Károly ugy vélekedett, hogy hiszen most már tiszta a helyzet. Fejérváry miniszter a névsorfelolvasás közben megérkezett. Nyilatkozzék ő, s véget vethet az egész bonyodalomnak. Miért, miért nem? ez sehogysem tetszett a jobboldalnak. Fejérváry is a fejét rázogatta. «Csak szavazzunk!» kiáltozták jobbfelől. De hát ismét uj kérdés körül támadt heves vita. Hogyan tétessék fel a kérdés, hogy a szavazás a házszabályok megsértése nélkül történhessék meg? *Horánszky* Nándor, *Tisza* Lajos gr., *Szapáry* Gyula gr. miniszterelnök, *Eötvös* Károly szólottak hozzá a kérdéshez, mig az elnök több izben is megmagyarázgatta a helyzetet. Egyszerre csak felállott *Polonyi* Géza s miután kifejtette, hogy ebben a kérdésben *ma* a házszabályok megsértése nélkül dönteni alig lehet, tehát visszavonja határozati javaslatát.

Micsoda általános elképedés lett erre a jobboldalon. Ugy megnyultak az ábrázatok, mintha görbe tükörbe néztek volna az emberek. Majd gunyos derültség tamadt, a szélső baloldalon pedig jóizü vidámsággal nézték a jobboldalt, a mely ma már a harmadik kudarczot vallotta.

De még ekkor sem volt vége a zavarnak. Felállott Fejérváry és szólott. Már pedig, ha ő beszél, mindig olajat önt a tüzre. Tüz pedig volt ma a házban kelleténél is több. A miniszter azon kezdte, hogy nem akart a szélső bal által várva-várt katonai vitát előidézni. Erre fölcsapott a láng. Nagy vihar kelt a szélső baloldalon. — «Nagyon magas lóra tetszett ülni» kiáltotta neki oda *Justh* Gyula. «Ez a szokásom» kevélykedett a miniszter. «De nem a front előtt áll itt» zugták balfelől. Az elnök csendet kért, mire *Eötvös* Károly stentori hangja zugott ki a zavaros lármából: «Tessék rendreutasitani a minisztert!»

Valahogy csönd lett s Fejérváry miniszter elmondta, hogy micsoda megállapodások történtek közte, meg Polonyi közt, s ezek folytán nem adta még meg a választ, de holnap megadja. A jobboldalon örömtelten zugtak erre, hanem *Polonyi* Géza kellő értékére redukálta a miniszteri önigazolást egy határozott rektifikálással.

Ezzel azután csakugyan vége lett a két óráig tartó zajos jelenetnek, melynél változatosabbat és élénkebbet alig látott a ház. De holnap még folytatása lesz, mert az elnök holnap tesz előterjesztést a távollevők ellen alkalmazandó szigoru rendszabályokról.

Miután *Csatár* Zsigmond áhitatos hangon kimutatta, hogy ő tegnap nem bántott meg senkit s az elnök elhamarkodva utasitotta rendre, a ház áttért a napirendre, vagyis folytatták a közigazgatási törvényjavaslat tárgyalását.

Elsőnek *Udvary* Ferencz szólalt fel s hosszabb beszédben igen érdekesen szólott a községi autonomiáról, a kérdés gyakorlati részének alapos ismeretével mutatva ki azt, hogyan tették tönkre nálunk a községi autonomiát. Sikerült beszédét, melyben jóizü humorral füszerezte az érvelést, figyelemmel hallgatták és a szélső baloldalon gyakori helyeslésekkel kisérték.

Utána *Jeszenszky* László br. következett, a ki igen élénk polemikus beszédben foglalkozott Fenyvessy Ferenczczel, meg Horváth Boldizsárral s a polemia során hatással védelmezte a választási rendszert. Beszédét több izben szakitotta félbe a szélső baloldalról felhangzó zajos helyeslés.

A szólás sora Kossa Dezsőre került volna, de ennek beszéde holnapra maradt, miután előbb még nagy zaj volt a miatt, hogy folytassák-e ma vagy nem a tanácskozást. A szélső baloldal a ház órájára hivatkozott, a melyen már elmult $^3/_4$ kettőre, az elnök pedig az előtte levő óra kompetencziáját vitatta. Az óra-kérdés körül addig folyt a vitatkozás, hogy az elnök órája is $^3/_4$-re jutott s igy azután nyugodtan berekeszthette az ülést.

Az ülésről szóló tudósitásunkat a mellékleten közöljük.

VIDÉK.

+ Az ev. ref. zsinat előkészületei. Az egyetemes református egyház öt kerületének egyetemes tanügyi bizottsága a legutóbbi napokban tartotta üléseit Szász Károly püspök elnöklete mellett. A jegyzők tisztét Tóth Sámuel viselte, A tárgyalásokon számos jeles szakférfiu között, többek közt ott voltak: a tiszántuli egyházkerületből Kiss Áron esperes, Farkas Antal világi főjegyző, Joó István képezdei igazgató, Dóczi Imre debreczeni tanár; a tiszáninnenről Radácsi György, Kérészy István gimnáziumi igazgatók, Kiss Gábor és Antal Gábor lelkészek; Erdélyből *Gáspár* János tanfelügyelő, *Parády* Kálmán tanügyi referens; a dunamelléki kerületből az elnökön kivül dr. *Kiss* Áron állami képezdei tanár és még számosan. Az ülési tárgyalások az egyetemes konvent által a tanügyi bizottsághoz utasitott fontos tárgyak körül forogtak, ezek közül a legnevezetesebb volt a református fő- és középiskolák tantervének és az azokhoz tartozó módszeres utasitásoknak átvizsgálása és módositása. Ez irányban a bizottság a főbb pontok fölött elvi megállapodásokat állapitott meg, a melyeket egy kisebb bizottságnak a részletekben való keresztülvitel és az egész munkálat szövegezése czéljából adott ki. A német nyelv tanitására nézve abban állapodott meg a bizottság, hogy az nyelvtani alapokon ugyan, de a nyelv gyakorlati elsajátitásával történjék. A görög nyelvre nézve a bizottság az 1890. 30. t. cz. alapján a görög nyelvet pótló tanfolyamoknak behozatalát oly iskolákba, a hol ez szükségesnek mutatkozik és anyagi megerőltetéssel nem jár, megengedhetőnek találta. A bizottság az irásbeli iskolai és otthoni dolgozatok behozatalát közelebb hozta az állami tantervben megállapitott módozatokhoz. Különben is egy szükebb körü bizottságot küldött ki ama megbizással, hogy lehetőleg októberig egy részletes tantervet dolgozzon ki. Ezután még tárgyalás alá vették a most fennálló iskolai belrendtartási szabályzat szövegét és elhatározták, hogy azt csekély változtatással továbbra is fentartják. A vallástani tankönyvekre nézve a bizottság fentartotta a mostani gyakorlatot, mely szerint azokról az egyes egyházkerületek saját hatáskörükön belül intézkednek. — A felsőbb oktatást illetőleg egy teljes bölcsészeti karnak valamint egy középiskolai tanárképző intézetnek felállitását szükségesnek nyilvánitotta a bizottság és elhatározta, hogy a deczemberben összeülő zsinat elé ily értelmü inditványt fog terjeszteni. Ezeken kivül még számos kisebb fontosságu tárgyakban is részint határozott, részint előzőleg intézkedett a tanügyi bizottság.

+ Békés-Gyula tisztujitó közgyülésén majdnem minden 20—30 virilis és képviseleti tagnak külön jelöltje volt az egyes állásokra, a melyek nagy részét névszerinti szavazással töltötték be. Névszerinti szavazást kérelmeztek egy irnoki állás betöltésénél is. A 230 választóval biró gyulai polgár közül leszavazott 170, a többi jelen volt, de tartózkodott a szavazástól. A polgármesteri állásra három jelölt volt; ezek közül is egyik visszalépett, a másikkal szemben pedig *Dutkay* Béla volt polgármester 118 szavazattal ujra megválasztatott. Tiszti ügyész dr. *Zöldy* Géza, városi orvos pedig öt pályázó közül dr. *Bárdos* lett. Az első osztályu tanácsnoki állásokra megválasztattak: közigazgatási tanácsnoknak *Asbóth* Kálmán, kisebb polgári peres ügyekben tanácsnoknak *Moldoványi* Gyula, gazdasági tanácsnoknak *Góg* Mihály egyhangulag, az iskolaügyi tanácsnoki állásra hat pályázó közül idősebb *Oláh* György nagy szótöbbséggel. Másodosztályu tanácsnokokul Varga Lajos, Fodor Antal, Magda Illés, Gró Márton, Szemethy Imre, Mundruczó Demeter egyhangulag. Mérnöki állásra csak a volt mérnök Ujfalusy Gyula pályázott, ki meg is választatott. Számvevőnek az eddigi számvevő Diósi József, pénztárnokká Kocsis Károly, pénztári ellenőrré Riffel József, erdőtiszti tanácsossá Januskovecz Mór, közgyámmá és közgyámi pénztárnokká Flukk Károly választatott meg. Iktató, kiadó és irattárnok Laczkó Péter, adónyilvántartó Kohn Dávid, pénztári könyvvezető Papp Gyula, városi állatorvos Sal József, irnokok pedig Békési János és Kocsis Szilárd lettek. Este a közönségnek egy csekély töredéke fáklyásmenettel tisztelgett Dutkay polgármesternél s a Király-vendéglőben 200 teritékü diszvacsora volt.

+ Segesváron *Apór* Gábor bárónak, az uj főispánnak beiktatása alkalmával az evangélikusok tornyáról legnagyobb trikolor lengett. Azok között, a kik a főispánt a közgyülésen üdvözölték, leginkább feltünt *Róth* Károly ügyvéd, a ki magyarul kezdett, németül folytatott s magyarul végzett beszédében a *Szózat* szavait idézve, ügyesen fejtette ki, hogy a költő szava: «Itt élned, halnod kell» nemcsak a magyarnak, hanem a szásznak meg az oláhnak is szól. A szászok nevében szólva kijelenté, hogy ez a nemzetiség a magyar hazában itthon érzi magát s a magyar haza polgáraként minden tagja örömmel teljesiti hazafiui kötelességét. Az uj főispán semmiféle politikai enuncziácziót nem tett, csak azt hangsulyozta, hogy az ő programmja a törvény lesz. A közebéden huszonöt tószt volt, ezek közül egy a királyra, egy az *Emke* elnökére. Valaki felköszöntötte a miniszterelnököt is, a mire leirhatatlan «hoch»-olás következett. Este ötszáz főnyi fáklyásmenet volt.

+ Karlóczán, mint Temesvárról sürgönyzik, a szerb kongresszusi választmány julius 7-én kezdi meg tanácskozásait.

Az osztrák képviselőházból.

Bécs, julius 3. A képviselőház mai ülésén megkezdte a pénzügyi tárcza költségvetésének tárgyalását. *Garnhaft* a földmivelők és kisiparosok szomoru helyzetéről elmélkedik. Ezek helyzetén csak akként lehetne segiteni, ha a fenyegetett osztályokról levétetnék a tulságos adóteher és jobban bevonatnának az adózásba a nagy vagyonok. *Weiger* a mezőgazdaság, a kereskedelem s az ipar hanyatlását ecseteli, mely mind sulyosabban nehezedik a nagy adóteher s melyek élénken erzik a forgalom hiányát, Galicziában nagyon megszaporitották az adóhivatalokat, de a nélkül, hogy egyuttal megjavitották volna az adóigazgatást. A vidéki lakosságot kivált a helytelen adókivetések sujtják. Az 1835-iki jövedéki rendtartás sürgős reformra szorul. Szóló utal a nagy terhekre, melyek Nagy-Bécsre a fogyasztási adóból és átruházott hatáskörből hárulnak. Szól a szeszszabadraktáraknál uralkodó visszás állapotokról és kifejti, hogy a pochniai bányászoktól jogtalanul vonták el azon proviziót, melyet az 1860-as évekig élveztek. Kérdi a pénzügyminisztert, való-e az, hogy a kis lottóban minden szám egy bizonyos tőkét képvisel és lezáratik, ha a betételek elérik a tőke összegét. Pártolja végül az államhivatalnokok segélyezésére megindítandó akcziónak eszméjét. *Kramar* a valuta-szabályozást óhajtja és a tiszta aranyvaluta hivének vallja magát. Kifejti, hogy a rendezetlen valuta különösen háboru idején nagy veszélyeket vonhatna maga után. A jegybanknak szerinte nem kellene további szabadalmat adni, összeköttetésbe kellene hozni a postatakarékpénztárakat egy szervezendő nagyobb központi bankkal.

Pless képviselő a *földadó* leszállitására vonatkozó inditványának elintézése érdekében szólal fel.

Gessmann dr. (antiszemita) képviselő kifejti, hogy a középosztály és alsóbb osztályok járulnak a legtöbbel az államháztartáshoz, a mennyiben az indirekt adóknak a legnagyobb részét ők viselik, ez okból igazságtalan a választási jogot a direkt adókra fektetni. Panaszkodik a bürokráczia fölött, a mely karöltve halad a liberálisokkal.

Elnök figyelmezteti a szólót, hogy térjen a tárgyra.

Dr. *Gessmann:* Én a tárgyhoz szólok!

Wrabetz képviselő: A kormányrendszerről!

Schneider: (Wrabetzhez kiáltva.) Már megint az «Alliance Izraelit» beszél

Wrabetz képviselő: Ön gyanus ember a házban és a házon kivül is!

Schneider válaszára *Wrabetz* e szavakat kiáltja: «Bélyegző-hamisitó!» (Nagy zaj. Kiáltások: Rendre! Csendet kérünk!)

Dr. *Lueger:* Jobb lesz, ha ön a Ferencz József-alapitványról beszél. (Zajos kiáltások: Csendet! Csendet kérünk!)

Dr. *Gessman:* (folytatva) kijelenti, hogy pártja támogatni fogja Plener inditványát.

Wrabetz képviselő Schneider közbeszólására megjegyzi: Különben is az az ember, a kit nyilvánosan hamis tanuzásra birással (Zaj) és bélyegzőhamisitás kisérletével vádolnak, nem képes őt (a szónokot) megsérteni. (Tetszés balról; zajos ellenmondás az antiszemiták padjain.)

Gessmann és Lueger néhány közbeszólása után, a melyekért elnöki rendreutasitást kaptak,

Wrabetz a hivatalnokok fizetésének javitása és a gazdasági egyesületek adómegkönnyitésének érdekében beszél.

Gessmann és Schneider képviselők a házszabályok alapján azt követelik, hogy Wrabetz sértése miatt rosszaló bizottság küldessék ki.

Wrabetz képviselő nem érti, hogy mi okból érzi magát sértve Gessmann.

Chlumetzky elnök: Gessmann beszéde alatt olyan zaj volt, mely nem felel meg a ház méltóságának s mely akadálya volt annak, hogy az elnök a közbeszólásokat megértse. Az elnök majd betekint a gyorsirói naplóba és ahoz képest az illetőt vagy az illetőket rendre fogja utasitani. Tekintettel erre, kérdi az inditványozókat, hogy ragaszkodnak-e a rosszaló bizottság kiküldésére vonatkozó inditványaikhoz?

Schneider a kérdésre igennel válaszol.

Plener kivánja, hogy a két képviselő adja elő azon szavakat, melyek által magukat sértve érezik.

Dr. *Gessmann* azt mondja, hogy Wrabetz e szavakat kiáltotta feléje: «Ön gyanus ember a házban és a házon kivül is.»

Wrabetz helyreigazitással él, kijelentvén, hogy e szavakat Schneiderre értette.

Schneider képviselő kijelenti, hogy Wrabetz őt bélyegző-hamisitónak mondotta.

Gross képviselő: Ugy is van!

Schneider kéri, hogy Gross ellen is küldessék ki rosszaló bizottság (derültség). Kifejti továbbá, hogy Wrabetz azt vetette szemére neki, hogy bélyegzőt hamisitott és hamis tanuzásra csábitott és hogy Bloch szavait magán hagyta száradni.

Chlumetzky elnök kijelenti, hogy további vita e kérdésben meg nem engedhető. A rosszaló bizottságot az ülés végén az osztályok meg fogják választani s nyomban meg fog alakulni a bizottság.

Ezzel az inczidens véget ért.

Morsey képviselő Kramarral szemben [illegible]einek nevében kinyilatkoztatja, hogy nem ellenzi [illegible]*uta-szabályozást*; csak azt ellenzik, hogy a dolgok mostani állásában fejtegetés tárgyát képezze.

Steinbach dr. pénzügyminiszter: Ressortjának terjedelme mellett csak örülhet annak, hogy a panaszok száma, melyeket emeltek, aránylag csekély. A legtöbb esetben, mint látszik a fennálló törvények helytelen és visszaélésekre vezető értelmezésről van szó. A miniszter szivesen segitene e bajokon, ha pontos bizonyitékokat nyujtanának neki. Ha egy képviselő (Wrabetz) azt mondta, hogy legelőször a legigazságosabb kötelességeket kell teljesiteni, ugy vegyék tekintetbe azt, hogy minden képviselő előtt a maga követelései tetszenek a legigazságosabbaknak. Ha a miniszternek az összes «legigazságosabb követeléseket» teljesitenie kellene, ugy a felesleget többszörösen fel kellene használni. A miniszter első kötelességének tekinti azt, hogy az államháztartásban nagy fáradsággal helyreállitott egyensulyt meg ne bolygassa. (Élénk helyeslés.) A miniszter azt mondja, hogy Weigel igen sötéten szinezi az állapotokat és fejtegetései ellentétben állanak azokkal, mik a házban a galicziai viszonyokról mondottak. A közvetett adókra nézve fennálló szigoru büntető határozatok ellen emelt panaszokra megjegyzi a miniszter, hogy azok nélkül lehetetlen boldogulni. Különben számos esetekben kegyelmezések következnek be. A miniszter helyreigazitja azokat, miket a pochniai bányamunkásokra nézve mondottak, kiknek sorsa iránt melegen érdeklődik.

Áttérve a *valutaszabályozás* kérdésére hivatkozik azokra, miket már a költségvetési bizottságban mondott, hogy t. i. gondosan és elővigyázattal kell eljárni, de a czélt, t. i. az értékviszonyok állandósitását következetesen szem előtt kell tartani.

Ez az én programmom — ugymond a miniszter. Vitába bocsátkozni nem óhajt, mert minden szónak, a mit itt elejtenek, különösen ha a kormány részéről mondatik, kifelé mellékhatásai vannak, melyeket ezen fontos kérdésnél kerülni kell. A miniszter kijelenti, hogy ezután is, ugy mint eddig, a legnagyobb sulyt helyezi az osztrák valuta állandósitására és lehető figyelemmel az összes számbajöhető érdekekre nagy elővigyázattal és gondossággal fog eljárni. (Élénk tetszés.)

Götz képviselő számos panaszt hoz fel a hatóságoknak az adóbeszedés körül követett eljárása ellen. mi a tárgyalást a következő ülésre napolják el.

Wrabetz Lueger ellen ennek a Ferencz-József császár-alapitvány tárgyában tett megjegyzései miatt rosszalást kiván kimondatni. Ismétli, hogy közbeszólásai nem Gestmannt, hanem Schneidert illették.

Chlumetzky alelnök kijelenti, hogy ez a gyorsirói naplóból lesz megállapitható. Különben a bizottság, mely az ülés után rögtön összeül, határozni fog ez ügyben.

Spindler és társai interpellácziót intéznek a belügyminiszterhez a német hirlapok eljárása miatt, melyet azok a tulnyomólag német lakosságu városokban a cseh kisebbségekkel szemben tanusitanak.

Debiasi és társai az Olasz-Tirolban érvényben lévő fegyverpátens megszüntetése és az általános birodalmi törvény behozatala tárgyában intéznek a belügyminiszterhez interpellácziót.

Plener inditványozza, hogy az adókönnyitések tárgyában tett hat. javaslata a holnapi ülés napirendjére tüzessék ki.

Dr. *Steinbach* pénzügyminiszter ellenzi az inditványt, mivel a kormány nincs még azon helyzetben, hogy a határozati javaslat iránt állást foglalhasson; különben a kormány el van határozva, hogy még a létesitendő nagy adóreform előtt, a maga részéről a következő ülésszak elején javaslatokat fog előterjeszteni a kis adófizetők adóterhének csökkentése tárgyában. (Élénk tetszés.)

Plener a miniszter e nyilatkozata következtében visszavonja inditványát.

Ezzel az ülés véget ért.

Bécs, jul. 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának telefonértesitése.) A Wrabetz-Schneider ügyben a rosszaló bizottságot az ülés végén megválasztották az osztályok. Este hét órakor összeült a bizottság és 10 óráig tanácskozott. A tanácskozás eredménye még ismeretlen, most a bizottság tagjai kötelezték magukat a tárgyalásokat és határozatot titokban tartani és azt csak holnap a ház elé terjeszteni.

KÜLFÖLD.

— julius 3.

A hármas-szövetség megujitásának kérdése tegnap az *angol alsóházban* is szóba került, s *Fergusson* államtitkár, egy interpellácziórá felelve, kijelentette, hogy nincs tudomása róla, mily stipulácziókat tartalmaznak azok a szerződések, melyeket Németország, Ausztria-Magyarország és Olaszország egymás közt állitólag már aláirtak. *Rudini kétségkivül helyesen adta elő az eszmecserét,* mely időről-időre Anglia és Olaszország közt foly. Fergusson még nem ismeri Rudini beszédének szövegét, de ismételten kijelenti, hogy szükség esetén a *középtengeri status quo föntartására* szükséges intézkedések az esetleges körülményekhez képest megfontolás tárgyává lesznek teendők. Az angol haderő felhasználása, mint eddig, ugy ezután is attól fog függni, hogy mikép itéli meg a brit kormány a helyzetet. Az eszmecsere alkalmilag történt, de nem történt semmiféle változtatás a brit kormánynak 1888-ban definiált magatartásán. Fergusson ismétli, hogy a meglevő egyetértés nem irányul egy hatalmasság ellen sem. Mitsem tud róla, hogy általános európai konczert léteznék a status quo föntartására, azon kivül, mely a ház által ismert szerződésekről levezethető.

Ausztria-Magyarország és Görögország viszonyáról az *Efimerisz* czimü tekintélyes athéni lap a következőt irja:

A figyelmes politikus szemét nem kerülhette el, hogy Görögország és Ausztria-Magyarország közt az utóbbi évek folyamán lényegesen megjavult a viszony, a mennyiben valóban barátságos jelleget öltött, mely ugy a fennálló hivatalos egyetértésben, mint a népek egymáshoz való közeledésében nyilvánul. A görög nép lassankint meggyőződni kezd arról, hogy Ausztria-Magyarország nemcsak animozitást nem érez Görögország ellen, hanem ellenkezőleg szives jóakarattal látja ez ország minden haladását, s ha Ausztria-Magyarország politikája esetleg a hellén érdekeknek utjában állott, ez az európai helyzetnek és a Habsburg-monarkhia állásának elkerülhetetlen kifolyása volt. Az utóbbi években Görögországnak semmi oka sem volt az osztrák-magyar politika magatartása miatt panaszkodni. A két állam gazdasági viszonyai helyes szabályozást nyertek. Osztrák-magyar katonatiszti bizottság késziti el Görögország katonai térképét. György király gyakori vendég Bécsben s Erzsébet császár-királyné sokat időzik Korfuban és Athénben. — A korfui zavargások miatt való közös intervencziót is csak Ausztria-Magyarország befolyása akadályozta meg. Az egész korfui ügyben mérséklőleg érvényesitette befolyását s egyedül ő volt az, mely nem küldött hadihajót a görög vizekre. Mindez a görög közvéleményre igen kedvező benyomást tett s a két kabinet viszonyát ismét szivessé alakitotta.

EGYETÉRTÉS

1891. julius 1-től uj előfizetést nyitunk a következő feltételek mellett:

Egy hóra	1 frt 80 kr.
Két hóra	3 frt 60 kr.
Három hóra	5 frt — kr.
Hat hóra	10 frt — kr.
Egész évre	20 frt — kr.

Lapunk **minden nap**, *tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is, megjelen.*

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének és az utolsó postának tisztán olvashatólag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk. Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva, beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az esetre, ha t. előfizetőink az előfizetési határidő lejárta előtt lakást változtatnak, az uj czim mellett a régit is kérjük velünk pontosan tudatni mi által minden zavar vagy félreértés sokkal könnyebben elkerülhető.

☞ Mutatványszámokat egy levelezőlapon nyilvánitott óhajra bárkinek egy hétig ingyen és bérmentve küldünk.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az Egyetértés kiadóhivatalába küldendők.

Előfizetőink kényelmére kiadóhivatalunkban teljes nappali szolgálatot rendeztünk be. E szerint az üzleti órák **reggel 8 órától este 8 óráig** *szakadatlanul tartatnak.*

Az Egyetértés kiadó-hivatala

Dalszinház-utcza 1. szám,

Andrássy-ut sarkán.

UJDONSÁGOK.

— julius 3.

Lapunk melléklete a következő közleményeket tartalmazza: Országgyülés. Tárcza: Anya és leány. Apróságok.

— ***Személyi hirek.*** *Stefánia* özvegy trónörökösné a napokban nővére *Koburg Lujza* herczegnő látogatására hosszabb időre Albert-Irsára érkezik. — *Margit* főherczegnő tegnap Konopitsból Prágába utazott. — *Erzsébet* főherczegasszony a jövő hónapban meglátogatja Münchenben leányát *Lajos* bajor herczeg feleségét, ki anyai örömöknek néz eléje. — *Albrecht* főherczeg ma reggel Bécsből Teschenbe utazott. — *Hartenau* gróf egészségi állapota a legujabb orvosi jelentések szerint teljesen megnyugtató. — Dr. *Samassa* József egri érsek tegnap Emsbe utazott, hol a fürdőt fogja használni. — *Dessewffy* Sándor püspök holnap székhelyéről Budapestre utazik. — *Lavigerie* algiri bibornok a papokban nagyon megbetegedett. — *Szögyény* miniszter — mint értesülünk — ma a fővárosba érkezett. — *Csáky Albin* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter Suppan Vilmos tanitóképezdei igazgatót, a közoktatási tanács népoktatási előadóját tanulmányutra Ausztriába küldte s megbizta, hogy a prágai kiállitás tanügyi osztályát is tanulmányozza. — *Leövey Sándor* közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsos Bécsbe utazott, hogy a

---

Csakugyan beszédhangok hallatszanak, heves szóváltás, még pedig a biliárd-szobából, mely a téli kertre nyilik ... Most felboritottak valami butordarabot.

Ez csak a férj lehet ... Hazajött.

Ki értesitette?

Meneküljön-e, vagy maradjon?

Szörnyü kétség. Mert ha menekül, megtalálják látni s azonkivül védtelenül hagyná itt a nőt a férj őrült bosszujának. De itt maradni is képtelenség, mert ez fölérne a nyilt vallomással.

Arthur még habozik, midőn egyszerre csak lövés dördül el s utána második...

Velőtrázó kiáltás és azután semmi...

A két lövés meg a kiáltás hallatára Arthur elveszti a fejét s lerohan a lépcsőn, hogy lássa, megtudja, mi történt.

Keresztül megy a nagy szalónon s egy másik kisebbiken s belép a biliárd-szobába.

Itt kellett végbemenni a drámának, a melyet ő sehogy sem tud megérteni.

A biliárd-asztal zöld posztóján karos gyertyatartó áll és világit; mellette egy bunda meg egy prémes sipka . . . Egy szék a földön hever s egy kis kárpit-ajtó nyitva áll.

De sehol senki.

Arthur még három lépést tesz e kis ajtó felé, s azután megáll, borzalommal emelve föl két kezét.

Sápadt arczczal, vérrel boritva fekszik a szőnyegen Lord William Harrison, Freebury marquis.

Arthur háromszor sem látta életében, de azonnal ráismer. Ez az a gunyoros, ópium-sorvasztotta arcz, ez az összeaszott test, melyről a felesége azt mondta, hogy egy fricskával földhöz vághatja.

Meg van-e halva, vagy lélekzik-e még?

A fiatal ember, csupán emberi érzésére hallgatva, letérdel, hasztalan fürkészve a szivnek örökre megszünt verését, az életlenek örökre elállott lehelletét.

Még a tetem fölé van hajolva, midőn egy rettenetes kiáltás szökteti talpra.

— Hah! Megölte!

Lady Maud áll az ajtóban, ki őt férje holtteste mellett látva, nem mondhat mást, mint ezt a szót, mely megfagyasztja a vért a fiatal ember ereiben.

Arthur csak most kezdi felfogni, hogy hamarkodása milyen különös helyzetbe juttatta.

— Maud! kiált fel kétségbeesetten.

— Megtiltom, hogy igy nevezzen, megtiltom!... Gyilkos!

— Én!... Nem én voltam ... Eskü ...

Tovább mondaná, ha Lady Harrisonnak a szeméből világosan nem olvasná, hogy nem hisz neki.

Rettenetes! Mentenie kell magát ... de hogyan? Puszta szóval nem lehet, az világos.

A gyilkost kellene megtalálnia.

Ugy van! A gyilkost! Nem lehet még messze!

És szó nélkül állva föl, az ajtó felé indul. De egy kéz idegesen megragadja.

— Gyáva! Nem fog elmenekülni, esküszöm! Nem fog elmenekülni! Legyen legalább bátorsága, ha már gonosztevő!

— Boldogtalan! Hiszen a mig engem itt tartóztat, a gyilkos elmenekül ...

— Nincs itt más gyilkos, mint ön!... Ön lejött az imént, találkozott vele. Ő pisztolyt emelt önre, ön lefegyverezte ... Hát nem elég volt ez, boldogtalan? Még meg is kellett gyilkolni.

— Ön hát bizonyos abban, hogy én gyilkos és gyáva vagyok?

— Igen.

— Akkor hát fogasson el.

— Meg is fogom tenni, tanum rá az ég!

Nem a szerelmes asszony, a hóbortos és vigyázatlan nőcske áll többé előtte, hanem a büszke nagyvilági hölgy, a ki fel van ingerülve önmaga ellen, hogy szeretni tudott olyan embert, a kit megvet s meg akarja magát büntetni gyöngeségeért azzal, hogy kiszolgáltatja ezt a nyomorultat a méltó büntetésnek, még ha ez a bosszu ő reá is árnyékot vetne.

Némán, komoran, ellenségesen néznek még egymás szemébe, midőn mylady észreveszi, hogy a cselédházban világosság van.

— Ah, meghallották a lövéseket, jönnek . . . Pár percz mulva ön jó kezekben lesz.

Ekkor jutottak eszébe Arthurnak az atyja szavai..

Vajon atyja is bünösnek fogja-e gondolni?

Hogyne, mikor a kedvese vádolja?

Oh, vége van, el van veszve!

Szeme a szőnyegen tévedezik s megakad a fegyveren, mely az imént a gonosztetthez szolgált. Kicsiny hatcsövü revolver ez . . .

Bizonyosan maradt még benne elegendő töltés ahhoz, hogy őt a gyalázattól és az élettől megmentse.

Már kezében a végzetes fegyver...

Még egy utolsó pillantást vet myladyre, ki nem forditja el a fejét, hanem inkább kételkedni látszik abban, hogy lesz-e bátorsága meghalni.

Maud kétkedik őbenne. Tehát nem szereti! Minek éljen hát?

Lassan fölemeli a fegyvert, ujja a ravaszt keresi, midőn egy hirtelen csapás kiüti kezéből a fegyvert.

Hátrafordult.

— Lady Ellen!

Fehér pongyolában s még annál is fehérebb arczczal, tragikus tekintettel áll ott Lady Ellen, a Lady Maud huga, veti oda Arthurnak a felöltőjét, nyujtja a kalapját s azt mondja szakadozott hangon:

— Hagyja azt a fegyvert, uram, s kövessen.

— Tudod, Ellen, hogy gyilkost akarsz megmenteni? Szól Maud.

— Tudom, hogy a családi név becsületét kell megmentenem.

— Nem mentesz meg semmit . . . Hát ez? S a holttestre mutat.

— Bizd csak rám . . . Lord Harrison öngyilkosságot követett el. Ugy kell lenni. Te pedig menj, nyiss ajtót a cselédségnek, a mely ébredezik, s a többit bizd reám.

Arthur Ellentől vezetve, eltünik, s Ellen ujra megjelenik. Épen jókor, mert lady Maud görcsös sirásra fakadt és szakadozott szavakat mondogat, a melyek könnyen megakadályozhatnák huga tervét: hogy a családi név becsületét megmentse.

III.

Maud, mikor magához tért, a palota második emeletén feküdt, a huga szobájában. Tágas szoba volt ez, sötét kelmével kárpitozva s könyves szekrényekkel tultömve. A csillogó Lady Harrison ide mindig csak bizonyos félő borzalommal és kezdődő ásitozással lépett be, ha egyszer-egyszer bele akart kötni hugába könyv-kedvelése miatt, kit azzal is gyanusitott, hogy rendes czikkirója valamelyik londoni folyóiratnak.

De a szegény asszony most nem gondol az efféle ingerkedésekre.

— Oh Ellen! kezdi odanyujtva forró kezét a hugának, — Ellen, te nagyon jó voltál az imént.

Ellen alig fogja meg az odanyujtott kezet, sőt félrefordul, a mint szórakozottan kérdi:

— Jobban vagy már, Maud? Egészen jól érzed magadat?

— Jól? Hogyan érezhetném magamat jól a történtek után? Oh, miért is mentetted meg azt a gyávát? Miért nem állunk rajta bosszut azért a szegény emberért, a kit megölt, és főkép érettem!

— Ne gondolj többé reá, nem szabad reá gondolnod! Oh, jobb lett volna, Maud, ha sohasem is gondoltál volna reá.

Lady Harrisonnak az arczát pir boritja el.

— Hiszen sohasem szerettem őt, Ellen, sohasem szerettem ugy, a mint Francziaországban gondolják, mihelyt valakit késő éjjeli órában fogadunk. Vigyázatlan voltam, nagyon vigyázatlan . . . de csakis ez, esküszöm neked, Ellen, csakis vigyázatlan.

(Folytatása következik.)

Theresianum érettségi vizsgálatain, mint magyar kormánybiztos jelen legyen. — *Ballagi* Mór egészségi állapotában — mint értesülünk — javulás állt be.

— ***Haynald Lajos*** biboros-érsek állapotában, mint legujabb tvirataink jelentik, a tegnapi reményteljes nap után ma reggel *nagyfoku gyengeség* állott be. Az agg főpap, ki tegnap már beszélgetni kezdett környezőivel, ma ismét visszasülyedt teljes apathiájába. Ereje fokozatos hanyatlását jelentik este 5 óra 40 perczkor és 6 óra 10 perczkor Kalocsán föladott tvirataink. Ez utóbbi azt a szomoru hirt is meghozza, hogy az orvosok Haynald biboros állapotát reménytelennek mondják.

— **A király Gasteinban.** A király ma reggel 7 órakor *Paar* gróf főhadsegéddel Gasteinba érkezett. Ő felsége megérkezésekor nagy eső esett s a király a fürdőépület csarnokában fogadta a város előkelőségenek hódolatát s többeket meg is szólitott. Legtovább beszélt *Straubinger* polgármesterrel. A fürdőközönség hódoló köszöntését ő felsége nyájas leereszkedéssel viszonozta.

— **Az orosz udvar köréből.** Sz.-pétervári hirek szerint még nem tekintik bizonyosnak, hogy a czár és a czárné ezüstmenyegzőjük megünneplésére Dániába utaznak. Udvari körökben ujabban inkább azt hiszik, hogy a családi ünnepet Péterváron ülik meg. A nemrég Krimiából megérkezett *György* nagyherczeg egészségi állapota nem a legkielégitőbb. E miatt a nyár egy részét Finnországban tölti a nagyherczeg.

— **A kiengesztelt patriárka.** Temesvárról sürgönyzi tudósitónk, hogy *Brankovics* György patriárka az ottani szerb szentszékkei közölte, hogy *Milits* Péter, volt temesvári püspöki tollnok, a ki hónapok előtt a nyilt szentszéki ülésben durva szidalmakkal illette a patriárkát s ezért papi jellegétől megfosztatott, tőle töredelmesen bocsánatot kért. A patriárka ennélfogva azt óhajtja, hogy Milits ellen a folyamatba tett bünfenyitő eljárást szüntessék be.

— **A nagy francziáról.** Lesseps Ferdinánd állapota a «Figaro» értesülése szerint komoly aggodalomra ad okot. Az aggastyánt kinek testi ereje az utóbbi időben szemmel láthatólag hanyatlott, nagyon bántotta az, hogy a Panama-társaság igazgató-tanácsosai ellen vizsgálatot inditottak, s hogy neki magának is meg kell jelennie a vizsgáló biró előtt, bár az oly figyelemmel volt a szuezi csatorna épitője iránt, hogy magánlakásán hallgatta ki őtet. Lessepset a vizsgáló biró eme gyöngédsége sem ejtette csalódásba az iránt, hogy a törvényes vizsgálatot a legnagyobb szigorral inditották meg. Az öreg urat övéi ugyan mindenféleképen meg akarják nyugtatni s bár azt is mondják neki, hogy csak az ügy elévüléséről van szó, még sem tud megnyugodni.

— **A nagy meleg.** Ugyanolyan forrón sütött ma is a nap az aszfaltra, mint tegnap és sokat szenvedett a nagy melegtől, a kit sorsa az utczára vitt. De valamivel talán mégis türhetőbb volt a mai hőség, mert gyönge, alig érezhető szellő enyhitette reggeltől fogva. Este tiz óra felé szél kerekedett s meghozta az epedve várt esőt. Sajnos, rövid ideig tartott az isten áldása s éjfélkor megint csak olyan rekkenő a melegség a főváros falai közt, mint volt kilencz óra tájban is. Áldozata is van a mai nagy melegnek. Délelőtt 11 órakor a Ferencz József-téren a Deák-szobornál egy 60—70 évesnek látszó, uriasan öltözött férfiu hirtelen összeesett és meghalt. Kilétét még eddig nem állapitották meg. Ezért a morgueba tették ki fölismerés végett. — Európa déli vidékéről is rendkivül meleg időjárást jelentenek tvirataink. *Rómában*, mint tudósitónk táviratozza, három nap óta a legtürhetetlenebb hőség uralkodik. — *Bassano* mellett a gyakorló-téren két vadász-katona meghalt, tiz pedig napszurást kapott. *Empoli* mellett husz gyalogos elájult. — *Belgrádi* tudósitónk távirata szerint a szerb fővárosban is sokat szenvednek napok óta a nagy melegtől. Ma árnyékban 36 fokot mutatott a hőmérő.

— **Válasz a román diákok memorándumára.** A magyar egyetemi hallgatók válasza a román diákok memorándumára már teljesen be van fejezve és sajtó alatt van. A magyar szövegü válasz a jövő hét elején kerül ki a sajtó alól, az idegen nyelvüek pedig a következő héten látnak napvilágot. A magyar nyelvü memorándumot megküldik az összes Magyarországban megjelő hirlapoknak, a minisztereknek, az országgyülés mindkét háza tagjainak, a hatóságoknak és mindennemü és rangu intézeteknek. Az egyetemi ifjuságnak az «Egyetemi Lapokban» fogják külön mellékletenkint adni. Az idegen nyelven irt memorándumot pedig megküldik a világ összes hirlapjainak, ezenkivül Német-Franczia-Angol- és Spanyolországok kormányainak, államférfiainak, tudósainak és intézeteinek.

— **A szerb kolostorok reformja.** *Temesvárról* sürgönyzi tudósitónk: A szerb kolostorok reformja Brankovics patriárkha intencziója szerint nagyban folyik. A temesvári szerb szentszék ma nyugdijazta *Gyorgyevics* Kalonim szentgyörgyi zárdafőnököt. Helyébe *Nikolics* Steva bezdini vikáriust nevezte ki.

— **Szenttéavatások XIII. Leo pápa alatt.** A római vallási kongregáczió által kidolgozott kimutatás szerint XIII. Leo pápasága alatt nyolcz szenttéavatás történt. Négy olasz, egy franczia, egy belga, egy német és egy spanyol avattatott szentté. Tizenegy érdemes férfiut avatott a pápa boldoggá, és pedig 7 olaszt, két francziát, egy osztrákot és egy spanyolt.

— **Elpusztult tüzoltók.** Rostockból jelentik távíratban a következő szörnyü esetet: Dargunban, Groich mellett, egy égőház tüzfala leomlott az oltással foglalkozó önkéntes tüzoltókra és négy embert megölt, köztük a tüzoltó-parancsnokot is. Öt másik tüzoltó veszélyes égési sebeket szenvedett.

— **Primiczia.** *Szilágy-Somlyó* város közönsége szép ünnepet ült a mult hó 29-én. Mint lapunknak irják, egy köztiszteletben álló család fia, Brösztel Lajos mondta első miséjét. A manduktori tisztet Trusza Lajos esperes teljesitette, az alkalmi beszédet pedig Csák Alajos gimnáziumi igazgató mondta. A templomi ünnepély után banket volt a szinház helyiségében, mely alkalommal sok felköszöntőt mondtak.

— **Nagy vasuti szerencsétlenség** hirét hozza egy clevelandi távirat. A Reuter-ügynökség jelentése szerint az Erie-vasut egy személyvonata ma reggel 3 órakor Revennánál összeütközött egy tehervonattal. Három hálókocsi és egy másik személykocsi meggyuladt és teljesen elégett. Eddig 19 holttestet találtak a romok alatt. — Ujabb távirat szerint az összeütközés rendkivül erős volt. A személyvonat egyik kocsija teljesen összezuzatott, ugy hogy lehetetlen volt több, még élő embert az égő romhalmazból kimenteni. A szerencsétlenül járt vonat utasai többnyire ismerőseiket akarták meglátogatni a nemzeti ünnep alkalmából.

— **Kellemetlen utikalandja** volt Simkovits orosz tanárnak a franczia-olasz határon a miatt, hogy a franczia határbiztos őt kémnek tartotta. E kaland történetét a tanár Veveyből junius 15-éről keltezett levelében a Nowoje Vrem-jának igen érdekesen beszéli el. Simkovits tanár Rómából Svájczba utazott s a franczia-olasz határon levő Modone község várótermében a légynek sem vétve, csendesen üldögélt. Feltünt neki, hogy többen feltünő módon figyelemmel kisérik minden mozdulatát. Midőn a perronra ki akart menni — a mi egyáltalában nem volt tiltva, — egy fiatal, bajusztalan ember ezt kereken megtiltotta neki. Rövid idő mulva a fiatal ur egy másik ember társaságában tért vissza s azt állitva, hogy ő franczia határ-biztos, a szegény tanárt vallatni kezdte. A tanár, ámbár az illető uri embernek nem voltak hivatalos jelvényei, készséggel megadott minden felvilágositást, de a határbiztos ezzel sem elégedett meg, hanem bővebb felvilágositást s irásainak megmutatását követelte. — A tanár a zaklatásoktól csak akkor menekült, midőn okmányait megmutatta, hogy orosz állampolgár s hogy semmiféle politikai üzelmekkel nem foglalkozik.

— **Gyilkosság.** Komáromban, mint tudósitónk irja, e hó elsején a Kis-Vág alig félméter mély vizében fürdő gyermekek egy holttestet találtak. Nemesszeghy Kálmán tiszteletbeli alkapitány kideritette, hogy a halott egy Krimpek József nevü, békésmegyeri földmüves, kinek személyazonosságát másnap megérkezett neje is bizonyitotta. A rendőrség arra is rájött, hogy Krimpeket előbb agyonverték és csak azután dobták a folyóba. A gyilkosság gyanuja Nagy József tutajos legényre esett, a ki tudta, hogy Krimpek favásárlás végett ment Komáromba, tehát tudta azt is, hogy pénze van. Tényleg volt is a szerencsétlennél 16 frt. A letartóztatott Nagy állhatatosan tagad, de sok gyanuok bizonyit ellene.

— **Uj kamarás.** A király kenesei *Kenessey* István 9. sz. huszárezredbeli főhadnagynak, valamint gróf *Dunin-Borkowski Mieczisláv* Ignácznak, a birodalmi tanács és a galicziai tartománygyülés tagjának, a kamarási méltóságot dijmentesen adományozta.

— **Külföldi vendég kórházainkban.** Dr. *Psuhl* porosz főtörzsorvos, Koch tanár veje, Berlinből Budapestre érkezett és sorra látogatta közegészségügyi intézeteinket. Ma délelőtt meglátogatta az üllői-uti klinikát, az uj kórházat, a Stefánia-gyermekkórházat és a törvényszéki orvostani intézetet. A tudós látogatót rendkivül meglepte intézeteink diszes külseje és belső berendezése s ismételten elismerését fejezte ki a kalauzoló orvosok előtt.

— **Tragikómikus félreértés.** Nagy-Borosnyó községben junius 28-án délután, a Szakács György vendéglőjében, egy nyolcz-tagu társaság jött össze, megbeszélendő a julius 5-ére tervezett hajtóvadászatot. A medvék és farkasok annyira elszaporodtak, hogy nincs olyan hét, a melyen a csordákban kárt ne tennének. Junius 27-én éjszaka is egy szép három-éves tulkot ölt meg egy hatalmas medve, s mivel a megelőző nap a csordánál jó eső esett, egy pár vadász rögtön kiment nyomozni a medvék és farkasok tartózkodási helyét. A kintjártak egyike az emlitett társaságban megjelent s elmondta, hogy a medve a csordától nem messze, egy sürü, csendes erdőben vert tanyát. Eközben egy utazó, a ki a vendéglőben megszállt, figyelmes lett a borozó társaságra. Hallotta, de nem értette a «gyilkos tervet» s vacsoráját el sem fogyasztva, észrevétlenül kiosont s eltünt. A vendéglős reggel hiába kereste. Egyszer csak az eltünt vendég nagy lucskosan s egy csendőr által kisérve megkerült. A törvény őre kérdőre vonta a vendéglőst, hogy kik voltak vendégei a mult este, mert ez az ur, a ki balázsfalvi lutheránus papnak adta ki magát s állitólag fontos missziót végez, a mennyiben lutheránus hiveket jött toborzani, azzal vádolja, hogy őket meg akarták lőni és szuronynyal felspékelni. E miatt való félelmében kénytelen volt az éjszakát a falun kivül tölteni. A vendéglős mindjárt tudta, hányat ütött az óra s felvilágositotta vendégét, hogy nem ember, hanem medvegyilkolásról volt szó. Az egészben az a csudálatos, hogy a balázsfalvi uri ember jól tud magyarul s igy megérthette volna a nimródok beszélgetését.

— **A danzigi merénylet.** Márcziusban nem csekély feltünést keltett, hogy Danzigban az ottani franczia konzulátus titkárát hátulról késszurással veszélyesen megsebesitették. Kalandos hirek keltek szárnyra a merényletről, melyek azonban, mint most kitünt, semmi politikai háttere se volt. A bizonytalanság mindenesetre jó sokáig tartott, mert a merénylő kilétét, daczára, hogy 1000 márka jutalmat biztositottak a fölfedezőjének, csak néhány nap előtt, julius 29-én deritette ki a danzigi hatóság. Egy Karmin Arthur Ede nevü lakatoslegény ez, a ki — saját vallomása szerint boszuból szurta le a titkárt, a nélkül, hogy a kilétét csak sejtette volna. A mondott napon a fürdőházból jövet, az óriási hózivatarban összeütközött egy emberrel, a ki dühében erős csapást mért reá. Karmin, ki pillanatra elkábult, csakhamar utánna futott és kését hátába döfte. A merénylő különben azt sem tudja, hogy ugyanazt szurta-e meg, a ki megütötte.

— **Vonatkisiklás.** A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülésünk szerint ma Felső-Galla és Bánhida állomások között egy teherkocsi tengelye eltört s ennek következtében három teherkocsi kisiklott. A kisiklott kocsik jelentéktelenül megsérültek. A személyzetből senki sem sérült meg. E baleset folytán a ma délelőtti személyszállitó-vonatok utasai átszállással közlekedtek, mig a ma délután 2 óra 25 perczkor Budapestről indult gyorsvonat már akadály nélkül közlekedett.

— **A gomba áldozatai.** A nyári idő egyik kisértő réme, a gombamérgezés, már-már elmaradhatlan kelléke lesz a napi ujdonságoknak. Hol itt, hol ott járják meg a könnyelmü s vigyázatlan emberek a gombaevéssel s nagy szerencse rájuk nézve, ha sulyos gyomorbaj árán menekülnek meg a komolyabb bajtól. *Tárnokról* sürgönyzi levelezőnk, hogy bár a községben ki volt dobolva, hogy nem szabad gombát szedni, *Csernyánszky* Mihály meg *Rihó* András nem sokat törődtek e tilalommal, hanem pár nap előtt kimentek az erdőbe s kosárszámra szedték a gombát. A falubeliek kapva kaptak az olcsó gombán, melytől egyszerre *huszonkilenczen* lettek betegek. Többen közülök halálukon vannak, *Kussa* Jánosné meg Ádám, továbbá *Hrinsók* Márton fia meg leánya, *Bihics* Mátyásné fia, Csernyászky Mihályné meg Szabó Andrásné meghaltak. Szabóné férje kidobta a gombát az udvarra, de az asszony visszahozta és megfőzte. A szerencsétlenség hirére *Siegl* etyeki orvos rögtön a helyszinén termett. A betegeket, kik iszonyu kinokat állottak ki, a jegyző lakására vitték.

— **Kétszáznégy hamis váltó.** Arról a nagyszabásu szédelgésről és csalásról, melyet az orosházi Bruckner testvérek Orosházán és Budapesten elkövettek, már részletesen irtunk. Ebben a hirtelen elaludt bünügyben, melynek tárgyát egyebek közt nem kevesebb, mint 300.000 frtos csalás képezi, a bünügyi vizsgálat nagy erélylyel folyik, de csak az egyik testvér van kéznél, a másik sikeresen odébb vitorlázott. Érdekes részlet a vizsgálat adataiból az, hogy miképen dolgoztak ezek a testvérek és büntársaik a hamis váltókkal. A zöldhasu értékpapirosokat valósággal gyárilag fabrikálták: csináltak összesen rövid 1—2 év alatt 204 hamis váltót, melyek szét vannak szórva fővárosi, jórészt azonban vidéki alföldi bankoknál. Az még a körülményekhez képest szerencse, hogy a hamis váltókon 15—20 bank osztozkodik. A hamis váltógyártást — mint lapunknak irják — roppant raffineriával csinálták, hogy a gyanut föl ne keltsék. a váltók tömegére és nem az összegek nagyságára fektették a fősulyt. A manipuláczió a következő volt: Aláirattak egy 400 frtos váltót velük üzleti összeköttetésben lévő czégekkel. Erről az egy igaz váltóról négy-öt kópiát, vagyis hamis váltót csináltak és ezeket különféle városokban, különféle bankoknál helyezték el. Igy sikerült aztán 400 forint helyett 2000 forintot fölvenni ezeknek a csalóknak, a kik az üzletvilágban több mint 6—8 évig a legjobb hirnévnek örvendettek.

— **Öngyilkosságok a vidéken.** *Torzsa* községben Hettesheimer gazdaembernek a 13 éves leánya felakasztotta magát. A családban már több elmebeteg volt. Valószinüleg az öngyilkos leány is zavart lelkiállapotban követte el tettét. — *Keszthelyről* irják nekünk, hogy Szalay Ferenczné Gyenesdiás szőlőhegyi lakos a szobájában felkötötte magát. Tettét azért követte el, mert elfogyott a pénze s nem volt miből korhelykednie. — *Nagyváradon* egy előkelő állásu állami hivatalnok 13 éves fia a váradi hegyen revolverrel öngyilkosságot kisérlett meg. Az orvosi segély valószinüleg megmenti. — *Zomborban* Kiss Bertalan oda való lakos elmezavarban felakasztotta magát. — *Pacseron* Kovács Károly kovácsmester a padláson felakasztotta magát. Életuntság kergette a halálba. — *Szabadkán* Mák István béres egy kétcsövü fegyverrel sziven lőtte magát. Az öngyilkosságra folytonos családi perpatvar adott okot. — *A Gyönk* melletti gerenási erdőben ifj. Fonyó László, a főszolgabiró fia, agyonlőtte magát. Tettének oka ismeretlen. — *Makón* Török István 68 éves napszámos felakasztotta magát. Gyógyithatlan betegség okozta öngyilkosságát. — *Fülén* Takács József birtokos és háztulajdonos szintén felakasztotta magát. Rendezett viszonyok között élt. Állitólag elmezavarban követte el a végzetes tettet.

— **Szt.-Lukácsfürdő.** Bizonyára érdekelni fogja az iszapfürdő számos látogatóit, *hogy tekintettel a nappal uralkodó nagy hőségre, az iszapfürdő esténkint 10 óráig villanyosan van világitva.* A tó közepe fölött függő nagy ivlámpa ezer gyertya fényével, az uri- és női termek, ugymint a külön kabinok pedig villanyos izzólámpáival világitják be esténkint e hatásos gyógyfürdőt.

— **«A mi zászlónk.»** A nemzeti demokrata-munkáspárt közlönye, melynek megjelenését mai lapunkban jeleztük, kiadta első számát. Ügyesen szerkesztett, csinos hetilap s minden során meglátszik, hogy lelkes emberek irják és czéltudatos a szerkesztő-bizottság, a mely összeállitásán fáradozott. Az első szám élén van a programm, a mely azt az igazságot fejtegeti a munkásoknak, hogy a törvényes, tisztességes ut többet ér minden czéltalan tüntetésnél, s a munkás állása nagyon is összefér a hazafisággal. Ugyanebben a számban adja tudtul az «Asztalos» czimü hazafias munkáslap, hogy bele olvad a «Mi Zászlónk»-ba. A munkásosztályt érdeklő változatos rovatok egészitik ki a jóravaló lap tartalmát. A «Mi Zászlónk» minden szombaton fog megjelenni. Előfizetési ára egy évre 2 frt 40 kr, egy hóra 20 krajczár.

— **Sir-rablók.** *Poén* krassó-szörénymegyei községben — mint onnan irják — Bogdanovics Mihály családi sirboltját ismeretlen tettesek felbontották s a diszes szarkofágokról leszedték a kereszteket és egyéb szent jelvényeket. E gonosz munka után a temető-kápolnájába törtek s onnan is sok értékes tárgyat raboltak el. A szegedi csendőrparancsnokság tiz csendőrt rendelt ki a rablók keresésére.

— **Tüz Glogováczon.** E hó elsején Glogováczot nagy veszedelem fenyegette. Éjféltájban tüz ütött ki s csakhamar elhamvadt öt ház. A tüz gondatlanságból keletkezett. Minthogy szeles idő volt, alig lehetett lokalizálni. Glogováczon a jelen században ez a 47-ik tüzeset. A legnagyobb tüz 1857-ben volt, mikor is 164 ház égett le. 1851-ben 76, 1865-ben 52 és 1830-ban 64 ház esett a tüz martalékául.

— **Az utolsó erdélyi testőrség** czimü közleményünkre, melyet a Ludovika Akadémia közlönyéből vettünk át, a következő sorok közlésére kérettünk fel: Az Egyetértés julius 3-iki számában «*Az utolsó erdélyi testőrségről*» czimü s *Beledi P. Miksa* álvagy valódi névvel alájegyzett czikk foglaltatik, mely tulajdonkép II. Rákóczi Ferencz fejedelemnek (nagyobb részben magyar- s csak kisebb részben erdélyországi ifjakból alakult) nemes testőrségéről mond el egyetmást. Ezen lovagrendszerü intézményről én a magy. tud. akadémiában már 1866-ban történeti értekezést tartottam s ugyanakkor a Pesti Naplóban, később a Századokban, Történelmi Tárban stb. sokat irtam, alapszabályait és egyéb ügyiratait közzétettem vagy ismertettem. Különösen pedig az 1885-ben Ráth Mór kiadásában megjelent «Irodalom- és müvelődéstörténeti tanulmányok a Rákóczi-korból» czimü kötetem 327—345. lapjain, továbbá legujabban a «Hadtörténelmi Közlemények» 1888-iki folyama 17. s következő lapjain értekeztem. *Beledi P. Miksa ur közleménye e két utóbbi értekezésemből van meritve.* Mindenki tudja, hogy a történetbuvár a maga adatait hosszas munkával, évtizedek fáradozásaival, levéltárak poros zugaiból kénytelen fölkutatni, a mint tettem én is. És most Beledi P. Miksa uram előáll s föltálalja azokat a magáéi gyanánt, még csak egy árva szóval sem emlitve a forrást, a melyből mindent kihalászott. Teljes joggal kérdezem: *irodalmi illendőség-e ez?* S az itéletet a t. közönségre bizom. *Thaly* Kálmán.

— **A Wulf czirkusznak** junius 26-án jótékonyczélra rendezett előadásából semmi jövedelem sem volt. Wulf igazgató azonban ebből az alkalomból a sajátjából a hirlapirók nyugdijintézetének 50 és a hirlapkiadóhivatali tisztviselők segélyegyletének 100 forintot adományozott.

Rövid hirek. *Keszthelyen* Rácz Géza 19 éves fenéki lakos, ki hosszabb idő óta szenvedett szivbajban, a Balatonba ment fürdeni. Fürdés közben utól érte szivgörcse és belefult a vizbe. — *Makón* Vidovits Ferdinánd szabómester 9 éves fiacskája fürdés közben a mély vizbe fult. — *Zentán* Petrovácz Jocó a korcsmában mulatott és valószinüleg ittas állapotban belebukott a korcsma udvarán levő mély kutba. Ott veszett. — *Ujvidéken* a zsidó templomot feltörték és a nőegylet perselyét kiüritették. — *Szegzárdon* junius hó 25-én nagy vihar volt s Horváth György házába becsapott a villám. A kéményt és konyhát erősen megrongálta. Horváth a látó-képességét is elvesztette egy időre. — *Zentán* Nagy Gyurák József a padlásról akarta lehozni pisztolyát, hogy vele madarakra lövöldözzön. A pisztoly véletlenül elsült és a szerencsétlen embert halálra sebezte. — *Szigetváron* Hollaky György egy versenyivásban agyonitta magát. Hasztalan volt az orvosi segitség, a könnyelmü fiatal ember másnapig meghalt. — *Szabadkán* Kocsmár Pál napszámos ittas állapotban elaludt a sineken és a Zimonyból jövő személyvonat elgázolta. — *Aranyos-Maróthon*, mint levelezőnk irja, tüz ütött ki, mely nyolcz lakházat a hozzá tartozó melléképületekkel együtt elhamvasztott. A tüz gyujtogatásból keletkezett, a tettest már kézrekeritették. — *Berlinben* Borgab asztalost, feleségét és négy éves gyermekét felakasztva találták tegnap. A szülők azt irták hátrahagyott levelökben, hogy a nyomor elől menekültek gyermekökkel a halálba.

—

= **A rendőri sajtóiroda hirei.** Ma délben egy cselédnek látszó 18—19 éves leány a lánczhid közepéről a Dunába ugrott és odafult. — Az ujpesti kikötőnél egy holt férfit fogtak ki tegnap reggel a Dunából s ma *Jelencsik* Mihály 27 éves vargalegényre ismertek benne. Valószinüleg szerencsétlenség áldozata, mert junius 30-án este részegen látták őgyelegni a Duna partján. — *Zombora* Mihály cserepezőlegényt haldokolva vitték ma reggel a kórházba. A szerencsétlen lezuhant a király-utcza 12. ház tetejéről és nyakát szegte. — *Seemann* Ferencz tejárus ma este a Dreher-féle telepen egy vizmedenczébe esett és ott fuladt. — *Tüz* volt ma délután három órakor Rákospalotán. A vasut-utcza 18. szám alatt Szöts János házának a fedele égett le. A kár nem nagy. — *Ráth* Imre, a Geittner és Rausch-féle üzletben alkalmazott kereskedősegéd ma a Jánoshegyen főbe lőtte magát és rögtön meghalt. Öngyilkosságának okát nem tudják.

= **Háló- és étkező-kocsik**, valamint közvetlen személykocsik közlekedése a m. kir. államvasutak vonalain. A m. kir. államvasutak hálózatán diszesen és minden kényelemmel berendezett háló- és étkező-kocsik, valamint közvetlen személy-kocsik a következő vonalakon közlekednek és pedig: *Háló-kocsik.* Budapest és Bécs, Budapest és Kassa, Budapest és Zágráb között az éjjeli személyvonatoknál; Budapest—Ruttka—Boroszló és Berlin, Budapest—Arad—Predeál, Budapest és Fiume között a délutáni gyorsvonatoknál; Budapest—Kolozsvár—Predeál között az éjjeli gyorsvonatoknál. — *Étkező-kocsik.* Budapest és Bruck, Budapest és Zimony, Budapest és Kassa, Budapest és Kolozsvár, Kolozsvár és Brassó között a nappali gyorsvonatoknál. — *Közvetlen személykocsik* forgalomban vannak *I. és II. osztálylyal:* Bécs—Budapest és Konstantinápoly, Budapest—Ruttka—Berlin, Budapest—Győr—Grácz, Budapest—Szerencs—Lemberg, Budapest—Szerencs—Przemysl, Budapest—Debreczen—M.-Sziget, Budapest—Szerencs—Mező-Laborcz, Budapest és Beszterczebánya, Budapest és Dobsina, Budapest—Ruttka—Poprádfelka, Budapest—Kassa—Poprádfelka, Budapest—Szabadka—Bosnabrod, Budapest — Pécs — Eszék, Budapest és Temesvár, Miskolcz—Szerencs—Stryj, Debreczen és Kassa, Kolozsvár és Szászrégen között. — *I., II. és III. osztálylyal:* Budapest—Pécs—Dálja; Budapest—Debreczen—M.-Sziget; Győr és Grácz; Bród és Steinbruck között. — *III. osztálylyal:* S.-A.-Ujhely és Lemberg; S.-A.-Ujhely és Przemysl között. Ugy a háló- és étkező-, mint a közvetlen személykocsikat továbbitó vonatokra vonatkozólag a részletes közlekedési adatok a kifüggesztett menetrendhirdetményekből, valamint az összes személypénztárak- és menetjegyirodákban 10 krért kapható menetrendkönyvecskékből kivehetők.

= **A palini pezsgőgyár,** a legjobb uradalmi boraiból késziteite pezsgőit. Minthogy pedig silány magyar pezsgőkkel versenyezni nem képes, kénytelen a gyártást felhagyni és készleteit olcsón eladni.

Parlamenti szórakozás.

A meglepetés az élet füszere! Ezt mondja egy franczia közmondás.

Nos, a mai képviselőházi gyülésben volt akkor paprika, bors, angol mixed-piccles, indiai curry, khinai fecskefészek — meg egy kis vitriol is. S mindez oly időjáráskor, midőn minden ember egygy melinit-bombához hasonlit, mely Turpin és Triponet árulása nélkül is szétpattanással fenyegeti a szomszédját.

Valóban élvezetes hely most ez a Sándor-utczai épület. Eddig ugy gyártották benne a törvényeket, mint a makkaronit Nápolyban. A szakbizottság meggyurta a tésztát, a miniszter aztán belenyult és kihuzta olyan formára s olyan hosszura, a mint ő akarta. Mikor elég volt, Péchy Tamás vett egy ollót s elvágta. Aztán feltálalták a magyar nemzetnek az uj törvényt; col Parmesani, a ki nem akarta megenni, annak begyömöszelték a torkába erővel. Egyik megcsömörlött, a másik meg gyomortágulást kapott tőle... Mindegy volt, a szakácsokat mégis megfizették érte.

Most egyszerre aztán felfordul a laczikonyha fenekestül. A leves kozmás lesz, a pecsenye elpörkölődik, a töltött-káposzta szétreped a lábosban. Teringettét, hát már semmi sem sikerül? — Kiáltja a chef, gróf Szapáry Gyula... Ide kukták!

Ma már az utóbbiaknak is megfogyott a számuk. Nem voltak jelen, csak 81-en. Hát már a képviselőházba is beütött demokrata-szoczializmus, járja a strike? Blau-Freitag! Mit kivánnak ezek a képviselő urak? Talán dupla napi-dijat? Nem. Csak kevesebb munkát. — No hát, ezt nem engedem el! Minden nap tartsunk ülést 2-ig! válaszolja a miniszterelnök, megrendelvén a Times-hez még a New-York Heraldot is, hogy legyen a képviselőház ülései alatt egy kis szórakozása.

De ép gróf Szapárynak ezt a tervét döntötte meg ma Polonyi Géza. Észrevette ugyanis, hogy a miniszterelnök feltünően vig arczot mutat olvasás közben. Az alatt, mig az ország keserveit panaszolják fel előtte elegikus hangokon a szélbali padokról, gróf Szapáry Gyula nagyokat mosolyog, olykor a mellényét is átfogja, nehogy hahotába törjön ki jó kedve. Min mulat ez már ennyire? A helyzet, az nem oly komikus, sem a Times nem oly mulattató. Két napig törte rajta a fejét Polonyi, mig végre sikerült felfednie a titkot. Egy kitünő Lemaire-féle látcső segélyével Károlyi Gábor észrevette, hogy Szapáry az angol ujságot csak köpenynek használja s a mit olvas, az voltaképen könyv. De micsoda könyv? Alighanem Szalavszky közigazgatási utmutatója, vagy a dr. Bezerédj Victor államtudományi elmélkedései? Nem, hisz ezeken csak nem mosolyogna annyit gróf Szapáry, legalább nyilvánosan. Nem, nem, valami nagyobb autort tanulmányoz a miniszterelnök ur!

De ne titkolódzunk. Gróf Károlyi Gábor leleményességének sikerült Andreánszky Gábornak mikro-fotografikus apparatusával Szapáryt olvasás közben egy pillanatnyi levétellel megörökiteni. Kisült, hogy a mü, a mit az ülések alatt oly szorgalommal tanulmányoz, nem Verbőczy, sem Gneist, hanem — Paul de Kock. Igenis, a miniszterelnök ur «A három nadrágu embert» olvasta tegnap, s ma ép azon részére volt jutandó a regénynek, midőn Cherami már a harmadik nadrágját is elhagyja. — Sapristi, hisz ha ez sikerül neki, akkor mi le leszünk főzve... Cherami-Szapáry inexpressible nélkül nem fogja érezni a ház melegét, nem izzad... Ezt meg kell gátolni. Hamar egy határozati javaslatot!

S a coup sikerült. A miniszterelnök ur ma nem olvashatott egy sort sem Paul de Kock-ból s még ma is ott áll a tátongó rejtély előtt: Leveti-e Cherami a harmadik nadrágját is — (ez az utolsó) vagy nem? That is the question? Ettől függ a közigazgatási törvényjavaslat sorsa, Magyarország jövője, a monarchia boldogsága.

Hiába volt Szalavszky összes tudománya, Paul de Kock-ban mesterére talált. *Coffrefort.*

Tanügyi kiállitás.

Midőn ezelőtt három hónappal a tanáregyesület választmánya elhatározta, hogy a jubiláris közgyüléssel kapcsolatban tanügyi kiállitást is rendez, nemcsak a fővárosban, de főképen a vidéken vajmi kevés reményt füztek e kiállitás sikeréhez. Az idő rövidsége miatt szinte hihetetlennek látszott a terv kivitele. A programm is nagyszabásunak igérkezett és méltán lehetett attól tartani, hogy kevés kiállitó fog jelentkezni. Az érdeklődés lanyhának mutatkozott és a kiállitási bizottsági tagok a maga idejében nem fejtettek ki kellő igyekezetet az érdeklődés fölkeltésére

A folyó iskolai év utolsó napjaiban azonban a kiállitás ügye váratlan fordulatot vett. Az érdeklődés a tanárok részéről rohamosan kezdett fokozódni és kiki sietett a kiállitás sikeréhez a maga részéről hozzájárulni.

Ma már a kiállitás impozáns benyomást tesz a szemlélőre. Bátran elmondhatjuk, hogy a siker teljes. A kiállitás fényes bizonyságot tesz arról, hogy a magyar tanárság a nemzeti kulturának hatalmas oszlopát képezi. A magyar tanárság ott szerepel a feltalálók, a müvészek, a költők, az irók és a szerkesztők sorában; hathatós támaszai az elsőrangu bel- és külföldi tudományos folyóiratoknak.

E kiállitáson láthatjuk a magyar kultura fokozatos haladását kézzelfoghatólag feltüntetve. Az elavult intézmények az ujak mellé állitva, az ellentéteket feltünően emelik ki s az ujabb intézmények a tanügyi politika sikereit hirdetik.

E kiállitás épen ezért nemcsak a tanárvilágot, hanem kétségen kivül a müvelt nagy közönséget is kell, hogy érdekelje. Már általában véve az is általános érdekü, hogy a kiállitáson megtaláljuk a középiskolák mintaszerü berendezését és felszerelését.

A kiállitás 17 osztályból áll. Mindegyike külön-külön rendkivül érdekes és tanulságos. Mindegyikében fősuly van fektetve a hazai készitményekre.

Mindjárt az első csoportban, melynek dr. *Kiss* Károly tanár a rendezője, ilyen, majdnem kizárólagosan magyar produktumra találunk. Ezek a budapesti egyetemi üvegtechnikai intézet khemiai és fizikai üvegtanszerei és buvárkodási eszközei, a legegyszerübbtől a legkomplikáltabbig. Ilyen intézet eddig még csak Bonnban volt Geisler vezetése mellett.

E teremben láthatjuk az anyagot, a melyből az üvegcsövek mindenféle minőségben, hőmérők stb. készittetnek. Igen érdekes lesz annak a bemutatása, hogy miképen készülnek az üvegtanszerek, mit dr. Kiss fog demonstrálni. Egy rajz a XVII. századból kelti itt fel a figyelmet, mely egy üveghuta-berendezést ábrázol. *Schuler* tanár találmánya, egy önmüködő higanylégszivattyu van itt elhelyezve, mely külföldön is nagy keletnek örvend. Érdekesek még a vetithető hőmérők lapos üvegből. E terem másik oldalán dr. *Hankó* Vilmos tanár kiállitása kelt érdeket. Az egyik csoportban ugyanis igen tanulságos kimutatását találjuk annak, hogy az egyes tápszerek térfogat és suly szerint mennyi valóságos tápláló anyagot tartalmaznak. A másik csoportban egy kis majolikagyüjteményt mutat be a készités hat fázisában. Ugyancsak e teremben állitanak még ki érdekes dolgokat: *Kalecsinsky* Sándor, a földtani társulat vegyésze, ki legnagyobb részben a khemiaigyakorlatoknál használt és általa készitett üvegeszközöket, továbbá a szertárából való kőzeteket és ásványokat mutatja be; *Gáspár* János, temesvári tanár selyem- és gyapjufestési próbákat szolgáltat; *Berecz* Ede fővárosi tanár érdekes középiskolai fizikai experimentumokhoz való eszközöket állit ki, melyek egyszerüségük, olcsóságuk és praktikus tulajdonságaik által tünnek ki; végül a pozsonyi főgimnázium az első elektromos gép egy példányával kelt feltünést. — Itt még *Dolnaui* Frigyes tanár és dr. *Mergl* Ödön is állitanak ki érdekes tárgyakat.

A második csoport érdekes fizikai készülékekkel van dusan ellátva. E csoport élén dr. *Bartoniek* Géza áll. A fizikai kiállitásnak különös diszt kölcsönöznek *Eötvös* Lóránd báró egyetemi tanár és *Jedlik* Ányos veterán tudósunknak kiállitott tárgyai. Báró Eötvös tárgyai mintegy 20 négyzetméter területet foglalnak el és 30 darab, saját szerkesztésü fizikai eszközei vannak ott elhelyezve. Legérdekesebb a tömegvonzást mérő készülékei és az a készülék, a melylyel a nehézségerőnek egy csekély térben mutatkozó irányváltozásait eddig nem sejtett pontossággal lehet megmérni. Ez utóbbi készülékekkel tett megfigyeléseit fotografáló hengerrel rögzitette s az igy támadt fotografiák magyarázatukkal minden szakember figyelmét lekötik. Jedlik készülékei között különösen a lánczolatosan kisüthető leydeni batteria érdemel figyelmet, mely 80—90 czentiméteres szikrákat is ad. Ennek a teremnek egyik ékessége Jedliknek az 50-es évek elején szerkesztett dinamo elektromos gépe; az eredeti tervrajz, mint történeti becsü okmány, a készülék mellett, üveg alatt van kiállitva. Ezen a készülék pontos leirásán kivül teljes szabatossággal a dinamo-elektromos alapelv is le van irva, melyet eddig nem eléggé méltatott tudósunk már ebben az időben fejtett volt ki. Minden szakember tudja, hogy ezt az elvet 1867-ben Siemens a berlini akadémia előtt ismertette és megadta vele a leghatalmasabb impulzust az elektro-technika fejlődésére. Kétségtelen, hogy Siemens-nek Jedlik gépéről és elvéről tudomása sem volt. Mint hirlik, *Dischka* igazgató egy saját szerkesztésü érdekes hydrostatikai szökőkutat fog bemutatni.

A harmadik csoport a geometria osztálya, melynek *Hornischek* Henrik a vezetője. E teremben a *VIII. kerületi községi főreáliskola* egy teljes gyüjteményt állit ki az ábrázoló geometria tanitására. Érdekesek a Schröder-féle és a Julienn-féle minták. Résztvesz még a kiállitáson a József-müegyetem egy elliptikus hiperboloid-dal és «Collections Monzet» szétszedhető gyüjteménynyel. Kiállitanak még *Weiszfeld* J., *Smetana* Ágost, *Décsy* Károly, *Bauer* József és *Propper* Ferencz tanárok, továbbá *az I. ker. peedagógium* Érdekesek e teremben a *Calderoni-czég* távlati gyüjteményei.

A negyedik csoport a természetrajzi osztály, melynek vezetői *dr. Staub. Paszlavszky, dr. Dietz* és *Pavlicsek* Sándor. E kiállitáshoz a tárgyakat leginkább a következő intézetek szolgáltatták: a müegyetem állattani és növénytani intézete (*Entz* Géza és *Klein* Gyula tanárok), a tudományegyetem növénytani intézete *(Dr Jurányi Lajos)*, a tanárképző gyakorló főgimnázium, a II. ker. állami főreáliskola és a felsőbb leányiskola. Nagyon érdekes a falakat boritó rajzok sorozata; egy csaknem teljes természetrajzi atlasz tárul elénk. — Valamennyi kézi munka és intézeteinkben készültek. — Igen üdvös volna, ha ezek a külföldi rajzokat mindinkább kiszoritanák, a melyek magyar középiskoláinknak sokszor meg nem felelnek. A privát kiállitók közül *Kuthy Dezső*, muzeumi tisztviselő és *Gammel Alajos*, fővárosi tisztviselő tárgyai felette csinosak és érdekesek. — Itt láthatók még *Staub* földtani tárgyai, *Paszlavszky* gubacs-gyüjteményei, *Dietz* növénytani tárgyai, *Kunst* Károly tanitó tömött állatai, *Calderoni* szép tárgycsoportjai, *Kálozdy testvérek* élethü növény- és virágkészitményei. Nagyon tanulságosak *Lenoir* és *Forster* bécsi czég biologiai csoportjai.

Az ötödik és hatodik csoport három teremben van elhelyezve. Ezeknek vezetői *Köpesdy* Sándor igazgató és dr. *Márki* Sándor tanár. Az első termet *Hölzel és társa* magyar földrajzi intézet kiadványai foglalják el. A tanügy és a tudomány minden barátját érdekelni fogják Hölzel és társa már itthon készült nagy iskolai fali térképei, melyek a jövő évben már az iskoláknak lesznek átadva. Tudományos kiadványai közül érdekes az első térkép, Arad középkori térképe, melyet Márki Sándor tervezett és Homolka József rajzolt. A szomszéd teremben az ó- és középkori történelemnek, histórikusoktól és filológusoktól egyaránt használható, szemléltető eszközei vannak felhalmozva. Baloldalt *Lichtenegger* J. négy történeti táblája és a római életet feltüntető öt nagy arczképe látható. A rajzok szépségükkel, a szöveg tudományos és pedagógiai becsükkel tünnek ki. Az ujvilág-utczai oldalt *Rumbold* papirpép-készitményei foglalják el. A hatvani-utczai oldalt és a terem közepét a budai pedagógium gipszöntő-mühelyének szépen és szakszerüen összeállitott mithologiai és történelmi mütárgyai foglalják el. Emlitést érdemelnek ugyanott az eperjesi kath. főgimnázium szépen kivitt kézrajzai. A bemenettől balra méltó feltünést kelt a VII. ker. gimnáziumnak Köpesdy igazgató által nagy gonddal összeállitott filológiai muzeuma. A harmadik terem kizárólag a magyar történelemnek és földrajznak van szentelve. Magyar történelmi arcz- és jellemképek boritják a falak nagy részét. Jobbadán a felsőbb leányiskola és a VII. ker. gimnázium gyüjteményéből valók. Különösen emlitendők e részben azon kartonra felhuzott és köny-

vekből, ujságokból kivagdalt képek, melyeket a VII-ik ker. gimnázium és az «Osztrák-magyar monarchia irásban és képben» czimü mü fametsző-intézetének munkáiból *Morelli* Gusztáv tanár állitotta össze. A képek közül itt egyáltalán először van kiállitva *Zichy* Mihály allegorikus képe 1849- és 1867-ről. Az ablakközöket *Kemény* Ferencz és *Edelmann* Sebő tanároknak vetitésre alkalmas diapozitiv fényképei és azok lenyomatai élénkitik. Jelentékeny helyet foglalnak még el *Diwald* Károlynak a központi kárpátokról és dr. *Hankó* Vilmosnak az erdélyi fürdőkről kiállitott fényképei.

A hetedik csoportban az egészség- és tornaügy van képviselve. Vezetői: *Aranyossy, Guttenberg* és dr. *Suschny.* Kiállitják a középiskolai mühelyben tanulók által készitett kartonázs-munkákat. *Oheroly* és *Bockelberg* kiállitanak tornaszereket. Dr. *Kresz* Géza mentőegyesületi igazgató kiállitja az első segélyt feltüntető képes táblát, a mely az iskolák folyosóin helyezhető el. Ezeken kivül kiállitanak még *Neumann H.*, dr. *Rózsaffy Alajos* és a *Hölzel*-féle intézet. — Dr. Suschny Henrik az egészségtan tanára kiállit 5 grafikus táblát, melyek a budapesti V. ker. állami főreáliskola tanulóinak átlagos korát, alvási idejét, rövidlátási viszonyát, és átlagos testhosszát tüntetik föl. — Mint kiállitók szerepelnek a közegészségi egyesület, *Derlik Sándor* és *Szafka Manó, Sigmund József, Neumann* müszergyáros, *Feiwel Lipót* és *Lenner* győri igazgató.

A nyolczadik és a kilenczedik csoport diszét képezi az egész kiállitásnak. Itt vannak elhelyezve különösen a középiskolai törvény megalkotása óta épült középiskoláink épületrajzai. Frappans hatást tesznek nemcsak a főváros, hanem a vidék palotaszerü iskolái. Igy szembeötlők az eperjesi, brassói, székelyudvarhelyi középiskolák gyönyörü rajzai; a dévai internatus összes belső helyiségei; a szegedi tanker. ujabban épült középiskolái; sőt a most épitendő intézetek tervrajzai is ki vannak állitva. Az iskolafentartók különös dicséretet érdemelnek, hogy beküldték az iskolaépületek rajzait.

A kilenczedik csoport a tanárok irodalmi munkásságát tünteti fel. A kiállitás e része kellemesen fogja meglepni a látogatókat. Csupa ismerősökkel fog ott találkozni. Kiki megleli ott kedvelt iróját, költőjét vagy tudósát. A tanárok meg büszke öntudattal távozhatnak e teremből, látva azt, hogy a magyar tanárság az irodalmi téren mily szép számmal van képviselve. E teremben vannak elhelyezve a tanáregyesület összes kiadványai; a tanáregyesületi tagok grafikus táblázata, a középiskolai tanügy haladását, 25 év alatt a tanárok és a tanulók létszámát, a költségeket feltüntető táblázatok. Legérdekesebbek a temesvári főreáliskola és a pápai középiskola kimutatásai. E csoportok vezetői dr. *Beke* Manó és *Szerelemhegyi* Tivadar.

A tizedik csoport a tanárok müvészeti munkásságát mutatja be, mely kiváló érdekességénél fogva külön tanulmányt érdemel. E csoportra még visszatérünk.

Ime, rövid vázlatban a tanügyi kiállitás képe, mely méltó a tanár-egyesület jubiláris ünnepélyéhez.

Kőrösi Henrik.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **A városligeti szinkörben** ma este ujra prémier volt; *A szalonbetyár* czimü énekes vigjáték került szinre. Két fővárosi fiatal ember, *Andreánszky* Jenő dr. és *Nagy* Ernő irták a darabot, a mely nem lép föl nagy igényekkel, de elég szép házi-sikert aratott. A szerzők a nagykőrösi és kecskeméti emberek egymás iránti ismeretes ellenségeskedését használták föl a darabban s igy kaczagtató jelenetekben nem volt hiány. A vigjáték története röviden az, hogy *Karvay* (Püspöki) gazdag kecskeméti és *Czirok* (Hevesi) szintén gazdag nagykőrösi polgárok, a kik egymás iránt gyülölettel vannak eltelve, egyszerre rándulnak föl Budapestre, a kiállitás megtekintésére. Itt a szalonbetyár (Polgár) kezei közé jutnak, a ki a közöttük levő ellenségeskedést arra használja föl, hogy mindkettőt alaposan kizsákmányolja. Karsay a leányát is (Tornai) feleségül igéri a szalonbetyárnak, a ki egy svindler-fürdő-konzorcziumba vonja be a két vidéki atyafit s azután mindkettőnek a pénzével megszökik. A szalonbetyár végre is a rendőrség kezébe kerül s az kisül, hogy egy notorius svindler, a ki váltókat is hamisitott. Van a darabban több kuplé is, a melyeket Tudorffy, Polgár és Tornai nagy hatással énekeltek. Az énekrészeket *Vladár* Róbert szerzette. A szinészek mindent elkövettek a darab sikere érdekében. *Andorffi* rövid szerepében is, mint Bátor Szilárd athléta, megmutatta, hogy intelligens, rutinirozott szinész. Kedves alak volt *Tájkerti* Berta, Karvay leányának szerepében. *Polgár* ezuttal is bebizonyitotta, hogy tehetséges szinész és *Tarassovics*, meg *Tornai* Fancsi is jól alakitottak. A szinkör zsufolásig megtelt s a közönség ugy a szereplőket, mint a szerzőket többször kihivta a lámpák elé.

— **Az orsz. m. kir. zeneakadémián** a vallás- és közoktatásügyi miniszterium a hegedü- és gordonkatanszakot leszállitotta a tandijat. Jövő szeptembertől ugyanis a növendékek évi tandij fejében az eddigi száz forint helyett 50 forintot és az előkészitő tanfolyamon az eddigi ötven forint helyett harmincz forintot fognak fizetni.

— **Az Arany-szobor** talapzata serényen épül. A talajt körülbelől két méternyi mélységre betonozták, ugy hogy most teljesen biztos támaszt nyujt a szobornak. A talapzat világosszürke gránit, alja már egy méternyi magasságra kiemelkedik a földből. Augusztus végéig a talapzat készen lesz.

— **Saint-Saëns**, ki egy időben titokzatos eltünésével oly sok gondot okozott barátainak, a napokban visszatért Párisba. Hogy külföldi tartózkodása nem veszett kárba, mutatja az, hogy két uj kompozicziót hozott magával. Az egyik zongoradarab zenekari kisérettel s a czime «Afrika», a másik pedig egy dal «Férfi-szerelem» czimmel. Ezenkivül Saint-Saëns «Proserpina» czimü operájának harmadik felvonását teljesen átdolgozta.

— **Az ördögök.** Kerekes Mihály népszinmüve, a melyhez a zenét Serly Lajos irta, a napokban került szinre a kolozsvári nemzeti szinházban. A darab, a mely zajos sikert aratott, e hó első napjaiban a szerzőnél rendelhető meg.

— **Uj csárdások.** Eibenschütz Armin «Szalon-csárdás» név alatt irt három eredeti magyar népdalt, melyeket legközelebb Svábhegyen a 32. számu ezred zenekara ad elő.

— **Lázár Margit** a budai szinkör jeles szendéje, meghivás folytán Keszthelyre rándult vendégszereplésre Veszprémi Jenő szintársulatához. A müvésznő az Örök törvény, Czigány, Huszár-szerelem és Nóra czimü darabokban fog fellépni.

— **Zeneszerzők eldorádója.** A mi viszonyaikhoz képest szinte mesével határosnak látszik az a hir, hogy Olaszországnan a legutolsó tiz év alatt nem kevesebb mint 394 uj operát és operettet adtak elő olasz szerzőktől. Igaz, hogy ebből az óriási termelésből mindössze csak Mascagni «Parasztbecsület»-e tartotta fenn magát.

— **Az országos magyar daláregyesület** minap választmányi ülést tartott, a melyen főleg az 1892-ben Budapesten tartandó *országos dalünnepély* előkészitésével foglalkozott. Előzőleg a versenykar-jury tartott értekezletet, a melyben a 24 beérkezett versenymü közül egyhangulag a 19-dik számu «Győzzön a jobb» jeligés «Ébresztő»-nek itélték oda a dijat. Dicsérő elismerésben részesültek a 11. számu «Honfidal» és a 16. számu «Panasz» czimü müvek. A választmányi ülés a jury itélete alapján a pályanyertes müvet tüzte ki az ünnepély versenykarául. A jeligés levél felbontásakor kitünt, hogy a müvet *Poldini* Ede, Bécsben tartózkodó fiatal magyar zeneszerző, a nemzeti zenede volt tanitványa, irta. A királyhimnusz-pályázatra, mely e hó 15-én lejárt, 141 pályamü érkezett be. E müvek megbirálására juryt alakitottak, melynek tagjai: Id. Ábrányi Kornél, Bartay Ede, Erkel Sándor, Goll János és Zimay László a fővárosból s a vidékről Gaál Ferencz (Szabadka) és Szögedi Endre (Szeged). A jury a napokban megkezdi müködését. Végül a rendes tagok sorába fölvették a budapesti dalkört, a miskolczi polgári dalosegyletet és a budapesti «Törekvés» dalegyletet.

SPORT.

— **A tiszai regatta-szövetség**, mint *Titelből* tudósitónk távirja, minap tartotta idei első versenyét a délvidék rendkivüli érdeklődése mellett. A versenyben a szegedi, temesvári, nagybecskereki és titeli regatta-egyletek vettek részt. Legnagyobb érdeklődést a *szövetségi vándorllijért* folyó küzdelem és a *skiff-verseny* keltették, melyekben négy-négy hajó indult. A *nemzetközi tiszai vándordijra* (500 frt értékü ezüst-szobor, fekete márványalapon) ugyan három nevezés adatott be, de két szövetségi egylet nevezése csak «pro forma» történt, hogy a verseny megtartható legyen. A versenybiróság következőleg alakult: elnök: *Rónay* Jenő Torontálmegye alispánja s a «Torontál»-egylet elnöke, tagok: gróf *Leiningen* Ármin, a titeli hajós-egylet elnöke, dr. *Nyilassy* Pál a szegedi, s *Kovács* S. Aladár, a temesvári csónakázó egylet elnöke. Inditó *Szőllősy* Kálmán. Az egyes versenyszámok lefolyása a következő volt:

I. A tiszai regattaszövetség vándordija négy evezős verseny. (Második mérkőzés, védő a temesvári csolnakázó-egylet.) A szövetséges egyletek négy evezős, palánkos, külvillás hajói számára. Vizmentében 2000 mtr. Első hajó legénysége és kormányosának a vándordijon kivül aranyérem, a másodikénak ha legalább három hajó indul, ezüst érem. Indultak; A szegedi csónakázó-egylet *Gizella* nevü hajóval. Kormányos és pótevezős Frokisch Ferencz. Szinek: fehér test kék csikkal, kék fej és nadrág; és Katicza nevü hajóval. A temesvári csónakázó-egylet (védő.) Aladár nevü hajóval, a torontáli korcsolyázó-egylet és hajós-egylet Névtelen hajóval. *Első Katicza*, jó második a torontáli korcsolyázó- és hajós-egylet *Névtelenje*, harmadik *Aladár*. — II. *Tiszteletdij*, adja Kovács S. Aladár szövetségi titkár. Pár evezős verseny (simple skull, skiff). A szövetséges egyletek hajói és tagjai számára, legjobb hajók nincsenek kizárva, vizmentében 500 méter. Elsőnek tiszteletdijon kivül ezüst érem. Neveztek: 1. Temesvári csónakázó egylet. Névtelen hajót. Evezős: Schoor Lajos. 2. Szegedi csónakázó egylet. a) Fecske nevü hajót. b) Tiszavirág nevü hajót. 3. Torontáli korcsolyázó és hajós egylet. Névtelen hajót. Erős küzdelem után első a torontáli korcsolyázó és hajós-egylet *Névtelen*-je br. Feilitsch Bertalannal, második a temesvári csónakázó egylet Névtelenje Schoor Lajossal. — III. *Tiszteletdij*, adja Rónay Jenő, szövetségi elnök. Két evezősverseny (pair oar). A szövetséges egyletek hajói és tagjai számára. Palánkos hajók. Vizmentében 1500 méter. Első hajó legénysége és kormányosának a tisztelet dijon kivül ezüst érem. Első hat hoszszal. Torontáli korcsolyázó- és hajós-egylet. *Irma* nevü hajója 1-es Zsiros Imre. 2-es Reitter Oszkár. Kormányos Knáb Ádám, második a szegedi csolnakázó-egylet Szidike nevü hajója. — V. *Tiszteletdij*, adja dr. Nyilassy Pál, szövetségi igazgató. Kettőspáros evezős verseny. A szövetséges egyletek hajói és tagjai számára. Palánkos hajók. Vizmentében 1500 méter. Neveztek: Szegedi csónakázó egylet. Nelli nevü hajója indult. A kezdők versenyében a titeliek győztek. A matrózok versenye fejezte be a regattát.

— **Uj versenypálya Krakóban.** Krakóban tegnap uj versenypályát nyitottak meg, melyet gróf Kinsky Rudolfnak a tervezete szerint épitettek. A pálya minden tekintetben kitünő s minden képzelhető versenyczélra be van rendezve. Az uj versenyegylet százezer forintot áldozott eddig, melyből 56.000 forint a pálya felépitésére kellett, 20.000 forintot pedig az első versenynap futamainak a dijazására szántak.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **Az V—VI. kerületi kültelki egyesület** küldöttsége *Neuschlosz* Marczel vezetése alatt ma nyujtotta át *Kamermayer* Károly polgármesternek az érdekeltség gyülésén megállapitott emlékiratot, mely lényegében teljesen azonos azzal, melyet az egyesület, legutóbbi tisztelgése alkalmával Szapáry Gyula gróf miniszterelnöknek és Baross Gábor kereskedelmi miniszternek átadott. Kamermayer polgármester meleg érdeklődéssel hallgatta meg a küldöttség panaszát s kijelentette, hogy e panaszokat saját tapasztalatai alapján jogosultaknak ismeri s minden tőle telhetőt el fog követni a kerületek érdekében, a melyet a fővárossal azonosnak tart. Utalt ama körülményre, hogy a Lipót-körut végleges rendezése következtében végre is elérkezett az ideje annak, hogy a körut közvetlen szomszédságában levő utczák megnyitása és rendezése tovább már nem halasztható és sajnálatát fejezi ki a fölött, hogy a főkérdésekben, — mint a rakpart kiépitése és a váczi-körut kikövezése — a főváros hatósága közvetlenül nem intézkedhetik, mert azok a kormány hatáskörébe tartoznak. A polgármester kilátásba helyezte, hogy tekintettel a tarhatatlan állapotokra, a kellő intézkedéseket a főváros a maga részéről közvetlenül a miniszteriumnál fogja kérelmezni. A küldöttség, a melyben a kültelki gyárosok és birtokosok szép számmal vettek részt, azon megnyugtató tudattal távozott, hogy ügyét a fővárosi hatóság teljes mértékben méltányolni fogja. Az egyesület választmánya elhatározta, hogy az emlékiratot kinyomatja és valamennyi fővárosi képviselőnek megküldi; továbbá végrehajtó-bizottságot küldött ki, mely e sietős ügynek miharább való elintézésére törekedjék.

— **A középitési bizottság** ma délután dr. *Nagy* Lajos tanácsos elnöklete alatt tartott ülésén kimondotta, hogy a közmunkatanács szünetelésére való tekintettel a nyáron több ülést nem tart, a folyó ügyeket a középitési hetes albizottság fogja ellátni, ha pedig különös eset adná magát elő, a tagokat rendkivüli ülésre fogják összehivni.

A napirend előtt két interpelláczióra válaszolt az elnök, a stáczió-utczai nagy kandeláber gondozása iránt a tanács intézkedett s megnyugtatta a bizottságot arra nézve is, hogy a fögyüjtő-csatorna épitési anyagát külön e czélra kiküldött szakértő bizottság választotta meg. — A *Christen*-féle gödör feltöltését akként fogják megkezdeni, hogy az I. kerületi polgári körnek jégpályája 1893. év végéig sértetlenül megmaradjon, ez időn tul azonban a gödör teljes betemetését feltétlenül kivánja a bizottság. Ez alkalomból *Preuszner* József inditványára pártolta a bizottság azt az eszmét, hogy a környék jövőjének biztositása érdekében a szabályozási terv megváltoztassék s a vérmező-ut leásása által e városrész természetes fejlődése elősegittessék. Megbizták a középitési igazgatót, hogy az eszmét beható tanulmány tárgyává tegye s annak eredményét a bizottság elé terjeszsze. A budai Margit-körut rendezése alkalmából, ott a 17 féléjjeli és 19 egész éjjeli lámpa helyett 25 fél- és 19 egész éjjeli lámpa lenne felállitandó. A bizottság ehhez hozzá járul. — A villamos-vasut kiépitése folytán az arénautról a Nagy János-utczába áthelyezett társaskocsiállomás kikövezéséhez a bizottság hozzájárul. — A Dombinszky-utcza csatornázása 1000 frt költséggel teljesitendő; ellenben az utczának vizvezetéki vizzel való ellátása egyelőre függőben marad. — Vizvezetéki öntöző-csapokat állitatnak föl a következő helyeken: az Erzsébet-sétányon 14 uj csapot, a Széchenyi-téren 14-et, a Petőfi-téren 4-et s a József-sétányon nyolczat, tehát összesen 40 csapot 2890 frt költséggel. — Hozzájárul a bizottság ahhoz, hogy a budapesti városi vasutvállalat második villamvezető kábelt fektethessen le a nagy körutón. — Krisztinkovics Bélának azt a tervét, hogy az ötödik dunai hid fölépitésének a városház-térről a budai Döbrentey-térre a Duna alatt vascsőből alagut vezettessék, a melyen keresztül villamos vasuti kocsik közlekedjenek, a bizottság szerencsésnek nem tartja, s Krisztinkovicsot a részletes tervek kidolgozására nem bátorithatja, annál kevésbbé, mert a két part összeköttetése hiddal sokkal olcsóbban s a czélnak inkább megfelelő módon eszközölhető. — A városligeti tó vizének felfrissitését a mérnöki hivatal a Rákos-patak bevezetése által akarja megoldani. Nemrég ismertettük lapunkban a mérnöki hivatal erre vonatkozó javaslatát, melyben a közmunkatanács észrevételeire megnyugtató felvilágositást ad. A középitési bizottság most e javaslathoz hozzájárult. Több kisebb jelentőségü ügy elintézése után az ülés véget ért.

— **A vasuti albizottság** ma délelőtt tartott ülésén főleg a villamos vasut szerződéseinek egyesitése tárgyában a városi vasutvállalat s a főváros között kötendő szerződés feltételeinek megállapitásával foglalkozott s különösen a beváltás módozatait tárgyalta. Abban történt megállapodás, hogy a villamos vasuti vonalak az 1917-ik évtől lesznek beválthatók, még pedig ötévi fölmondás alapján, olykép, hogy az első felmondás már 1912-ben megtörténhetik, ezután pedig bármelyik évben, az öt év utánszámitásával. A beváltás megtörténtével a főváros átveszi a vállalatból alakitandó részvénytársaság még ki nem sorsolt részvényeit névértékben; továbbá magára vállalja a főváros a részvénytársaságnak a vállalat állagát gyarapitó uj beruházásokra a főváros hozzájárulásával az elsőbbségi és egyéb kötvényekre fölvett kölcsönök és azok kamatainak fizetését. Mindez ama törlesztési terv szerint történik, a mely a főváros hozzájárulásával egyenlő évi annuitással megállapitva van s a mely legföljebb a szerződés lejártának tartamáig terjedhet, természetesen akként, hogy a fizetések csak a fönnálló rész összeg erejéig történnek. A részvénytőkének, valamint a fölvett kölcsönöknek ama részösszege, a melynek a főváros villamos vasuti vállalatba történt tényleges befektetése a vállalat részéről nem igazoltatnék, vagy a fővárosnak át nem adatnék, a vállalat által a megváltás napján a fővárosnak készpénzben kifizetendő. A részvényekre, valamint az ezek után kibocsátandó élvezeti jegyekre kifizetendő osztalék megállapitására nézve a fölmondás évét megelőző évek fognak számitásba vétetni és pedig a beváltás időpontjától kezdve, az engedélyidő hátralevő egész tartama alatt a főváros azt az osztalékot fizeti, a melyet a vállalat részéről a felmondást megelőző hét utolsó esztendőben — a két legrosszabb év levonása mellett — fizetett osztalékok átlag számitása eredményez. Az élvezeti jegyeknél levonandó a részvénytőke 5%-a. Abban az esetben, ha ez esztendők utolsó öt évében a főváros a tarifát mérsékelné s ennek következtében az üzleti számla csekélyebb tiszta hasznot tüntet föl a megelőző évinél, a vállalat jogosan követelheti, hogy az átlagszámitásnál a tarifaleszállitás következtében kedvezőtlenebbé vált emez év helyett a hét évet megelőző nyolczadik év vétessék föl alapul. A részvények névértéke után 8%-os osztalékot s az élvezeti jegyek után 3% ot az esetben is biztosit a főváros, ha az a vállalat részéről teljesitett osztalékfizetések átlag számitása 8%-ot ki nem tenne. Hogy a főváros biztositva legyen az iránt, hogy a megváltás esetén is teljesen üzemképes oly vállalat birtokába jut, a melynél az utánszerzések és pótlások a vállalat folyó bevételeiből s esetleg időnkint az azokból létesitett tartalékalapból minden irányban a legpontosabban eszközöltetik, fönntartja a bizottság azt a jogot a főváros részére, hogy a vasuti vállalatot időről-időre ez irányban a legszigorubb vizsgálat alá vegye s az esetleg észlelt hiányokat a m. kir. miniszterium közbenjárásával pótoltassa. Megváltás esetében a főváros a vasuti vállalat csak amaz állagának átadására tarthat igényt, a mely az ennek létesitésére engedélyezett részvénytőkéből és kölcsönökből volt előállitva s ebből kifolyólag a fővárost, az elvállalt adósság kifizetésén kivül, semmiféle szenvedő követelések, vagy telek-árbeli tartozások nem terhelhetik, a jövedelem kiszámitást illetőleg kikötendő még, hogy olyan osztalékokat, a melyeket a tartalékalapból egészitettek ki, vagy pedig olyan kiadásokat, a melyek a forgó bevételekből lettek volna fedezendők, a vállalat a főváros irányában föl nem számithat. A beváltáskor készletben találandó fogyasztásra szánt anyagokat: köszén, koksz stb. a főváros képzpénzért átveszi. A vállalat részéről kötött szállitó-szerződések lebonyolitása a fővárost nem terhelheti. Köteles a vállalat a személyzet nyugdijazásáról, végkielégitéséről s általában a szolgálati viszony rendezéséről gondoskodni. A mi a vonalak meghoszszabbitását illeti, a bizottság kimondotta, hogy egy- és ugyanazon vonalnak meghosszabbitása, vagy kiágazása $1\frac{1}{2}$ kilométernél tovább nem terjedhet. A vállalat egyéb kérelmeit a bizottság nem hajlandó teljesiteni.

— **Mütanrendőri bejárás.** A villamos vasut Podmaniczky-utczai második vágányát és a köruti vonalnak a Szondy-utczától az osztrák-magyar államvasutig vezető párhuzamos vágányát az illetékes hatóságok képviselőinek jelenlétében ma vizsgálták meg, hogy azok a jóváhagyott terveknek s az engedélyokmánynak megfelelnek-e. A bejárást megelőzött rövid ülésben *Vörös* osztálytanácsos ismertette a vasutépités történetét és konstatálta, hogy a társaság megfelelt mindazoknak a feltételeknek, melyeket a közigazgatási bejárás alkalmával kikötöttek. A bejárás a kertész-utczai áramfejlesztő telep megtekintésével vette kezdetét. Bemutatták azt az uj szerkezetet, mely a gőzgépek által felhasznált vizmennyiséget ujra használhatóvá teszi, a mennyiben a gőzt felfogja s viz alakjában viszszavezeti a kazánba. A bizottság megkezdte a bejárást s az arena-uton, honnan a Podmaniczky-gyapju- és nádor-utczán végig egész a Széchenyi-utczáig haladt a kettős vágányon; majd innen visszatérve, a hold- és Kálmán-utczai elágazást és a váczi-köruti keresztezést vizsgálták meg. A bejárás után az István főherczeg szállóban jegyzőkönyvet vettek fel, mely szerint a vonal ellen mütanrendőri tekintetben semmi kifogás nem emelhető s ennek következtében az rögtön átadható a közforgalomnak.

— **A királyi várpalota villamos világitásának** áramvezetékét a Ganz és társa részvénytársaság tudvalevőleg a Margit- és várkertrakpart mentén felállitandó oszlopokon föld felett akarja berendezni, mert az engedély ideiglenes, öt évre szól csak s ennélfogva a társulat költségesebb befektetésektől tartózkodik. Ezzel szemben a középitési bizottság szépészeti, de különösen közbiztonsági szempontból a földalatti drágább kábel-vezeték mellett nyilatkozott, minélfogva a tanács legutóbb tartott ülésében helyszini szemle megtartását rendelte el s erre bizottságot küldött ki, a melyben való képviseltetésre a kereskedelmi minisztert is felkéri. A bizottság véleménye lesz döntő arra nézve, vajon a drágább vagy olcsóbb áramvezetési módot fogadja-e el a főváros.

— **Megtelt temető** czimü mai tudósitásunkban foglalt bizottsági javaslatok egyikéhez sem járult a tanács. A gyermek-halottakat ezután sem fogják az uj köztemetőbe szállitani, hanem a gyektemető megmarad továbbra is a kerepesi uti sirkertben, e czélból utasitotta a tanács a temető igazgatóját, hogy gyermeksiroknak uj parczellát hasitson ki. — A homokszőlőknek fentartott területből a kért hetven holdat nem engedi át a főváros a Chevra-Kadisának, de gondoskodni fog arról, hogy a szükséghez képest zsidó temetkezésekhez külön hely kijelöltessék.

— **Közegészségügyi kongresszus Budapesten.** A főváros közgyülése Királyi Pál bizottsági tag inditványára a minap elhatározta, hogy az augusztus hó 10—17-ik napjain Londonban megtartandó nemzetközi közegészségügyi kongresszus elnökségét felkéri, hogy a legközelebb 1893-ban megtartandó kongresszust Budapestre hivja össze, s felkérte a közgyülés a belügyminisztert, hogy ezen határozatát a kongresszus elnökségének az osztrák-magyar nagykövetség utján hozza tudomására. A belügyminiszter a főváros határozatát elismeréssel vette tudomásul s intézkedett, hogy a főváros meghivását a követség a kongresszus elnökségével közölje.

— **A központi tüzőrkaszárnya** czéljára szükséges László és Rémi-féle telkek átengedése iránt a békés megegyezés nem sikerült. A miniszter jóváhagyása alapján a tanács most a kisajátitási eljárást rendelte el, s egyuttal utasitotta a mérnöki hivatalt, hogy a részletes terveket sürgősen készitse el.

Egy elhanyagolt városrész fejlesztése.

Néhány nap előtt küldöttség járt a minisztereknél, hogy a külső-, és középső Lipótváros fejlődésének fontosabb érdekeit illetékes helyen figyelembe ajánlja. A küldöttség e kezdeményező lépésének kiváló fontossága abban rejlik, hogy annak a városrésznek a szépészeti és közgazdasági érdekei kerüljenek komolyan napirendre, mely az uj országháznak keretét fogja képezni.

Sajnálattal tapasztaljuk ugyanis, hogy mig más nagy városok fejlődésének iránya a viz ellenében, vagyis a folyamtól fölfelé alakul, addig nálunk ez a rendszeres fejlődés egészen figyelmen kivül maradt s a közép- és külső Lipótvárosban az épitkezés évek óta stagnált. Ennek a főoka az *ujépület* volt, mely lomha testével elzárta a külső- és középső Lipótvárost a belsőtől s minden közlekedést e városrészek között legalább is megakasztott. A mi épitkezési lendület az uj Lipótvárosban ujabban mutatkozott, az a Terézkörutról csapott át s ugy ez, valamint az uj országház épitése nagyobb közintézeket csoportositott az alkotmány-utcza környékén.

Jelentékeny akadályai voltak az épitkezés fejlődésének a katonai kincstár épületei, az ideiglenes vizmü, a nagy malmok, melyeknek kisajátitása — mint az Árpád-malom esete bizonyitja — rengeteg áldozatokat fog követelni. Gátlólag hatott még e városrész fejlődésére az a körülmény is, hogy 1870 óta az épitkezési kedv majdnem kizárólag a 30 évi adómentességgel favorizált Andrássy-utra és a Teréz-, Erzsébet-körutakra volt koncentrálva, a mi a többi városrészek, nevezetesen az V-ik kerület stagnálását vonta maga után.

Ma már ez akadályok egy részén túl vagyunk. A Margithid, a Lipót-körut, a katonai kincstár épületeinek közelálló lebontása, a villamos vasut által fejlesztett közlekedés: ugy szólván előtérbe helyezték a parlagon hevert s részben gyárak által ellepett Lipótváros fejlesztésének fontos kérdését. Az elébb érintett közintézetek (miniszteriumok, törvénykezési palota, iskolák, stb.) körül a magánépitkezés is csoportosulni készül, annál is inkább, mert ismert dolog, hogy a Lipótváros régi nagy háztömbei között kevés *modern*, kellő kényelemmel berendezett lakást találhatunk.

És ez a magánépitkezési kedv mégis igen lassan mozog s némi aggodalommal látjuk, hogy a parlamenti palota kiépitése előtt ez a városrész aligha lesz készen. Ez a vonakodás, eltekintve attól, hogy a telkek jó része városi tulajdont képez, főleg abban leli megokolását, hogy az épitkezni akarók ma még nincsenek tisztában az iránt: milyen lesz a környék jellege, milyen palotákat emeljenek? Vajon a parlamenti épület, a miniszteriumok, a törvénykezési palota ki fogja-e mozditani a képviselőket, birákat és hivatalnokokat eddigi lakásaikból? Avagy iparosok, kereskedők, irodai alkalmazottak fognak itt letelepedni? Kényelmes lakásokkal biró palotákat vagy olcsóbb lakásokkal ellátott bérházakat emeljenek? A befektetendő tőkére nézve ez nagyon fontos kérdés s mig ez eldöntve nincs, addig az érdekeltek várakozó álláspontot foglalnak el.

Még nagyobb ez a bizonytalanság és iránytalanság a Lipótköruton tul fekvő városrészben. Alig van városrésznek kedvezőbb fekvése, mint ennek a Duna és a külső váczi-körut között elhuzódó negyednek s mégis évek óta nem épült itt ház; a legélénkebb vidékek közelségében, a Margitszigettel s a budai hegysorokkal szemben 10 és 10 ezer öl földterület hever parlagon, s alig találunk utczát e nagy sivatagban. Lakóházakat nem *lehet* épiteni, mert nincs uthálózat, nincs csatornázás. Ipartelepeket pedig a szabályzat szerint nem *szabad* épiteni, mert ez a sivatag még a város *belső* részéhez tartozik s igy a Lipót-városnak ez a harmadik (külső) része ég és föld között lebeg.

Pedig volna rá mód ezt a területet is felrázni kétséges parlagi tunyaságából.

Épitsük a régóta szükségessé vált uj tőzsdeépületet a Lipót-körutra! Ez az egyetlen alkalmas hely az épület számára a már nagyban kiépitett fővárosban. Ezzel az egy ténynyel az egész nagy vidék czélja és jellege mintegy varázsütéssel biztositva lehetne. Néhány év alatt nemcsak az uj országház környéke ki volna épitve a Lipót-körutig, hanem a külső Lipótváros hasznositása és az élénk városba való bevonása is el volna érve.

Csak a kislátkörü, kisvárosi lelkek félnek attól, hogy a Lipót-körut távol esnék a tőzsde számára. Pedig ez nem áll. A Lipót-körut ma kétségtelenül a legalkalmasabb és legjobb hely e középület számára. Semmivel sincs távolabb az oktogon-tértől (mely központja az Andrássy-ut és Teréz-köruton lakó tőzsdelátogató előkelő köröknek), mint a mostani tőzsde. A Lipótkörut a közlekedés fővonala mentén fekszik, a Lipótvárosból s a többi részekből akár lóvonatu akár villamos vasuttal, de gyalog is pár percz alatt megközelithető, főleg ha az uj, nyilegyenességü utczák ki lesznek épitve. Itt a tőzsde a nagyszámu budai és óbudai, valamint a külső váczi-köruti malmok és gyárak által hasonlithatlanul előnyösebben megközelithető, a vasuti góczpont s a vasuti raktárak közelében volna.

Figyelembe veendő még az is, hogy a többi körutakon, a tőzsdeépület számára alkalmas telek már egyáltalán nem kapható; a Lipót-köruton pedig elég alkalmas telek kinálkozik még e czélra, sőt az egész környék a tőzsdével központján, mintegy arra van teremtve, hogy magát igazi City-negyeddé kinőjje s maga köré csoportositsa mindazokat az irodákat és hivatalokat, melyek a tőzsdével kapcsolatban vannak. Az is bizonyos, hogy az áthelyezés által a mai tőzsde környéke semmit sem veszitene, mert az az egy pár helyiség, a mi megüresednék, gyorsan megtelnék másnemü lakókkal és boltokkal.

Még két kifogással találkoztunk ez eszme fölvetése alkalmával. Az egyik az, hogy a Lipót-körut még kissé lakatlan. Ez nem komoly kifogás, mert mire a tőzsdeépület teljesen készen adatnék át rendeltetésének, akkorra a Lipót-körut és környéke népes, elegáns városrészszé változik vala. Mások meg azt rebesgetik, hogy az uj tőzsdeépületet legjobb volna az ujépület helyén rendelkezésre álló valamely parczellára épiteni. Ez sem helyes terv, mert az ujépület lebontása még soká lesz s a helye évek mulva sem állhat még rendelkezésre; a tőzsde különben nem való a parlament tőszomszédságába, mert mindegyik hivatva van bizonyos környék czentrumává lenni, végre a tőzsdének a lóvasuti hálózat mentén kell lenni s oly környéken kell emelkednie, mely fejlődését semmi irányban se korlátozza. Ebből a szempontból a Lipótkörut a tőzsde számára mintegy predesztinálva volna még akkor is, ha a környék emelkedésének fontos kérdésével nem füződne hozzá annyi eminens közgazdasági és kulturális érdek. Az uj országház és a Lipótkörut között levő telkek a legrövidebb idő alatt a legkeresettebbek lesznek, a városi és állami telkek értéke nagyban fog emelkedni s ez talán közre fog hatni a gőzmalmok elhelyezésének nagymérvü siettetéséhez is. És ez fogja szükség- és természetszerüen az «Ujépület» mielőbbi lebontásának kérdését is gyorsan megoldani.

Végre pedig a város fejlődésében oly korszakot fogunk nyerni, melynek eredményei messze tulszárnyalják akár az Andrássy-ut, akár a körutak bámulatos hatását a főváros szépészeti, kulturális és modern közgazdasági fejlődésében. És ez a korszak utat fog törni annak a fontos és a mi fővárosunk szempontjából egyedül jogosult elvnek, hogy nekünk *nem* kifelé kell terjeszkednünk, hanem az intenziv fejlődésre kell a fősulyt helyeznünk. N.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Az országos közoktatási tanács** középiskolai szakosztálya a mai ülésben tárgyalta a görög nyelv helyett megszabott tárgyak tantervére vonatkozó utasitásokat. A kiküldött bizottság munkálatai alapján dr. Fináczy Ernő előadó referált ez ügyben. A szakosztály a bemutatott tervezetet elvben elfogadta s csupán a részleteket redukálta a tantervben kiszabott csekély óraszámnak megfelelő mértékre.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A budapesti kir. törvényszék elnöke.** *Bogisich* Lajos kir. tanácsos holnap megkezdi hat hétre terjedő szabadságidejét s külföldre utazik. Távolléte alatt *Zsitvay* Leó alelnök fogja helyettesiteni.

— **Az igazságügyi kezelőhivatalnokok kongresszust** fognak tartani, a melyen majd helyzetük javitása iránt tesznek lépéseket. A fővárosi hivatalnokok kezdeményezték a mozgalmat, harminczlagu végrehajtó bizottságot küldvén ki a kongresszus eszméjének megvalósitására. Ez a végrehajtó bizottság legutóbbi ülésén megállapitotta a fölhivás szövegét s a kongresszus programmját is. A fölhivásban, a melyet az összes törvényszékek, járásbiróságok és ügyészségek kezelőhivatalnokainak elküldenek, hogy az országos értekezleten magukat legalább egy-egy megbizott által képviseltessék, hangsulyozzák, hogy a jogszolgáltatás javitása alkalmával a kormánynak nem szabad megfeledkezni a kezelőhivatalnokokról, a kiktől nemcsak munkásságot, jellemet, hanem állásuknak megfelelő «méltóságot» is követelnek. A kongresszust augusztus 15-én és 16-án tartják meg a fővárosban, a vármegyeház termében. Az első napon a kongresszust a programm szerint az igazságügyi kezelőhivatalnokok fokozatos előléptetése, megfelelő állások rendszeresitése s a javadalmazásokra vonatkozó inditványok emlékiratba foglalása foglalkoztatja, a második napon pedig az igazságügyi kezelőhivatalnokok országos szakegyesületének megalakitására kerül a sor.

— **A magyar hitel- és takarékszövetkezet bünpörében,** a melyet a törvényszék huszonegy napig tárgyalt, ma hirdették ki az itéletet az esküdtszéki teremben. A terem zsufolásig megtelt közönséggel. A biróság a vádlottak közül dr. *Gyurgyik* Gyula vezérigazgatót *fölmentette* a vád alól, mert ellene sem a vizsgálat, sem a végtárgyalás folyamán nem merült fel terhelő adat. *Felmentették* még *Weintraub* Ignáczot, *Braun* Leót és *Wimmer* Arthurt. A többi vádlottakat bünösnek mondta ki a biróság és az általuk elkövetett csalási esetek számához és minőségéhez képest *Gelb* Sámuelt *negyedfélévi, Fuchs* Mártont *két évi, Fodor* Józsefet *másfélévi* és *Weltner* Miksát *egy évi* börtönre, kisebb-nagyobb pénzbüntetésre és 5—5 évi hivatalvesztésre itélte. A kir. ügyész ugy a felmentések ellen, mint a kiszabott büntetések sulyosbitása végett felebbezést jelentett be.

— **Letartóztatott kereskedők.** Békésről irják, hogy ott néhány nap előtt *Steiner* Dávid kereskedőt letartóztatták. Az a napirenden levő bün okozta letartóztatását, mely számtalan embert tönkre tett már s a bukás örvényébe sodort. Üzlete volt Békésen, de mert nem ment valami fényesen a sorsa, ugy igyekezett kötelezettségei alól kibujni, hogy felesége által végrehajtásokat vezettetett maga ellen s minden lefoglalt áruczikkét a sógorával vétette meg az árverésen mintegy 2000 frtért. Az igy megcsalt kereskedők csalárd bukás miatt följelentést tettek ellene, minek következtében letartóztatták. Akadtak azonban jótállói, kik irásban kötelezték magukat a kártéritésre s ennek következtében Steinert ideiglenesen szabadlábra helyezték. Hasonló sors érte *Leopold* Sándor orosházai kereskedőt is, kinek bukása összeköttetésben áll a Bruckner-féle csőddel. Őt is letartóztatta a vizsgálóbiró, mert kiderült rá, hogy bünösen manipulált.

— **Az ál-tapétás.** *Krosnyák* József az alatt az ürügy alatt, hogy őt a háztulajdonos küldi a tapéták kijavitása végett — különféle uri családokat keresett föl. A hol a tapéta-javitást megengedték neki, munkához is látott, de mihelyt magára maradt, azon volt, hogy valami keze ügyébe eső értékesebb tárgyat zsebre vágjon s megszökjék. A mai végtárgyaláson azzal védekezett, hogy a nyomor vitte a lopásra. Összbüntetésül egy évi börtönt mért reá a törvényszék. Sem a vádlott, sem az ügyész nem fölebbezett.

— **Egy rud szalámit** lopott egy szatócstól *Vameszta* Szilveszter, a ki különféle lopások miatt már nyolczszor volt büntetve. A biróság e miatt a többszörösen visszaeső bünöst a mai tárgyaláson *másfélévi* börtönre itélte. A vádlott azt felelte az itéletre, hogy megnyugszik, mert legalább ez idő alatt nem kell lopni mennie, ha munkát nem kap és éhes lesz. A királyi ügyész sem felebbezett s az itélet jogerőssé vált.

New-York, julius 3. John Bradsley, volt filadelfiai pénztárnokot közpénzek elsikkasztása miatt 15 évi zárkafogságra és az általa bevallott elsikkasztott összeg erejéig pénzbüntetésre itélték.

MULATSÁGOK.

— **A II. ker. országuti Fröbel egylet-gyermekkertje** és a II. ker. török-utczai iskolaszék s a török-utczai népiskolai könyvtár javára julius 4-én a császárfürdőben katona és népzenekarok játéka s fényes villanyvilágitás mellett tánczestélyt rendeznek.

HÁZASSÁG.

— **Eljegyzés.** *Soós* Antal, a Neues Pol. Volksblatt segédszerkesztője, eljegyezte *Stern* József leányát, Hermínát Miskolczról.

GYÁSZROVAT.

Pethes József volt országgyülési képviselő junius hó 24-én Jászberényben 80 éves korában meghalt.

Ócsai Komáromy Lajos 1848—49. honv. huszárfőhadnagy, Budapest fővárosi nyug. tisztviselő és törvényhatósági bizottsági tag julius hó 2-án, életének 65-ik és boldog házasságának 26-ik évében meghalt.

Özv. Urs Ferenczné szül. Sárász Anna, Urs Nándor kerületi kapitány édes anyja tegnap Érden 68 éves korában meghalt.

Özv. Kvazsák Istvánné sz. Schüktanz Katalin junius 28-án Bükközsdön 80 éves korában meghalt. Holttestét a keszthelyi családi sirboltba vitték.

Sólymosi Elekné, a népszinház komikusának neje, mint táviratilag értesülünk, ma reggel Nagy-Enyeden, hol két kis gyermekével évek óta lakott, hosszas sorvasztó betegség után 31 éves korában elhunyt. — Solymosinét mint dilettáns szinésznőt, ki férjével több

izben beutazta az országot, a vidéken általában ismerik. Szép szinpadi alakja, kicsiny de iskolázatlansága mellett is kellemesen csengő hangja s ügyes játéka szivesen látott vendéggé tette őt a vidék szinpadain.

Dolgorukov Andrejevits Wladimir herczeg, Moszkvának volt kormányzója, s a czár főhadsegéde Párisban, hova csak néhány nap előtt érkezett, meghalt. A 80 éves aggastyánt legutóbbi utazásának fáradalmai döntötték a sirba.

Bukarest, julius 3. Cogolniceanu volt miniszter meghalt. A holttestet Párisból Jassyba viszik, hol az ünnepélyes temetés államköltségen történik. A gyász jeléül a kamarák mai ülését bezárták.

A közönség köréből.

Elsörangu tőkebefektetési papir
gyanánt ajánljuk a
a magyar országos központi takarékpénztár
4½%-os adómentes zálogleveleit

Ezek az államkezelés minden ágában elfogadtatnak **óvadók** és **bánatpénz** fejében és ezeket törvényesen gyümölcsöztető tőkebefektetés gyanánt felhasználhatják **községek, testületek, alapitványozók,** valamint nyilvános felügyelet alatt álló egyesületek, továbbá **gyámhitbizományi** és **letétpénztárak.** A záloglevelek **a budapesti** és **bécsi tözsdén vannak egyezve** és az osztr.-magy. bank minden fő- és mellékágán kölcsön vehető fel rájuk, és nálunk mindig a napi árfolyamon kaphatók. 6180

központi váltóházak részvénytársasága
Budapest, IV. ker., Bécsi-utcza 4. sz.

Rohitsi
TEMPEL FORRÁS
A ROHITSI SAVANYUVIZ
a legkellemesebb izü üditö ital és mint gyógyszer, tapasztalat szerint felülmulhatatlan hatásu emésztési zavarok étvágyhiány, gyomor- és bélhurut eseteiben
Főraktár HOFFMANN JÓZSEF BUDAPESTEN Akadémia-utcza 8. szám.
STYRIA FORRÁS
Valódi tartományi
Savanyuviz

A Váradi-féle pinczegazdaság Villányon.
Küldemények vasuti utánvét mellett **jótállással** következő

borokat:

1889—90-es fehér asztali	20—25 kr. literje		a leginkább pa-laczkborok vörös fehér $7/10$ literes 50—60 kr. 10 pa-laczktól kezdve küldetnek.
1887—88-as » pecsenye	28—35 »	»	
1885-ös fehér riszlingi	40—50 »	»	
1884-es fehér muskatály	45—60 »	»	
1889-es vörös portogizi	25—30 »	»	
1886-os » kiválogatott	35—40 »	»	
1884-es » cabinet	45—60 »	»	

Hordók gyári árban s bérmentve visszavétetnek, minta rendelmények 30 literes hordókban utánvétellel. 1890-es siller csakis 100 litertől kezdve küldetnek 18—20 kr. literje. Fehér asszu borok 1 frt 20 krtól 1 frt 50-ig literje, 3½ litertől kezdve küldetnek. Kereskedőknek nagyobb vételnél hitelt is adunk. 6098

Igyék Ön
JÁNOS-FORRÁSVIZET,
mely **borral** a **legjobb üditőital.**

A hivatalos lap julius 3-ki számából.

Kinevezés. A király *Rutska* Tivadar főerdőfelügyelőt főerdőtanácsossá és *Horváth* Sándor erdőfelügyelőt erdőigazgatóvá nevezte ki, továbbá a kereskedelemügyi m. kir. miniszter *Petz* Samu nyilvános rendes tanárt az építőmesteri képzettség megvizsgálására Budapesten szervezett bizottság tagjává, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Fejér* József seprősi birtokost Seprős, Talpas, Csermő, Somoskesz, Apáti és Barakony községek, *Stéger* Vendel nagyhalmágyi körjegyzőt pedig Acsuva, Csucs, Vidra, Magulicza és Lazur községek részére ideiglenes miniszteri iskola-látogatókká, a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék elnöke *Hermann* Gyula és *Kállay* Miklós ügyvédjelölteket a vezetése alatt álló törvényszékhez dijas joggyakornokokká, a lugosi m. kir. pénzügyigazgatóság *Palmer* Károly cs. és kir. tartalékos szakaszvezetőt hivatalszolgává, a nagyenyedi m. kir. pénzügyigazgatóság *Duma* György nagyenyedi II. oszt. fegyintézeti fegyőrt ideiglenes minőségü II. oszt. pénzügyigazgatósági hivatalszolgává nevezte ki.

Királyi adomány. A király *Felső-Kocskócz* község részére tüzoltói czélokra száz frtot, az első budapesti népszolga-egyesület, valamint az aszódi «Tomche Dalim» betegápoló és szegénysegélyező egylet, továbbá a pilis-maróthi, tinnyei, fehéregyházi és szt.-margiti tüzoltó-egyletek részére ötven—ötven frt segélyt, összesen 400 frtot magánpénztárából adományozott.

A hadsereg köréből. A király báró *Franz* Ferdinánd altábornagynak, valamint lovag *Machek* Ernő altábornagynak nyugalomba helyezését elrendelte, *Sponner* Albert altábornagynak nyugalomba helyezését saját kérelmére elrendelte és neki ezen alkalomból a 2. oszt. vaskorona-rendet dijmentesen adományozta; továbbá: *Buchta* Henrik, *Rohrscheidt* Arno és *Hinke* János ellentengernagyoknak eddigi alkalmazásuktól való fölmenlését elrendelte és *Buchta* Henrik ellentengernagyot trieszti tengerkerületi parancsnokká, *Rohrscheidt* Arno ellentengernagyot hajórajiskolai parancsnokká és *Hinke* János ellentengernagyot pólai katonai kikötőparancsnokká kinevezte, azután: *Pensch* Keresztély és *Szégner* Henrik nyugalmazott ezredeseknek a czimzetes vezérőrnagyi jelleget dijmentesen adományozta, *Stawarski* Julián őrnagynak az ujra megtartott felülvizsgálat eredményéhez képest «csapatszolgálatra képtelen, helyi szolgálatra alkalmas» gyanánt nyugalmaztatását elrendelte, *Schwab* János tüzértörzsbeli őrnagyot a blumaui lőporgyár parancsnokává, *Schreyer* Móricz nyugalmazott őrnagyot kattarói térparancsnokká és *Sajasovics* Dániel 11. sz. dragonyosezredbeli 1. oszt. századost, a m. kir. testőrségbe testőrré egyszersmind lovas-századossá kinevezte, továbbá: *Münzberg* Antal osztrák államvasuti állomásfőnöknek Hadikfalván, az általa ezelőtt viselt vasuti és távirda-ezredbeli tartalékos főhadnagyi rangot kegyelemből ujra adományozta, *Nossal* Benedek törzsorvosnak hat hó tartamára leendő szabadságolását elrendelte, dr. *Spitz* Hermann 1. osztályu ezredorvost a 12. gyalog-hadosztály orvosfőnökévé kinevezte, dr. lovag *Poplies* Lajos törzsorvosnak a krakói 15. sz. helyőrségi kórházhoz leendő áthelyezését elrendelte, dr. *Weisz* Móricz ezredorvost a 30. gyalog-hadosztály orvosfőnökévé kinevezte, *Flohr* János fő-állatorvosnak a koronás arany érdemkeresztet adományozta, végül: *Gaidos* József 2. oszt. főtörzsporkolábnak a koronás ezüst érdemkeresztet és *Borde* Ferencz 1. oszt. seregszolgának az ezüst érdemkeresztet adományozta.

Névváltoztatás. *Perlroth* Márkus békés-csabai illetőségü nagyváradi lakos vezetéknevének «Szentgyörgyi»-re, *Kehn* Sándor győri illetőségü bécsi lakos vezetéknevének «Győrfi»-re, kiskoru *Schlesinger* József tolnai illetőségü budapesti lakos vezetéknevének «Székely»-re, kiskoru *Wolf* Lázár Tab községbeli illetőségü helybeli lakos vezetéknevének «Farkas»-ra, *Rosenfeld* Jakab verbói illetőségü budapesti lakos vezetéknevének «Réti»-re, *Schwarcz* Mendel homonnai illetőségü miskolczi lakos vezetéknevének «Fekete»-re, *Rosenwasser* Mihály abai illetőségü budapesti lakos vezetéknevének «Rezső»-re kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

TÁVIRATOK.

Bécs, julius 3. A *közgazdasági bizottság* az államnak a Dunagőzhajózási-társasággal tervezett egyezményét az előadónak a szubvencziót tárgyazó szakaszhoz beadott módositásával fogadta el. E szerint a szerződés lejárta után is ugyanazok a módozatok állanának fenn, a még hátra lévő járulékok visszafizetésére akként, hogy ha valamely évben az államra eső rész kevesebbet tesz ki 125.000 frtnál, ez a részvényesek rendelkezésére álló feleslegekből 125.000 forintra egészitendő ki. A mennyiben azonban a részvényesek közt való szétosztásra fenmaradandó tisztanyereség nem ütné meg a 125.000 frtot, ugy az állam részére teljesitendő évi fizetés összege nem haladná meg ezen felesleg összegét. A két adminisztrátor kinevezésére vonatkozó jogát az állam a szerződés lejárta után gyakorolhatja mindaddig, mig a hátralékok törlesztve nincsenek.

Bécs, julius 3. A groszpriesen—vernstadt—auschai helyiérdekü vasut saubernitz—loschowitzi vonalán a nagy felhőszakadás megrongálta a pályatestet, minek következtében előreláthatólag négy napig az egész forgalom szünetelni fog.

Bécs, julius 3. Péter orosz nagyherczeg ma este a keleti expresz-vonaton ide érkezett.

Prága, julius 3. *Ferencz Ferdinánd* főherczeg ma több órahosszat időzött a kiállitásban. A Politik szerint earl of *Fife*, az angol királynő veje, meglátogatta a kiállitást.

Póla, julius 3. Lipót Ferdinánd főherczeg szabadságra elutazott.

Berlin, julius 3. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Kreuzzeitung* jelenti Konstantinápolyból, hogy az utóbbi időben Anglia és a porta közt némi közlekedés volt észlelhető, mely *White* nagykövetnek Gasteinból való visszatérése után, tán az eddig vitás egyiptomi kérdés végleges szabályozására fog vezetni, remélhető ugyanis, hogy a porta le fog mondani arról a kivánságáról, hogy Anglia bizonyos időpontot határozzon meg Egyiptom kiüritésére. Ezzel a porta elfogadni látszik azt, hogy Egyiptomot véglegesen Anglia foglalja el.

Berlin, julius 3. A Kreuzzeitung a szövetségtanács köréből arról értesül, hogy Poroszország elvileg a redemptoristák visszahivása mellett van. (M. É.)

Lübeck, julius 3. A *dán király* Bécsből jövet ma reggel fél 8 órakor ide érkezett. A király ma itt marad s a hesszeni tartománygrófné és *Lujza* schleswig-holsteini herczegnő látogatását fogadja. Este a király a «Danebrog» hajón elutazik Kopenhágába.

Köln, julius 3. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Köln. Ztg.* megerősiti azt a hirt, hogy *Schweinitz* tábornok az év végén teljesen magánéletbe vonul. A hivatalos körök eddig semmit sem akarnak tudni visszalépéséről. Utódául gróf *Wedelt* emlegetik.

Róma, julius 3. (Az *Egyetértés* tudóáitójának távirata.) Az *Opinione* azt a hirt, hogy *Nicotera* és *Rudini* közt viszály ütött ki, alaptalannak állitja. (N. Fr. Pr.)

Róma. julius 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Holnap Velenczében a király a miniszterek és az angol középtengeri flotta képviselőinek jelenlétében tengerre bocsátják a Sziczilia nevü hajót, mely alkalommal politikai manifesztácziókat várnak. (N. Fr. Pr.)

Róma, julius 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Ma kezdődött meg a tárgyalás a május 1-én elfogott 14 ember ellen. A vád fegyveres erővel elkövetett nyilt erőszakról szól. A terhelő tanuk száma 200, ezek közül 34 a zavargások alkalmával megsebesült. (N. Fr. Pr.)

Róma, julius 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Marchese di Rocca Giovanni a Fanfullában tanulmányt tesz közzé a franczia és olasz lovasságról és az olasz iskolákban alkalmazott szisztémát mint helytelent és kicsinyest ócsárolja. Tanulmányát e szavakkal fejezi be: A mi lovasságunk számra nézve a legutolsó, gondoskodjunk róla, hogy ne legyen minősége is a legutolsó. (N. Fr. Pr.)

Róma, julius 3. A rendőri biróság előtt ma kezdődött a tárgyalás a május 1-én történtek miatt vád alá helyezett 51 ember ellen. Semmi különös nezidens nem fordult elő.

Róma, julius 3. Az Opinione teljesen alaptalannak nyilvánitja a képviselőház feloszlatásáról szóló hireket, mivel a kormány részére biztositva van a többség támogatása. A nevezett lap egyszersmind kategórikusan megczáfolja a kabinetben állitólag felmerült nézeteltérésekről terjesztett hireket.

Róma, julius 3. A pápa ma reggel fogadta a turini küldöttséget, mely a tuniszi európai kolonia kérvényét jött átnyujtani, melyben az olasz kapuczinusok meghagyását kérik. A pápa a legkegyesebben fogadta a küldöttséget, de kijelentette, hogy Lavigerie bibornok által a kapuczinusok kiutasitása iránt kiadott rendeletet nem semmisitheti meg. A küldöttség holnap visszautazik Tuniszba.

Róma, julius 3. A pápa a nagy hőség miatt kissé rosszul érzi magát. A poseni püspök-kérdés ügyében folyt tárgyalások megszakittattak. (M. É.)

Páris, julius 3. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. A franczia hadsereg ezidei gyakorlatait szeptember elejétől a hó végéig, az alpesi vidékeken fogják megtartani. A gyakorlatokban ezuttal a tengerészeti gyalogság és tüzérség tisztjei is résztvesznek, hogy a partokon való komplikált operácziókban is némi gyakorlottságra tegyenek szert.

Páris, julius 3. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. A képviselőház azzal, hogy a rabszolgaság eltörlésére vonatkozó brüsszeli szerződés tárgyalását elhalasztotta, még nem mondta ki az utolsó szót s a kormány könnyen megteheti, hogy *Lavigerie* biboros kivánságára a szerződést legközelebb még egyszer a képviselőház elé terjeszti.

Páris, julius 3. Waddington londoni franczia nagykövet ma délelőtt megkapta a felhatalmazást, hogy sulyosan megbetegedett anyja látogatására Francziaországba utazhassék.

Páris, julius 3. Hoyos gróf osztrák-magyar nagykövet, ma este nejével együtt Bécsbe utazott s azután hosszabb fürdőhasználatra Badenbe megy. A nagykövetség ügyeit ez idő alatt Zichy gróf nagykövetségi tanácsos vezeti.

Marseille, julius 3. A maire a lóvonattársaságtól megvonta a forgalom engedélyét, mivel a társaság és sztrájkoló alkalmazottjai közt nem jött létre megegyezés. (M. É.)

Belgrád, julius 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Itteni lapok azon állitásával szemben, hogy Mihály metropolita Oroszország hivatalos és panszláv körökben Risztics régens ellen intrigál, Mihály metropolita a hivatalos lap mai számában kijelenti, hogy ezek a hirek valótlan és aljas rágalmazások. (N. Fr. Pr.)

Zimony, julius 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Ivanics* Iván, a budapesti szerb főkonzulátushoz kinevezett attasé, egyike a legnagyobb *omladinista agitátoroknak.* A *Zasztavának* volt szerkesztője s a Warsawszky Dnewnikbe heves kifakadásokkal teli czikkeket szokott irni *Magyarország ellen.*

Belgrád, julius 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Itteni jól értesült diplomácziai körökben beszélik, hogy két hét előtt még mitsem tudtak az ifju *Sándor királynak oroszországi utazásáról.* Két nappal azután, hogy *Ferdinánd* bolgár fejedelmet Bécsben Ferencz József király kihallgatáson fogadta, távirat jött ide a pétervári kabineti irodától, hogy a császári udvar szivesen fogadná mihamarább a fiatal király látogatását. Oly ajánlat volt ez, melyet a Szerbiában most uralkodó közhangulatnál fogva a legnagyobb örömmel fogadtak mindenfelé.

Belgrád, julius 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Horvátovics* tábornoknak a Videlóban megjelent czikke igy szól: Miután az *Odjek* engem a hadügyminiszterrel fenyegetett, be fogom várni annak beavatkozását és csak akkor fogok beszélni. (N. Fr. Pr.)

Belgrád, julius 3. (Az *Egyetértés* távirata.) Az itteni egyetemi hallgatók egy bizottsága emlékiratot dolgozott ki, a melyben a szerb diákság késervesen panaszkodik a *török* és *osztrák* uralom alatt sinylődő szerbek sorsa felett és sürgős közbelépést kiván. A bizottság az emlékirat egy-egy példányát az orosz és a franczia követnek is átnyujtotta. Ezek azonban a példányokat visszautasitották.

Bukarest, julius 3. Ghyka pétervári román követ hasonló minőségben Bécsbe helyeztetett át.

Bukarest, julius 3. A képviselőház ma este ülést tart, hogy a vámtarifa tárgyalását befejezze.

Konstantinápoly, julius 3. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Itt a külügyminiszterium egy bizottsága az utóbbi napokban behatóan foglalkozott a városban létező idegen postahivatalok kérdésével. A porta ugyanis szeretne egy török központi postahivatalt állitani, de a terv megvalósitása nagy nehézségekbe ütközik, mert a hatalmak képviselői már a mult évben, mikor ez a kérdés először felmerült, kijelentették, hogy nem hajlandók a külön postahivatalokról lemondani. Igy tehát a porta törekvései alkalmasint ezuttal sem fognak a kivánt eredményre vezetni.

Konstantinápoly, julius 3. A Galignani-féle Messanger-nek az a jelentése, hogy Konstantinápolyban kolera ütött ki, teljesen hamis. Az egészségi állapotok kitünőek. (M. É.)

Cetinye, julius 3. Tevfik bey, az eddigi török követ ma innen elutazott. A fejedelem a távozó követnek a Danilo-rend nagyszalagját adományozta.

London, julius 3. A «Jewith Chronicle» Jeruzsálemből arról értesül, hogy oda hetenkint 200—300 vagyontalan zsidó család érkezik. A nyomor elérte a legnagyobb fokát. Typhus és vörheny-láz ütött ki. A nyomort növeli a kenyér árának emelkedése.

Pétervár, julius. 3. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol Corr. Legközelebb a kievi és vilnói helyőrségi parancsnokok mellett is szerveznek segédtiszti állásokat, mint ez legutóbb Varsóban történt. Ez a rendszabály kapcsolatban áll a tartalékcsapatok már megkezdett ujjászervezésével, melynek az a czélja, hogy a tartalékot közelebb hozza a ténylegesen szolgáló csapatokhoz.

Pétervár, julius 3. *Wolkenstein* gróf osztrák-magyar nagykövet tegnap szabadságra utazott.

Pétervár, julius 3. Alaptalannak nyilvánitják azt a hirt, hogy az orosz kormány elfogadta a Canet-féle gyorstüzelő-ágyut.

Pétervár, julius 3. A Novoje Vremja az uj vámtarifára vonatkozólag megjegyzi, hogy az uj tételek által életbeléptetett vámemelés voltaképen csak kiegészitése az 1890. augusztus havában elrendelt 20%-os vámemelésnek; de a mezőgazdasági szerszámok és gépek, valamint a trágyaszerek könnyitésekben részesülnek.

New-York, julius 3. A lapok Valpareizóból angol forrásból jelentik, hogy a kormányzó az angol főkonzulátus két hivatalnokát azon ürügy alatt, hogy felvilágositásokat adjanak, magához idézte és letartóztatta őket. E hivatalnokok állitólag részesei ama kisérletnek, melylyel egy torpedó-naszádot a felkelők kezére akartak játszani. Az egyik hivatalnokot megint szabadon bocsátottak, mig a másikat a st.-jágói angol követ óvása daczára, fogva tartották.

San-Francisco, julius 3. A nankingi zavargásokról a következőket jelentik: A zavargások kitörése előtt való vasárnap a hittéritőket hatóságilag figyelmeztették, hogy fel akarják gyujtani házaikat, minek következtében a hittéritők ép egy nappal a zavargások kitörése előtt hajón Shanaiba menekültek. Comyangban a csőcselék junius elsején kirabolta a hittéritők házát és foglyul ejtett egy mandarint. A katonák kiásták a temetőben a keresztény halottakat, garmadákba rakták a holtak koponyáit és oda hurczolták az elfogott mandarint. Hasonló kihágások más helyeken is történtek.

Buenos-Ayres, julius 3. A pénzügyminiszter legközelebb a képviselőház elé terjeszti a költségvetést. A bevételek 29 millióban aranyban és 26 millióban papirban, a kiadások 14 millióban aranyban és 35 millióban papirban lesznek előirányozva.

A német császár utazása.

Haága, julius 3. A német császári pár ma délelőtt 11 óra 35 perckor, kisérve a királynő és a regens-királyné által, az államvasuti pályaudvarra érkezett, hol az összes miniszterek, a diplomácziai testület és a hatóságok is megjelentek fogadásukra. A császár elhaladt a felállitott diszőrség sora előtt, mialatt a zenekar a «Heil der im Siegeskranz» és és a Wilhelmslied dalokat játszotta. Ő felségeik a gazdagon diszitett udvari várótermen keresztül a készenálló kocsikhoz mentek; a regenskirályné és a császár az első, Vilma királynő és a császárné a második á la Daumont-fogaton foglaltak helyet. A palotába menet, a lakosság lelkesült ovácziókban részesitette a felségeket.

Haága, julius 3. A német császári pár 12 órakor a regenskirályné, Wild herczeg és ennek neje kiséretében megkezdte a körutat. Meglátogatták a Manritshuisi muzeumot, az erdei kastélyt és Scheveninget, hol mindenütt lelkesen fogadták őket. Mikor a császári pár a scheveningeni fürdőház mellett elhajtatott, a berlini filharmonikus zenekar a császári indulót játszotta, a polgárőrség zenekara pedig a «Wacht am Reint» és a «Wilhelmsliedet». A terasseon levő németek Hoch-kiáltásokban törtek ki. Két órakor ő felségeik visszatértek az itteni palotába, hol a nagy tánczteremben 70 teritékü reggeli volt, a melyen az egész tábornoki kar résztvett. 4 óra 16 perczkor a német császári pár, követve a két királynő és Wied herczeg és ennek gyermekei által, tovább utazott Rotterdamba.

Amszterdam, julius 3. A német császári pár, a két királyné kiséretében, délelőtt 9 óra 55 perczkor elhagyta a palotát, hogy a pályaudvarhoz menve, Haagába utazzanak. Nagyszámu közönség üdvözölte szivélyesen a császári párt. Közvetlenül a vonat indulása előtt a császár megszemlélte a tiszteletére kivezényelt diszőrséget, majd szivélyesen kezet fogott a polgármesterrel, megköszönve ama fogadtatást, a melyben őt a város lakossága részesitette. A vonat 10 óra 10 perczkor robogott ki az amszterdami pályaudvarból.

Haaga, julius 3. Midőn a német császári pár megérkezése után elhagyta a pályaudvart, a német kolónia néhány tagja virágokat szórt a kocsikba. A város mindenütt zászlókkal volt diszitve. A palotában Wied herczegnő fogadta a császári párt. Fél 1 órakor visszafelé indulva, ő felségeik megtekintették a képtárat és az erdei kastélyt és azután Schweiningenbe, innét pedig az utczákon keresztül a tengerpart mentén, ide visszahajtattak. Az itteni németek feliratot fognak átnyujtani a császárnak, mely ama reményének ad kifejezést, hogy a császárnak sikerülni fog az általános békét biztositani.

Haaga, julius 3. A hivatalos lap mai száma közölvén a német császár elutazását, megjegyzi, hogy a látogatás kétségkivül hozzá fog járulni a két dinasztia és nép közti jó viszony és barátság fentartásához és megerősitéséhez.

Rotterdam, julius 3. A német császári pára két királynő kiséretében délután félötkor ideérkezett. A pályaudvaron a polgármester és a többi notabilitások üdvözölték őket. A császár a nemzeti himnusz hangjai között elhaladt a diszőrség előtt. A felségeik ezután körülkocsisztak a városban, hol a néptömeg lelkesen üdvözölte őket.

Rotterdam, julius 3. Miután ő felségeik a kiválóbb rakpartokat és a kikötőt megtekintették, kisérve a két királynő által, a Hohenzollern hajóra szálltak. Ő felségeik szemlét tartottak a diszőrség felett és elbucsuztak egymástól. A császár mindkét királynőnek kezet csókolt, mig a császárné a nemzeti himnusz hangjai közt megölelte őket. Ezután a császári pár bucsut vett a miniszterektől és a hatóságoktól. Mikor a Hohenzollern a nyilt tengerre ért, a királynők visszautaztak Haagába. Ugyanazon hajóraj, mely a Hohenzollern elé ment, a császári párt kikisérte a nyilt tengerig.

London, julius 3. A *walesi herczeg* a német császári pár fogadására Port-Viktóriába utazik, mig *Salisbury* marquis, mint a királynő első államtitkára, a felségek fogadására szombaton Windsorba megy.

Berlin, julius 3. (Az *Egyetértés* távirata.) A császár Amszterdamban ugy nyilatkozott, hogy a béke biztositva van, Németország senkit sem fog megtámadni s a hármas-szövetség védelme alatt nem is igen fog megtámadtatni.

Berlin, julius 3. (Az *Egyetértés* távirata.) A Kreuzzeitung pótlólag még azt a hirt közli Helgolandból, hogy a császári pár meghivására Waldersee grófnő is a «Cobrá»-n és «Fürst Bismarck»-on utazott és rendkivül szivélyes figyelemben részesült.

KÖZGAZDASÁG.

Temesvár, julius 3. A nagymargita-verseczi viczinális vasut mütanrendőri bejárása julius 12-én lesz Lakatos Aladár miniszteri titkár elnöklete alatt.

Berlin, julius 3. A szövetségtanács adó- és vámügyi bizottsága arra a kérdésre, vajon a lóversenytéren a totalizatőröktől kiadott fogadási jegyekre 5%-os bélyegilleték rovandó-e, igenlő feleletet adott. (Magy. Ért.)

Róma, julius 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A törvényszék *Tardi Benech* aczélgyárának 7 havi moratóriumot engedélyezett oly fentartással, hogy ezt a hitelezők gyülése is elfogadja, a mire azonban a czég bizton számit. (N. Fr. Pr.)

London, julius 3. A jövő héten egy millió font sterling értékü aranyat szállitanak ismét Pétervárra.

Riga, julius 3. A fél hivatalos Riszki Vesztnik jelenti: Valamennyi oroszországi német konzul parancsott kapott a német birodalmi kormánytól, hogy gyüjtsenek azonnal tüzetes értesülést Oroszország gabona- és lisztkészleteiről és a küszöbön álló ottani aratások mennyiségéről. Beavatott körökben biztosra veszik, hogy a német kormány a lehető legrövidebb idő lefolyta alatt kénytelen lesz a gabonavámokat megszüntetni. (M. É.)

Az osztrák-magyar államvasut államositása az érintett vidék szempontjából.

Ama körülmény, hogy a magyar államvasutak dijszabási politikája az osztr.-magy. államvasuttársulat dijszabási politikáját csak bizonyos viszonylatokra nézve birta befolyásolni, az osztrák-magyar államvasut vonalai által átszelt és a magyar kir. államvasutak által uralt vidékek közt el nem háritható közgazdasági érdek ellentéteket teremtett. Miután továbbá az általános örömmel üdvözölt 1882-ik évi szerződés sem volt képes e két vasut közötti versenygést teljesen megszüntetni, nem maradt egyéb hátra, mint az osztr.-magy. államvasut vonalainak beváltását keresztülvinni. — Hogy ezen — a vasutak terén eddig történtek után — csak igazolható intézkedés az országra nézve előnyös-e vagy sem, azt itt tárgyalni nem akarjuk, annyival is inkább nem, miután e kérdés ugy a sajtóban, valamint az egyedüli illetékes forum — az országgyülés — előtt elég behatóan tárgyaltatott. Itt csak következőre akarjuk a közönség figyelmét felhivni. Eddig t. i. sem az osztrák-magyar államvasuti vonalak beváltására vonatkozó törvényjavaslat mellé a kormány által kiadott «indokolás», sem az országgyülési előadó adatokkal nem illusztrálták azt az állitást, hogy az államositás által minő nagy előnyök háramlanak az ország ama részeire, melyeken át az osztrák-magyar államvasut vonalai visznek. A mi törekvésünk oda irányul, hogy számokkal mutassuk ki ezt az előnyt, hogy mindenki, még a laikus is, itéletet alkothasson magának arról, vajon előnyös-e az államositás az államositandó vasut által átszelt vidékekre nézve vagy sem. — Utalunk e tekintetben az alábbi táblázatra, melyben össze van hasonlitva a magyar államvasutak vonalain és ugyanazon távolságokra nézve az osztrák-magyar államvasut társulat vonalain jelenleg érvényben levő dijtételek. Ezen összehasonlitás eredménye képezi alapját a helyes elbirálásnak.

Lássuk tehát a kimutatást:

100 kilogrammként o. é. kr.-ban.

távolság kilométerben	Gyorsáruk O. m. á. v. közönséges	Gyorsáruk O. m. á. v. különösen mérsékelt	Gyorsáruk M. á. v. közönséges	Gyorsáruk M. á. v. különösen mérsékelt	Teheráruk, mérsékelt kocsirakományi osztályok: I. osztály O.m.á.	I. osztály M.á.v.	II. osztály O. m. á. v.	II. osztály M.á.v.	A osztály O.m.á.	A osztály M.á.v.	C osztály O. m. á. v.	C osztály M.á.v.	1-ső külön O. m. á. v.	1-ső külön M.á.v.	3-ik külön O. m. á. v.	3-ik külön M.á.v.	Gabona 5000 kg.-ig O. m. á. v.	Gabona 5000 kg.-ig M.á.v.
22	57	25	41	21	19	19	24	19	14	11	10	6	14	9	8	4	14	9.90
105	120	79	73	47	70	48	86	65	45	39	28	21	41	32	24	14	41	35.10
345	474	216	415	203	224	150	229	175	100	195	57	55	83	81	45	38	99.0	94.50
497	796	317	536	279	323	308	239	215	151	134	80	72	109	100	61	57	135.90	120.6
709	1084	445	775	383	461	417	326	363	205	167	113	89	150	120	88	70	184.5	150.3

Látjuk tehát mily nagy különbség van a két vasut dijtételei között. A gyorsárukat tehát az osztr.-magyar államvasut mentén levő vidék az államositás után, majdnem a fele részét fogják a szállitási dijtételeknek megtakaritani; a közönséges áruknál majdnem $1/3$-részét és végre a mérsékelt kocsirakományi osztályokba tartozó czikkeknél majdnem $1/2$ fele részét fogják a szállitási dijtételeknek megtakaritani. — Most még két czikket akarunk tekintetbe venni és pedig oly két czikket, melyet az osztrák-magyar államvasut mentén levő nagy alföldi városokra nézve igen fontosak. És pedig: tüzifa és szén.

a) Tüzifa: 100 kgr.-ként és o. é. kr.-ban:

Jelenleg pl. Nagyvárad—Detta	47.00	fog kerülni 44.00
» » Nagyvárad—Nagy-Kikinda	40.00	» » 34.00

b) *Szén:* Példa:

	jelenleg 100 kgr.	jövőben 100 kgr. osztr. ért.
S.-Tarján—Nagy-Kőrös	34	26
S.-Tarján—Kecskemét	40	27
S.-Tarján—N.-Kikinda	75	42
S.-Tarján—Detta	95	51

E két czikknél tehát szintén határozott előnyt fognak az osztrák magyar államvasut mentén fekvő városok élvezni. — Az eddig mondottakat összefoglalva tehát az államositást ezen vidékekre nézve, melyeket az osztrák-magyar államvasut átszel, csak üdvösnek lehet mondani. Adja az Isten, hogy az egész országra nézve legyen az államositás hatása oly üdvös, mint e vidékekre.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **A m. kir. postatakarékpénztárnál** 1891. évi junius havában a takarékforgalomban betétetett 478.842 frt 04 kr, visszafizettetett 373,253 frt 75 kr. A betétátlag ennélfogva e hóban 105,588 frt 29 krajczárral gyarapodott. Az összforgalom 1891. junius havában 852,095 frt 79 krt tett ki. 1891. junius havában mint uj betevő belépett 5116, a betevők közül kilépett 3644, a betevők számába tehát 1.472 szaporodás mutatkozik. A cheque-forgalomban betétetett 10.257,508 frt 76 kr, visszafizettetett 10,212,935 frt 47 kr. A betétátlag tehát e hóban 44,573 frt 29 krral emelkedett. Az összforgalom 1891. junius hóban 20.470,444 frt 23 kr. 1891. május havában a számlatulajdonosok sorába való felvételre jelentkeztek 49-en. A m. kir. takarékpénztár betétátlaga 1891. junius 30-án a takarékforgalomban 5.351,274 frt 16½ kr, a cheque-forgalomban 2.836,122 frt 56½ kr, összesen 8.187,396 frt 73 kr. Az összes résztvevők száma 1891. junius 30-án a takarékforgalomban 178,795, a cheque-forgalomban 1171, az utóbbiak közül eddig 846 a clearing-forgalomhoz is csatlakozott. A betevők részére 1891. junius 30-ig összesen 573 járadékkönyvecske állittatott ki, a melyekre összesen 992,300 frt névértékü értékpapir van az intézetnél letétben elhelyezve. A betevők részére junius 30-ig vásároltatott és számukra megküldetett 919,170 frt névértékü értékpapir.

⁂ **A balaton-tavi gőzhajó-járatok** B.-Füredtől Keszthelyig, tehát a Balaton egész hosszában junius 27-én indultak meg. Az első utat a «Helka» nevü gőzhajó tette, melyet Keszthelyen mozsárdurrogás és lelkes éljennel fogadtak. Ezután a «Helka» minden héten kétszer, csütörtökön és vasárnap megy Keszthelyre; érkezik d. u. 1 órakor, visszaindul B.-Füredre 4 órakor d. u. Keszthelyen most ideiglenes kikötőt épitettek, a jövő évre készül nagy költséggel az állandó kikötő.

⁂ **A magyar vasuti kötelékforgalomban** magánzó s küldeményeknek kocsi- és fuvarlevelenkint legalább 5000 kg. illetve 10.000 kg. mennyiségben történő szállitására 1891. julius hó 1-én kivételes dijszabás lép életbe. Az uj kivételes dijszabás Deés, Eperjes, Kocsárd és Mármaros-Szigeten a dijszabásban megnevezett magyarországi állomásokra feladandó sóküldeményekre nézve tartalmaz dijtételeket. E dijszabási füzet a részes vasutak igazgatóságánál, valamint az érdekelt állomásokon példányonkint 20 krért megszerezhető.

⁂ **Árudijszabás életbeléptetése a békésvármegyei helyi érdekü vasuton.** A m. kir. államvasutak kezelése alatt álló békésvármegyei helyi érdekü vasuton a megnyitás napjával e vasut árudijszabása (II. rész) lép életbe, mely a gyors- és teheráruknak ezen helyi érdekü vasuton való szállitására vonatkozó határozmányokat és dijtételeket tartalmazza. E dijszabás példányai a m. kir. államvasutak dijszabási szakosztályában 30 krért kaphatók.

⁂ **Gyümölcsszállitás postahajón Bécsbe.** A naponkint Zimony, Ujvidék, Kamenics, Cserevics, Futak, Palánka stb. és Budapest-Bécs közt közlekedő postahajók ez évi menetrendje jelentékenyen kedvezőbb a tavalyinál a gyümölcsszállitás számára, a mennyiben a postahajók tavalyhoz képest Budapestre 5 órával előbb érkeznek, ugy hogy még az őszi időszakban előforduló késéseknél is kényelmesen át lehet rakodni a bécsi postahajóra. A fentnevezett dunai állomásokon a postahajóra a reggeli órákban feladott gyümölcs a következő nap délelőttjén érkezik Bu

dapestre, itt a bécsi postahajóra rakják át s a reá következő nap délutánján már Bécsbe érkezik. Ez intézkedés a budapesti átrakodás és csatlakozásra vonatkozó panaszokat megszünteti, a mennyiben a gyümölcsküldeményeket most már gyorsan és fenn akadás nélkül lehet tovább szállitani. A fuvardij és szállitási feltételek tekintetében szivesen szolgál felvilágositással a dunagőzhajózási társaság forgalmi igazgatósága.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Az értéktőzsdéről.** Ama várakozások, melyeket dr. Steinbach osztrák pénzügyminiszternek budapesti látogatásához, melyet a valuta-rendezés kérdésével hoztak kapcsolatba, fűztek, nem teljesültek. Az üzérkedés részben uj vásárlásokat tett, s ezzel az árfolyamokat ideiglenesen majdnem általában többé-kevésbbé felszöktette, s eltekintve attól, hogy a valuta-rendezés kérdésének már többször eléje vágott, elég fontos momentumra és napi eseményre támaszkodhatott, midőn a magasabb árfolyamokhoz ragaszkodott. Első sorban a julusi szelvények lejárati határidejével kellett számolnia, melynek révén jelentékeny összeg vált folyóvá, melynek kamatozásáról és hasznos értékesitéséről gondoskodni kell; tekintetbe vette továbbá a legujabb londoni kamatlábleszállitást, a mihez még a legfontosabb esemény az európai békének a hármas-szövetség megujitásával való biztositása járult. Mindezeket a kedvező momentumokat azonban a berlini pénzpiacz egyensulyozta, sőt legutóbb háttérbe szoritotta. Berlinből ugyanis a bányaértékek rohamos hanyatlása és az orosz rubeljegyeknek az oroszországi rossz termési kilátások miatti nagymérvü esése következtében folyton lanyha irányt jelzett s ezzel a többi európai, tehát a budapesti tőzsde hangulatát és irányát is befolyásolta. Ugy itt, mint Bécsben, csak tétovázva követték a bágyadtabb irányt s a tulnyomó többség bizva reméli, hogy a kedvező momentumokat nemsokára a külföld is figyelembe veszi és méltatja, ugy, hogy az értéktőzsdének ismét szebb és barátságosabb napjai lesznek. A héten a nevezetesebb árfolyam-változások a következők voltak: a magyar aranyjáradék 105.55-ről 105.20-ra esett, a magyar papirjáradék 101.75-ről 101.50-re; a magyar hitelbank részvényei 342.50-ről 339.75-re esett, a magyar leszámitoló- és pénzváltó-bank részvényei 113.75-ről 116-ra emelkedett; az osztrák hitelrészvény 299-ről 295-re esett.

** **Az angol bank kamatláb-leszállitása.** Az angol bank tegnap, mint táviratilag már közöltük, a kamatlábat 2½ százalékra szállitotta le. A leszállitást részint a bank helyzetének tartós szilárdságával, részint a londoni pénzpiacz viszonyaival indokolják. Az angol bank helyzete már igen régen nem volt olyan kedvező mint most. Aranykészlete 28 millió font sterlingnél nagyobb, összes tartaléka pedig az összes kötelezettségek 45 százalékát meghaladja. A bank állásának ily szilárdságához még az is járul, hogy a legközelebbi jövőt illető aggodalmak jelentékenyen csökkentek. Az orosz pénzügyminiszter követeléseinek egy részét felmondta, különben már csak két millió font sterlingre rugnak. Tekintve a bank készletét, az igazgatóság akkor sem jönne zavarba, ha a pénzügyminiszter ezt az összeget azonnal felmondaná. Ugy látszik, hogy Londonban a német birodalmi bank aranyszükségletét is tulbecsülték s most már általában azt hiszik, hogy a rendes mértéknél nem lesz nagyobb. Az angol bank tehát egészen szilárdnak érzi magát, mit különben azzal is tanusitott, hogy a mult héten az aranyrudak vételárát leszállitotta, azt jelezvén ezzel, hogy jelenlegi készletét elég nagynak tartja. Mindehhez még az általános pénzbőség is járul, mely a vállalatok hiánya miatt keletkezett. Valószinü, hogy az angol bank legujabb rendszabálya a német birodalmi bankkamatlábat is befolyásolni fogja, melyet már két héttel 4 százalékra akartak leszállitani, de akkor azért halasztották el, mert a liquidácziót akarták megvárni.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Julius 3. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet iránya ma is határozottan szilárd maradt. A kinálat gyenge, a vételkedv kedvező volt s összesen mintegy 14.000 mm. buza kelt el 5—10 krajczárral drágábban, mint tegnap. A többi gabonanemekben gyér forgalom volt. Áruk és irányuk nem változott. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki* 100 mm. 81 k. és 100 mm. 79.5 k. 10.10 frt, 100 mm. 80.3 k. 10.12½ frt, 100 mm. 78.8 k. 10.10 frt, 100 mm. 79 k. 10.10 frt, 950 mm. 79 k. 10.15 frt, 200 mm. 79 k. 10.10 frt, mind három hóra.

Kalocsai 1900 mm. 77 k. 9.92½ frt, 500 mm. 77 k. 9.90 frt; mindkettő három hóra.

Fehérmegyei 100 mm. 80 k. 10.05 frt; három hóra.

Bánsági 4200 mm. 77 k. 9.87½ frt, három hóra.

Bácskai 100 mm. 78 k. 9.90 frt, 2300 mm. 76.5 k. 9.90 frt; mindkettő három hóra.

Felsőtiszavidéki 100 mm. 79 k. 10.05 frt, 100 mm. 79 k. 10 frt, 10 mm. 77 k. 9.75 frt; mind három hóra.

Árpa 300 mm. 6.30 frt, 200 mm. 6.10 frt, 100 mm. 5.90 frt: mind készpénzfizetés mellett.

Zab 200 mm. 6.10 frt, készpénzfizetés mellett.

Mai hivatalos effektiv árak:

Buza	ó-bánsági	78—80 kg.	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	76—81 »	9.60	10.05
—	» pestvidéki	76—81 »	9.55	10.05
—	» fehérmegyei	76—81 »	9.60	10.05
—	» bácskai	76—81 »	9.60	10.—
—	» északmagyarorsz.	76—81 »	—.—	—.—
Rozs	»	70—72 »	7.55	7.70
Árpa	» takarmány	60—62 »	6.—	6.40
—	» égetni való	62—64 »	—.—	—.—
—	» sörfőzdei	64—66 »	—.—	—.—
Zab	»	39—41 »	6.10	6.40
Tengeri	» bánsági	75 »	5.90	5.95
—	» másnemü	73 »	5.80	5.85
Köles	»	— »	7.40	7.70
Repcze	» káposzta	— »	—.—	—.—

Határidőüzlet meglehetősen élénk forgalommal nyilt meg s jóval magasabb gabonaárak miatt emelkedő irányt követett; később berlini és bécsi eladások következtében lanyhult. Az eladásokat oroszországi hirek idézték elő, melyek szerint ott eső esik. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza őszre mintegy 50.000 mm. 9.35, 9.34, 9.33, 9.32, 9.30, 9.29, 9.30, 9.31, 9.29, 9.28, 9.26, 9.25, 9.27, 9.28, 9.29, 9.30, 9.29, 9.27, 9.26, 9.25 forinton.

Tengeri julius—augusztusra mintegy 10.000 mm. 5.89, 5.88, 5.87 frton.

Uj tengeri 1892. május—juniusra mintegy 20.000 mm. 5.50, 5.49, 5.48, 5.47, 5.45, 5.46 frton.

Szokványzab őszre mintegy 20.000 mm. 5.72, 5.70, 5.68, 5.66, 5.65 forinton.

Káposzta-repcze augusztus—szeptemberre 1000 mm. 16.05 frton.

Hivatalosan e hó 8-ikára 5.000 mm. tengerit mondtak fel.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén bágyadt irány mellett gyér forgalom volt. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 20.000 mm. 9.24, 9.23, 9.22, 9.20, 9.22, 9.23, 9.25, 9.24, 9.23 forinton.

Szokványzab őszre mintegy 10.000 mm. 5.65, 5.63, 5.64, 5.65 forinton.

Déli 1 órakor hivatalosan záródnak:

Szokványbuza őszre	»	9.23— 9.25
Tengeri julius—augusztusra	»	5.45— 5.47
Tengeri 1892 május—juniusra	»	5.86— 5.88
Szokványzab őszre	»	5.63— 5.65
Káposztarepcze augusztus—szeptemberre	»	16.——16.10

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom szintén meglehetősen élénk volt s eleintén alacsonyabb berlini gabonaárak miatt lanyha irányt követett; később azonban kedvezőbb párisi és londoni magántudósitásokra megszilárdult. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 30.000 mm. 9.21, 9.22, 9.24, 9.25, 9.27, 9.28, 9.29, 9.31, 9.30, 9.32, 9.33, 9.34 forinton.

Tengeri julius—augusztusra mintegy 20.000 mm. 5.84, 5.86, 5.87, 5.89, 5.90, 5.92, 5.93, 5.94 forinton.

Tengeri augusztus—szeptemberre mintegy 10.000 mm. 6.03, 6.05, 6.06, 6.08 frton.

Uj tengeri 1892. május—juniusra mintegy 10000 mm. 5.44, 5.46, 5.47, 5.49 frton.

Szokványzab őszre mintegy 10.000 mm. 5.66, 5.68, 5.69, 5.70 forinton.

Délutáni 5 órakor záródnak:

Szokványbuza őszre	»	9.33— 9.35
Szokványbuza 1892. tavaszra	frt	9.78— 9.80
Tengeri julius—augusztusra	»	5.93— 5.95
Tengeri augusztus—szeptemberre	»	6.06 — 6.08
Tengeri 1892. május—juniusra	»	5.47— 5.49
Szokványzab őszre	»	5.68— 5.70
Káposztarepcze aug.—szept.-re	»	15.90—16.—

Terménytőzsde.

Termények ma is nyugodt irányt követtek.

Szilva bosznini 85 szemes, októberre 12 frton köttetett 56 kilónkint.

Szilvaiz üzlettelen volt.

Értéktőzsde.

A tőzsdét ma a lanyha berlini tudósitások befolyásolták. A forgalom különben már a tegnapi esti frankfurti lanyhább tudósitások miatt kedvezőtlenebb irányban nyilt meg, s aztán mindinkább lanyhult, ugy hogy az esti tőzsdén leglanyhább volt. Az osztrák-magyar államvasut részvényein (melyek ma 3 frt 48 kr. szelvény nélkül árultattak) és a déli vasut részvényein kivül a hitelrészvények is jelentékenyen estek, nemkülönben a rimamurányi vasmü részvényei is. A forgalom főkép ezekre a részvényekre szoritkozott. Befektetési és helyi értékek el voltak hanyagolva. Valuták és váltók szilárdultak.

Előtőzsde.

Az előtőzsde lanyha külföldi zárlati árfolyamok miatt bágyadt irányban nyilt meg, de később kissé javult a hangulat. — Köttetett: Osztrák hitelrészvény 295.50—295.30—295.50 közt, pesti magyar kereskedelmi bank 1035-ön, rimamurányi vasmü 180-tól 180⅛-ig, osztrák-magyar államvasut (szelvény nélkül) 291-től 291.50-ig, déli vasut 105-től 105.75-ig, magyar aranyjáradék 105.15-től 105.17½-ig.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 295.30—295.40, magyar hitelbank 339.75—340.—, rimamurányi vasmü 180—180.25, osztrák-magyar államvasut 291.25—291.50, déli vasut 105—105.25, magyar aranyjáradék 105.15—105.20.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén igen gyenge forgalom volt, mely lanyha irányt követett. — Köttetett: Osztrák hitelrészvény 295.50-től 295-ig, magyar hitelbank 339⅜-tól 339⅝-ig, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 116.20-tól 116-ig, magyar aranyjáradék 105.25-től 105.20-ig, magyar papirjáradék 101.55-ön, regálemegváltási kötvények 102.15-ön, osztrák-magyar államvasut 291-től 290-ig, déli vasut 104.75-től 103.50-ig és 104-en, rimamurányi vasmü 180-tól 180.25-ig, villamossági részvények 250-en, hengermalom 560-on.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 295—295.10, magyar hitelbank 339.75—340, magyar jelzálog-hitelbank 172.75—173, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 116.10 — 116.20, rima-murányi vasmü 180—180.25, osztrák-magyar államvasut 290—290.25, déli vasut 104—104.25, magyar aranyjáradék 105.15—105.20, magyar papirjáradék 101.55—105.60.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 1.75—2 frt, nyolcz napra 3.75—4.25 frt, egy hónapra 8 50—9 frt.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén lanyha irány mellett gyér forgalom volt. — Köttetett: Osztrák hitelrészvény 295-től 294.60-ig és 294.80-on, magyar hitelbank 340-től 339.75-ig, osztrák-magyar államvasut 289.50-től 289.25-ig, déli vasut 103⅞-tól 103.50-ig.

3 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 294.80—294.90, magyar hitelbank 339.50—339.75, rimamurányi vasmü 179⅝—179.75, osztrák-magyar államvasut 289—289.25 déli vasut 103.25—103.50, magyar aranyjáradék 105.10—105.15.

Esti tőzsde.

Kedvezőtlen berlini tudósitások következtében az esti tőzsde lanyha irányt követett. — Osztrák hitelrészvény 294.40-től 293.70-ig, magyar hitelbank 339.25-től 339-ig, déli vasut 103.25-től 103-ig, osztrák-magyar államvasut 288.75-től 288⅞-ig és 289-en, rima-murányi vasmü 179.50-en, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 115.75-ön köttetett.

5 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 293.70—293.80, magyar hitelbank 339—339.25, rima-murányi vasmü 179.25—179.50, osztrák-magyar államvasut 288.75—289, déli vasut 103—103.25, magyar aranyjáradék 105.12½—105.17.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, julius 3. A) Hizott sertés-árak: I. Magyar elsőrendü: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgrammon felüli sulyban) 42—43 kr. 2. Öreg közép (páronkint 300—400 klgr. sulyban) ——— kr. 3. Fiatal nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban 44½—45 kr. 4. Fiatal közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban) 46—47 kr. 5. Fiatal könnyü (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 47—48 kr. II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 42—43 kr. 7. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyban) 45—46 kr. 8. Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 47—47½ kr. III. Romániai: 9. Nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) ——— kr. 10. Közép (páronkint 250—320 klgr. sulyban) ——— kr. 11. Könnyü (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) ——— kr. IV. Romániai eredeti (Stachl): 12. Nehéz (páronkint 240 klgron felüli sulyban) ——— kr. 13. Könnyü (páronkint 240 klgrig terjedő sulyban) ——— kr. V. Szerbiai: 14. Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 46 kr. 15. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban 46—46½ kr. 16. Könnyü (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 47 kr.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokványszerü levonások mellett, egy kilogramm sulyra krajczárokban értendők. Szokványszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronkint 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 százalék vonandó le. — A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertés-létszám: 1891. évi julius hó 1-ső napján volt készlet 140.653 darab, julius hó 2-dik napján felhajtatott 713 darab; julius hó 2-dik napján elszállittatott 2190 darab; 1891. julius hó 3-ik napjára maradt készletben 139.176 darab. A hizott sertés üzlet-irányzata: Az üzlet változatlan.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, julius 3. (Az *Egyetértés* távirata.) A mai előtőzsdén csupán nehány coulissa-értékben és fegyvergyári részvényekben volt némi forgalom. Az, hogy az angol bank a kamatlábat leszállitotta, semmit sem változtatott a helyzeten, ellenben a lisszaboni pénzügyi válságra vonatkozó hirek kedvezőtlenül befolyásolták a tőzsdét. Valuták szilárdak maradtak, de különben sem változtak.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 295.37, magyar hitelbank 339.75, angol-osztrák bank 157.50, unió bank 237.50, bankegyesület 112.50, Länderbank 211.50, földhitelintézet 368.50, osztrák-magyar államvasut 290.75, Károly Lajos-vasut 210.50, déli vasut 105.12, elbavölgyi vasut 211.—, török dohányrészvény 163.87, alpesi bánya-részvény 88.60, rima-murányi vasmü 180.25, prágai vasmü 407.50, májusi járadék 92.57, magyar arany-járadék 105.25, magyar papirjáradék 101.65, török sorsjegy 34, huszfrankos arany 9.29, német birodalmi márka 57.57.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde üzlettelenül nyilt meg. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 295.25, magyar hitelbank 339.50, Länderbank 211.50, unionbank 237.25, angol-osztrák bank 157.40, bankegyesület 112.50, elbavölgyi vasut 211, török dohányrészvények 163.75, alpesi bányatársaság 88.60, rima-murányi vasmü 180.25, májusi járadék 92.60, magyar aranyjáradék 105.20, magyar papirjáradék 101.65, huszfrankos arany 9.29½. — A tőzsde kedvtelen maradt s lanyha irányt követett, déli vasut és prágai vasmüipar realizálások miatt hanyatlottak. Valuták és váltók jelentékenyen emelkedtek, mert az arbitragenak nagyobb szüksége van rájuk.

2 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 295.—, magyar hitelbank 339.—, angol-osztrák bank 157.55, unionbank 236.50, Länderbank 211.25, bankegyesület 112.25, osztrák-magyar államvasut 289.90, déli vasut 104.—, elbavölgyi vasut 210.75, Károly Lajos-vasut 211.—, északi vasut 2770, dunagőzhajózási részvény 298.—, Lloyd-részvény 435.—, észak-nyugati vasut 204.25, alpesi bányatársaság 88.10, rima-murányi vasmü 179.25, májusi járadék 92.60, osztrák aranyjáradék 111.—, magyar aranyjáradék 105.25, magyar papirjáradék 101.65, bécsi községi sorsjegy 152.—, huszfrankos arany 9.31½, német birodalmi márka 57.67, orosz rubel 1.31⅛, prágai vasmü 404. Nyugodtabb berlini jelentésekre javult.

Bécs, julius 3. (*Magyar értékek zárlata.*) 4%-os földteherment. kötv. 92.—, magyar hitelb.-részvény 338.25, erdélyi vasut-részvény 201.—, 1876. m. k. v. áll. els. kötv. 112.70, Magy. nyer.-k.-sorsjegy 138.—, M. lesz. és váltóbank részv. 116.—, Tiszai és szeg. kölcs. sorsj. 130.—, 4% aranyjáradék 105.20, magyar vasuti kölcsön 99.40, Alföldi vasut-részvény 202.25, Magy. é.-kel. vasut-részvény 196.75, 1869. m. k. v. áll. els. kötv. —.—, Kassa-oderbergi vasut-részvény 178.75, 5% magyar papirjáradék 101.65, villamos részvénytársaság —.—.

Bécs, julius 3. (*Osztrák értékek zárlata.*) Osztr. hitelint. részv. 294.85, déli vasut-részvény 103.75, 4% osztr. aranyjáradék 110.95, londoni váltóár 117.50, Károly Lajos-vasut-részvény 210.75, 1864. sorsjegy 179.—, 1860. sorsjegy 139.75, török-sorsjegy 34.—, 4·2% ezüst-járadék 92.55, dunagőzhajózási társasági részv. 298.—, dohány-részvény 163.50, angol-osztrák-bank-részvény 157.25, osztrák államvasut-részvény 289.50, 20 frankos arany 9.31, 4·2% papir-járadék 92.10, osztr. hitelsorsjegy 186.75, német bankváltók 57.67, cs. k. arany (vert) 5.38, osztr.-magy. bank-r. 1036.—, elbavölgyi vasut-részvény 210.75, bécsi Bankverein-részv. 112.25, Alpina részv.-társ. 88.50. Üzlettelen.

Délutáni magánforgalom.

Bécs, julius 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A déli tőzsde zárlata után maradt: Osztrák hitelrészvény 299.75, Länderbank 211.25, osztrák-magyar államvasut 288.75 után 288, déli vasut 103.37 után 103, Károly Lajos-vasut 210.50, dohányrészvény 163.25, alpesi bányatársaság 88.25, magyar aranyjáradék 105.30.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, julius 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az oroszországi alarmhirek hatása alatt, melyek a tengerentuli tőzsdéket is kedvezőtlenül befolyásolták, a mai tőzsde buzára és rozsra nézve jelentékenyen magasabb árfolyamokkal nyilt meg. Később estek az árfolyamok, mert a vételkedv csökkent, Berlinből alacsonyabb árfolyamokat jeleztek. — Köttetett: buza őszre 9.56, 9.48 frton, rozs őszre 8.27, 8.20 frt, zab őszre 6.08, 6.05 frt, tengeri julius—augusztusra 6.35, 6.33 frton, uj tengeri 5.86, 5.82 frton. Uj repcze 16—16.10 frton. Felmondtak 2500 mm tengerit.

Délután többféle momentum egyensulyozta a lanyhább berlini hireket; igy a berlini rubel-baisset ujabb kedvezőtlen orosz hirekre vezették vissza, Magyarországból pedig azt jelentették, hogy a nagy hőség és szárazság aggodalmakat kelt, sőt egyes helyekről már a buza megaszásáról is érkeztek hirek. Ezért az irány ismét szilárdult. — Köttetett: *buza* őszre 9.49, 9.59, 9.58 frton, rozs őszre 8.23, 8.25 frton, zab őszre 6.05, 6.07 frton, tengeri julius—augusztusra 6.34, 6.35 frton, uj tengeri 6.10 frton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Berlin, julius 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az orosz valuta a mai értéktőzsdén ismét rohamosan esett, minek következtében az egész piaczon, mely előbb egyes értékekre nézve szilárd volt, lanyhaság állt be. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 159.75, Disconto-Commandit 175.—, darmstadti bank 134.50, Deutsche Bank 150.40, drezdai bank 138.—, Handelsgesellschaft 134.50, nemzeti bank 116.50, nemzetközi bank 97.75, orosz bank 73.50, osztrák-magyar államvasut 125.12, osztrák déli vasut 45.—, Károly Lajos-vasut 91.60, elbavölgyi vasut 91.62, bustiehradi vasut 208.60, dux-bodenbachi vasut 239.50, varsó-bécsi vasut 226.75, orosz délnyugoti vasut 83. Svájczi vasutak bágyadtak. Gotthard vasut 134.75, svájczi északkeleti vasut 136.75. Keleti porosz vasutak ismét estek, orosz értékek hanyatlók. 1880-iki orosz kölcsön 96.75, keleti kölcsön 71.50, magyar aranyjáradék 91.25, olasz járadék 91.75, orosz rubel 225.25. Bányaértékek előbb szilárdak, később lanyhábbak. Laura-kohó 116.25, dortmundi 61.75, bochumi 103.75, gelsenkircheni 154.50, harpeni 182.12, Hibernia 159.25, Trust 141.70. Magánkamatláb 3¼%.

Berlin, julius 3. A bankkimutatás kedvezőtlen megbirálása a tőzsde megnyitásakor nyomasztó hatást gyakorolt. Bankrészvények gyengék voltak. Az oroszországi kedvezőtlen aratások felőli hirek határozottabb formában léptek fel, minek folytán baissemozgalom állott be. Rubelek, orosz járadékok, német keleti gabonaszállitó vasutak részvényei és déli vasuti részvények kináltattak. A kontremine lebonyolitásokat eszközölt. Vaskohó- és kőszénbánya-értékek tartották magukat. Laurakohó-részvények bágyadtak voltak, kedvezőtlen hirlapi czikkekre. Járadékok szilárdak voltak. (M. É.)

Berlin, julius 3. (Utótőzsde.) Magyar aranyjáradék 91.30, osztrák hitelrészvény 159.90, osztrák-magyar államvasut 125.25, osztrák déli vasut 45.—, Károly Lajos-vasut 91.60. Gyenge.

Frankfurt, julius 3. (Esti tőzsde.) Magyar aranyjáradék 91.40, osztrák hitelrészvény 254.62, osztrák-magyar államvasut 249, osztrák déli vasut 92.25, Károly Lajos-vasut 183.12. alpesi bánya 76.40. Gyenge.

Hamburg, julius 3. Osztrák hitelrészvény 254.25. Nyugodt.

Páris, julius 3. A tőzsde ma gyengén nyilt meg. A nemzeti járadékra a deport utólagos megszünése utóhatást gyakorolt. A portugál és orosz értékes bágyadtsága szintén elkedvetlenitőleg hatott, igy keleti értékek lanyhák voltak. Spanyol járadékok bágyadtabbak voltak. (M. É.)

Pétervár, julius 3. Váltó Londonra 88.90. Váltó Berlinre 43.52½. Váltó Párisra 34.97½.

Odessza, julius 3. Váltó Londonra 87.95.

Odessza, julius 3. Váltó Londonra 88. Buza bágyadt. Rozs szilárd. Egyébiránt változatlan a tőzsde.

London, julius 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Oroszországra vonatkozó belga politikai hirek kontinentális értékekben lanyhaságot idéztek elő. Consolok és amerikai értékek szilárdabbak. (N. Fr. Pr.)

London, julius 3. A tőzsde kontinentális eladások folytán bágyadt volt. Amerikai értékek igen szilárdak voltak. (M. É.)

London, julius 2. (Zárlat.) Magyar aranyjáradék 90¾, osztrák aranyjáradék 95.50, osztrák ezüst járadék 79, váltó Bécsre 11.86, ezüst 46⅛, 2¾%-os angol consol 96.

London, julius 3. (Megnyitás.) 2¾%-os angol consol 96.01.

Amszterdam, julius 3. Orosz járadék igen lanyha. Amerikai értékek tartották magukat. Osztrák ezüstjáradék 79.62.

Newyork, julius 3. A tegnapi tőzsde határozatlanul nyilt meg és renyhén záródott. Az árfolyamok átlag ½ dollárral a déli árak alatt maradtak. Louisville-vasuti részvények alacsonyabban jegyeztettek. Ezüst olcsóbb ⅛ dollárral, a készleteket 5,639.000 uncziára becsülik, a forgalom 145.000 uncziát tett ki.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben mediára vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy mediára, illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a mediára M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamokhoz, azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 57 frt 55 kr. 100 frank vista 46 frt 50 kr.

Julius 3.		Árfolyam	Budapesti egyenleg		Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.					
*Franczia 3%-os járadék		94.97	—.—		—.—
« 5½%-os «		105.70	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	M	638.—	293.65	+	0.32
Osztrák déli vasut	M	233.—	106.67	—	0.19
*Osztrák földhitel-részvénytársaság	M	1130.—	—.—		—.—
*Franczia törleszthető járadék	U	95.30	—.—		—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	U	—.—	—.—		—.—
Magyar vasuti kölcsön	K	—.—	—.—		—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	M	—.—	—.—		—.—
Bécsi unió-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar aranyjáradék	U	92.90	106.—	—	0.17
Ottoman-bank	U	585.62	—.—		—.—
Banque de Paris	K	801.—	—.—		—.—
BERLIN.					
Osztrák 4%-os papirjáradék	U	80.50	92.76	+	0.61
« 5%-os «	U	88.20	101.82		—.—
« 4%-os ezüstjáradék	U	80.30	92.54	+	0.07
« 4%-os aranyjáradék	U	98.20	110.88	+	0.20
Magyar aranyjáradék	U	91.40	105.25		—.—
« 5%-os papirjáradék	U	88.20	101.64	—	0.28
« keleti vasuti kötvények	K	—.—	—.—		—.—
Keleti 5%-os v. elsőbbségi kötv.	K	—.—	—.—		—.—
Osztrák hitelrészvény	U	160.—	294.30	—	0.62
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	125.50	288.40	—	2.49
Osztrák déli vasut	U	45.—	103.38	—	2.16
Károly-Lajos vasut	U	91.90	—.—		—.—
Kassa-oderbergi vasut	K	—.—	—.—		—.—
*Román vasuti részvények		—.—	—.—		—.—
*Orosz bankjegy		225.05	—.—		—.—
Váltó bécsi piaczra		173.10	57.73	+	0.16
Keleti kölcsön II. kibocsátás		—.—	—.—		—.—
Magyar jelzálog-hitelbank		—.—	—.—		—.—
« leszámitoló pénzváltó-bank		—.—	—.—		—.—
FRANKFURT.					
Osztrák 4%-os papirjáradék	U	80.20	92.43	+	0.01
« 5%-os «	U	88.80	102.50	+	0.18
« 4%-os ezüstjáradék	U	80.20	92.33	+	0.13
« 4%-os aranyjáradék	U	95.90	110.55	—	0.02
Magyar aranyjáradék	U	91.50	105.36	+	0.18
« 5%-os papirjáradék	U	88.50	101.97	+	0.38
Osztrák hitelrészvény	U	255.12	294.34	—	0.36
Osztrák-magyar bank	K	896.50	1031.90	+	1.23
Osztrák-magyar államvasut	U	251.—	289.75	—	0.20
Károly-Lajos vasut	U	183.12	—.—		—.—
Osztrák déli vasut	U	92.25	106.54	—	2.98
Erzsébet osztrák nyugoti vasut		—.—	—.—		—.—
Magyar-gácsországi vasut	U	174.—	200.39	—	0.23
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötvények		—.—	—.—		—.—
Váltó bécsi piaczra		173.45	57.61	+	0.06
*4½%-os földhitelintézeti záloglevél	K	—.—	—.—		—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltóbank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—		—.—
Magyar jelzálogbank	K	—.—	—.—		—.—

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Trieszt, julius 2. Czukor, kávé, szesz és bors változatlan.

Berlin, julius 3. Buza csökkent, rozs baisse, zab lanyha, olaj javult, szesz bágyadt.

Magdeburg, julius 2. Rozs, czukor 16.60, őrlött finomitvány hordóban 28.25, őrlött melis, elsőrendü 26.50. Nyugodt.

Hamburg, julius 2. Kávé juliusra 80.75, szeptemberre 78.25, deczemberre 68.75, márcziusra 68 fillér, fontonként.

Rorschach, julius 2. Üzlettelen. Elsőrendü magyar *buza* 26—26.50 frt.

Havre, julius 3. Kávé folyó hóra 99.25 frank, négy hóra 95.50 frank.

Páris, julius 2. Nyers czukor 34.50. Nyugodt. Fehér czukor folyó hóra 34.80, augusztusra 34.80, nyugodt. Szeptemberre 34.50, októbertől négy hóra 32.80, finomitvány 104.50—105 frank.

Páris, julius 3. Buza, liszt, olaj hausse, szesz csendes, idő borult.

Odessza, julius 3. A rozsot pudonként rubelével fizetik, mivel a raktárak ki vannak meritve. (M. É.)

Antwerpen, julius 2. *Petroleum* 16. Nyugodt.

Bréma, julius 2. *Petroleum* helyben 6.25. Szilárd.

Newyork, julius 3. A gabonaárak emelkedése folyton tart. A buza Chicagóban 3 centtel drágult. (M. É.)

Newyork, julius 2. (Kabelsürgöny.) *Gyapot* Newyorkban 8⅜, szeptemberre 8.29, októberre 8.39. Gyapot Neworleansban 7¹⁵⁄₁₆ — Finomitott *petroleum* standard white Newyorkban juliusra 6.90—7.05. Finomitott petroleum standard white Filadelfiában juliusra 6.85—7. — Nyers *petroleum* juliusra 6.45. United pipe line certificates juliusra —.—. — *Liszt* 4.45. Piros őszi buza helyben 107.50 cent. (= 9.41 frt), juliusra 103 cent (= 9.04 frt), augusztusra 100⅛ cent (= 8.79 frt), deczemberre 101 cent (= 8.87 forint), 100 kilónkint. — Tengeri 65⅝ frt. — *Czukor* (Fair refining Muscovados) 3.—. — Riókávé 18¾. — *Zsir* (Wilcox jegyzése) 6.55. (Fairbank jegyzése) 6.85. — Gabona-fuvardij-imperial quarterkint Észak-Amerikából az angol kikötőbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 2.— cent (= — forint 100 kilónkint). — Napi felhozatal gyapotból 2000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Átszámitási árfolyam német piaczokra 100 márka vista 57.55 frt, 100 frk 46.50 frt.

Julius 3.		Árfolyam	Budapesti egyenleg		Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS					
Buza	folyóhóra	26.40	13.21	—	0.36
—	augusztusra	28.—	13.02	+	0.45
—	4 utolsó hóra	27.90	12.97	+	0.31
—	4 hóra novembertől	27.90	12.97	+	0.22
Liszt	folyó hóra	61.25	17.84	+	0.28
—	augusztusra	61.—	17.76	+	0.08
—	4 utolsó hóra	61.—	17.46	—	0.34
—	4 hóra novembertől	62 50	18.21	+	0.38
Olaj	folyó hóra	72.75	33.49	+	0.55
—	augusztusra	73.—	33.61	+	0.20
—	4 utolsó hóra	75.—	34.55	+	0.43
—	4 első hóra	76.50	35.26	+	0.31
Szesz	folyó hóra	42.—	21.65	+	0.03
—	augusztusra	41.50	21.40	+	0.06
—	4 utolsó hóra	38.50	19.90	+	0.06
—	4 első hóra	38.25	19.77	+	0.03
BERLIN.					
Buza	juliusra	229.—	13.18	—	0.18
—	szept.-októberre	208.—	11.94	—	0.12
Rozs	juliusra	206.25	11.86	—	0.09
—	szept.-októberre	193.—	11.10	—	0.13
Zab	juliusra	166.75	9.57	—	0.08
—	szept.-októberre	146.—	8.40	+	0.09
Olaj	juliusra	58.90	33.90	+	0.31
—	szept.-októberre	58.80	33.83	+	0.18
Szesz	julius-augusztusra	46.25	26.62	—	0.14
—	szept.-októberre	44.25	25.47	—	0.18
STETTIN.					
Buza	juliusra	225.—	12.94		—.—
—	szept.-októberre	205.50	11.79	—	0.04
Rozs	juliusra	208.50	11.97	—	0.10
—	szept.-októberre	191.—	10.98	—	0.03
Olaj	juliusra	58.50	33.66	+	0.31
—	szept.-októberre	58.75	33.81	+	0.31
Szesz	jul.-aug.-ra helyben 70 márka fogyasztási adóval	47.40	27.28	—	0.05
—	aug.-szept.-re 70 márka fogyasztási adóval	46.50	26.77		—.—
—	szept.-okt.-re 70 márka fogyasztási adóval	46.50	26.77		—.—
—	aug.-szept.-re 70 márka fogyasztási adóval	—.—	—.—		—.—
KÖLN.					
Buza	juliusra	22.60	13.—	+	0.02
—	novemberre	21.10	12.18	+	0.05
Rozs	juliusra	20.50	11.76	+	0.03
—	novemberre	19.20	11.04		—.—
Olaj	októberre	63.—	36.26	+	0.24
—	májusban	63.—	36.26	+	0.01
BOROSZLÓ.					
Buza		23.80	13.70	+	0.14
Rozs (uj)		20.25	11.65		—.—
Zab		16 80	9.67		—.—
Repcze		—.—	—.—		—.—
Szesz		—.—	—.—		—.—
Olaj		65.80	37.81	—	0.05
Tengeri		15.50	8.92	+	0.02

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Országos kertészeti iskola.** A minek hiányát az ország már régen érzi, a mit az országos magyar kertészeti egyesület fennállása óta folyton sürget, azt *Bethlen* András gróf földmivelési miniszter végre, ugy látszik, komolyan meg akarja valósitani. A miniszter ugyanis a főváros közvetlen közelében nagyobb arányu országos kertészeti iskolát szándékozik létesiteni, mely kizárólag kertészettel foglalkoznék, hogy a magyar ifjuság ne kénytelenittessék, tanulmányai végett külföldi intézeteket felkeresni. A miniszter, a «M. É.» értesülése szerint, e végből az istvántelki intézet átvétele iránt folytat tárgyalásokat.

Az aratás és vetések állása.

Fehérgyarmat, julius 1. Buzavetéseink még a kalászhányás alkalmával uralkodott szeles és esős időben az egész Szamos-közön alig kevés kivétellel megdőltek, igy sem minőség, sem sulyban a várt eredményt a termelők el nem érik, jó közepes termésre, a tavaszbuza kivételével, mely eddig kitünőnek mutatkozik, alig lehet számitani. A tavaszi vetések a gyakori esős időjárás következtében általában igen szépen fejlődnek, sőt helyenként igen gazdagok s egyenletesek, a tengerire a kedvezőtlen hidegek után a legjobb meleg és esővel váltakozó idő állott be, mindenütt erőteljes és gyors növésnek indult, nemsokára annak feltöltögetése is be lesz fejezve. A szénacsinálás a gyakori esőzések miatt késett, azonban a hozamra nézve a késedelem szerencsésnek mondható, mert az eddig csak szállingó réti füvek teljesen megsürüsödtek s igy ma már jó vastag rend dől a kasza alá. — Gyümölcs igen kevés, szórványosan mutatkozik. — Állategészségügy kifogástalan jó.

Keszthely, julius 2. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Az aratás Keszthely vidékén helylyel-közzel megkezdődött. Itt általában a közepesnél jobb termést várnak. A buza nagyon szép, a rozs már kevésbbé, az árpa szintén jó. Bortermés vidékünkön igen silány lesz még a legjobb viszonyok közt is. Gyümölcs is kevés van, az is lehull idő előtt.

NAPIREND: julius 4-én.

Naptár: Szombat. Róm. kath.: Ulvik pk. hv. — Prot.: Ulvik. Görög-orosz: (junius 22.) Özséb pk. vt. — Zsidó: (sivan 28.) Sab. Sch. L. — Nap kél: 4 óra 9 p., nyugszik: 7 óra 59 p. — Hold kél: 2 óra 14 p. éjjel, nyugszik: 6 óra 58 p. délután.

Az orsz. középiskolai tanáregyesület ismerkedési estélye este 8 órakor saját helyiségében. (Teréz-körut 12.)

A II. ker. országuti nőegyesület tánczmulatsága a Császár-fürdői gyógyudvarban.

A törekvés dal és önképző egylet nyári mulatsága a Clementben.

A «Budai kedélyes ifjuság» tánczmulatsága a «Fáczán» helyiségében.

Nemzeti muzeum: képtár, nyitva d. e. 9-től d. u. 1-ig (Délután 1—3-ig. 50 kr. belépti dij.) A muzeum többi tárai megtekinthetők 50 kr. belépti dij mellett.

A földrajzi társaság könyvtára az egyetem épületében nyitva este 7-ig.

Ornithologiai kiállitás a nemzeti muzeumban, nyitva d. e. 9-től d. u. 6-ig. Belépti dij 30 kr.

Az agyagiparkiállitás a városligetben, megtekinthető d. e. 9—12-ig, d. u. 3—7-ig 20, kr belépő mellett.

Szabadalmi levéltár (Lánczhid-tér 3.) nyitva délelőtt 9—12-ig.

A kereskedelmi muzeum tudakozó irodája akadémia-utcza 12. földszint. Nyitva van minden nap d. e. 9—12-ig és délután 3—6-ig.

A m. kir. technologiai iparmuzeum (VIII. ker. József körut 6.) megtekinthető: hétköznapokon (szombat kivételével) d. e. 9—1-ig és d. u. 3—5-ig, vasárnap és ünnepnapokon pedig d. e. 9—12-ig.

Budapesti kereskedelmi muzeum. A hazai termékek állandó kiállitása (a városligeti iparcsarnokban) szabad bemenet mellett nyitva van minden nap d. e. 9 órától 12-ig, délután 3 órától 6-ig. Vasárnap és ünnepnapokon 20 kr. belépti dij.

Kivonat a hiv. lap julius 3-ki számából.

Árverések a fővárosban. Juranek József 1203 frtra becs. ingós. jul. 6. (VI. ker. nagymező-utcza 17.) Offenheimer Ágost 1454 frtra becs. ingós. jul. 4. (VI. ker. Andrássy-ut 35.) Cservinka Károlyné 715 frtra becs. ingós. jul. 4. (X. ker. külső kerepesi-ut 3.)

Árverések a vidéken. Schwarcz Ignácz 3845 frtra becs. ingós. jul. 13. Barcs. (Szigetvár.) Timár János 400 frtra becs. ingós. jul. 4. Szegzárd. Bruckner József 160 frtra becs. ingatl. jul. 22. Torbágy. (Pestvidéki kir. trvszék.) Feriáncz József 600 frtra becs. ingatl. jul. 18. Szent-Endre. (Pestvidéki kir. trvszék.) Montaldó Gyula 2025 frtra becs. ingós. jul. 11. Brassó. Rakottyai Krisztina 2150 frtra becs. ingatl. jul. 27. R.-Szombat. Stirling Mihály 3377 frtra becs. ingós. jul. 18. Ruzs. (Lugos.) Hucskai József 423 frtra becs. ingatl. jul. 27. Vecsés. (Pestvidéki kir. trvszék.) Kleinmann Mihály 4000 frtra becs. ingós. jul. 6. Kassa. Szabó Teréz 11.537 frtra becs. ingatl. okt. 1. Kassa. Pauer Jánosné 3000 frtra becs. ingatl. jul. 31. Győr. Zinszki János 2323 frtra becs. ingatl. jul. 29. Török-Bálint. (Pestvidéki kir. trvszék.) Besnei Kata 1500 frtra becs. ingatl. szept. 17. Teke. Csillaghy György 2525 frtra becs. ingatl. aug. 24. Kolon. (Nyitra.) Schlüszler Zsigmond 4663 frtra becs. ingatl. szept. 30. Aba Lehota. (Nyitra.) Czárán János 12.992 frtra becs. ingós. jul. 16. Seprős. (Kisjenő.)

Csődmegszüntetés. Hónig Lipót döbröközi lakos ellen.

Pályázat. A kun-szent-miklósi kir. járásbiróságnál aljárásbirói, — a duna-szerdahelyi kir. járásbiróságnál dijnoki, — a szepsi kir. járásbiróságnál végrehajtói, — a szászvárosi kir. járásbiróságnál aljegyzői, — Szikszón postamesteri, — a zilahi kir. járásbiróságnál albirói, — a budapesti kir. ügyészségnél fogházőrmesteri, — az otosáczi adóhivatalnál adószedői, — a beszterczebányai kir. törvényszéknél joggyakornoki, — a szerencsi kir. járásbiróságnál albirói, — a nagyváradi kir. ügyészségnél alügyészi, — Alsó-Szeliben postamesteri, — a duna-szerdahelyi kir. járásbiróságnál járásbirói, — a debreczeni kir. pénzügyigazgatóságnál végrehajtói, — a s.-a.-ujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóságnál adótiszti, — a kőhalmi kir. járásbiróságnál járásbirói állásra.

Csávolszky Lajos
lapkiadótulajdonos és felelős szerkesztő.

IDEGENEK NÉVSORA.

Marchall-szálloda az Angol királynéhoz.
Neppel F. képv. N.-Abony
Schenek A. birt. Bécs
Lukácsy S. ügyv. Arad
Meyer M. kdő Pécs
Pollák A. kdő Brünn
Richter G. kdő Müldenau
Fix A. kárp. Bécs

Nemzeti szálloda.
Scheint H. birt. Lugos
Eördögh J. birt. Jászberény
Freund T. birt. Mád
Mocsy L. birt. P.-Kengyer
Kern J. mgz. M.-Szalka
Valentin Gy. ig. Barcstelep
Dr. Wittlin B. ügyv. Galiczia
Szabó J. esp. Somogy
Kientz J. A. mérn. Barcstelep

Magyar király szálloda.
Polanszky T. birt. Galiczia
Balitzky T. mgz. Zágráb
Dr. Burány G. ig. Keszthely
Dr. Lusztig A. ügyv. Bécs
Dr. Kövessy J. ügyv. Sz.-Fehérvár
Arnold F. W. orv. Drezda
Wojnovits F. száz. Szeged
Fried L. kdő Tövis
Samlaic A. kdő Simanofeo
Grossmann J. kdő Phova
Wukajlovits J. kdő Monattiz
Grell F. kdő Berlin
Szvoboda K. kdő Ofenbach

Vadászkürt szálloda.
Czibulya Gy. birt. Komárom
Karner J.-né birt. Szabadka
Scheftsik J. birt. Szolnok
Lemerz K. ig. Brünn
Lipkowski J. mérn. Kiew
Czipott Z. orv. Mura
Máteffy J.-né tan. Szabadka
Löw K. gyáros Brünn
Pfeiffer E. gyáros Bécs
Rausch K. kdő Cassel
Nellstein V. kdő Cassel
Koch J. kdő Hanau

Hungária szálloda.
Flatt V. főisp. Ujvidék
Br. Popper A. birt. Bécs
Dr. Sarfy G. eln. Szeged
Szalkay Zs. birt. M.-Szalka
Mogyar K. mgz. Zombor
Codding H. V. mgz. London
Fogel A.-né mgz. Eger
Foltz Gy. mgz. Páris
Whytby M. mgz. London
Gungl M. mgz. Temesvár
Oppenheim E. mgz. Lüttich
Baudler V. k. tan. Pozsony
Czobel L. k. tan. Sz.-Somlyó
Fabián S. tan. Baja
Pulszky A. tan. Budapest
Ujváry L. ügyv. D.-Földvár
Dr. Baracs H. ügyv. Szombathely
Dr. Rosenberg J. Hoeheb
Tauber J. mérn. Bécs
Buhlen A. gyáros Wartberg
Egger B. gyáros Bécs
Schiffler D. kdő Bécs
Watzmauer L. kdő Bécs
Tomásy J. kdő Bécs
Trupp F. kdő Bécs
Lázár M. kdő Bécs
Rozenzweig A. kdő Bécs
Hirschl J. kdő Bécs
Eisner J. kdő Szeged
Schubert R. kdő Berlin
Wielsmeyer J. kdő Temesvár
Borchardt A. kdő Drezda
Veress J. kdő N.-Várad
Cohn Zs. kdő Berlin
Rosenthal M. kdő B.-Csaba
Messer A. kdő Ujvidék
Szerelem A. kdő P.-Tengg

London szálloda.
Fittor E. mgz. Laussannia
Mittelman J. mgz. Bécs
Wechtelberger A. Temesvár
Steiner K. szerk. Temesvár
Hegedüs J. jegyző N.-Becskerek
Szalay J. tan. Taksony
Dr. Grossnitz J. jegyző Bécs
Brandstötter J. épit. Liverpol
Winkler J. kdő Szeged
Weiner L. kdő Bécs

Walter Fehérló szálloda.
Kereszty P. ügyv. Czibakháza
Preszler M. mérn. Eger
Remsey J. tan. Arad
Schlinz A. tan. Bécs
Reichl J. tan. Bécs
Müller M. hiv. Grácz
Antal K. hiv. Afrincz
Karsay E. hiv. Szolnok
Ulrik J. hiv. Dob.ina
Ehrlich J. kdő Szentes
Schöffler J. kdő Neunkirchen
Hammer Gy. kdő Elek
Schmer G. kdő London
Kölln K. kdő S.-Tarján
Szidor M. kdő Szerajevó
Stümler J. kdő Grácz
Szinel A. kdő Bécs

Klein A. kdő Bécs
Horváth A. kdő Debreczen
Heinrich K. kdő Pozsony

Ringer 2 korona-szálloda.

Cserna J. földb. Kenderes
Cserna J. földb. Hernád
Radonyi J. mgz. Bécs
Haufnagel H. földb. Bécs
Szilágyi Gy. földb. S.-Szt-György
Dimitrijevits J. gyáros Belgrád
Furkó M. hiv. B.-Gyula
Szentkirályi L. Fülöpszállás
Klinger M. kdő Nyiregyháza
Ganz M. kdő Sári
Benedek J. kdő Gyón
Kretzer S. földb. Fülöpszállás
Reitt J. kdő Sz.-Ujfalu
Markovits J. kdő Belgrád
Tomits T. kdő Belgrád
Marits P. kdő Belgrád
Georgevits B. kdő Belgrád
Goldner S. kdő Dunapentele
Wizel M. kdő Ráczkeve

Aranysas szálloda.

Beáthy B. birt. Törtel
Vadász A. birt. Nógrád
Dezseőffy B.-né birt. Szt-M.-Káta
Farkas J.-né birt. Czegléd
Bakó K. száz. Zalaegerszeg
Begedi D. esp. Istvándi
Verbai D. lelk. Csurgó
Vida K. tan. Csurgó
Parádi K. tan. Kolozsvár
Rittinger A. tan. Ujverbász
Kornitzky B. mgz. Aszód
Rubinstein J. kdő Vaskut

Holzwarth Continental ezelőtt Frohner-szálloda.

Dr. Luchkovits G. B.-Gyarmat
Obratschay E. Bécs
Bentum J. Nyergesujfalu
Krausz A. Bécs
Feischl K. Debreczen
Lippmann S. Debreczen
Strehlen V. Terény
Ullmann L. Bécs
Königsberg B. Kassa
Herring F. Prága
Kohn E. Bécs
Pichót E. Brüssel
Grün Gy. Brassó
Dr. Lupwig G. Kassa
Staub H. Bécs
Janosu R. Brassó
Ulrich M. Oderberg
Greiner J. Chily

Pannonia szálloda.

Kaufman J. Bécs
Nuszer D. Sz.-Németi
Lokinger K. Kamata
Klein M. Zágráb
Brodi B. Miskolcz
Wächter Gy. Brassó
Dr. Osztian Gy. Torda
Weisz D. H. Gyöngyös
Thassy J. Zalalövő
Myr M. Debreczen

Kis A. Porcsalma
Farkas A. Szatmár
Daróczy R. Miskolcz
Tahy L. Gomba
Rökk P. S.-Lád
Raál P. Tata
Kőszeghy M. M.-Kövesd
Meczner B. Rád
Barakovich K. N.-Szt-Miklós
Szabó J. A.-Debrő
Vadász V.-né Bécs
Dr. Endrey Gy. H.-M.-Vásárhely
Zeuner R. Gerindswalde
Krausz S. Igló
Ham J. N.-Becskerek
Losincz J. Bécs
Fodor G. Pozsony
Scheer J. London
Szilvássy N. Rozsnyó

Erzsébet szálloda.

Dr. Orosz S. Lugos
Dr. Zoltványi L. Győr
Dr. Breán K. N.-Bánya
Sagah K. Székesfehérvár
Gáspár J. Nagyenyed
Nagy L. Nagyenyed
Joácskovics J. Oraviczabánya
Bichalla J. Bukarest
Málnássy F. Pancsova
Böchiss J. Pannonhalma
Szemák B. M.-Sziget
Papp S. Elemér
Modern F. Kalocsa
Schabadka M. Pozsony
Hollós Gy. Győr
Nadányi Gy. Bihar
Blau J. Szegzárd

Schmidt Orient szálloda.

Buckland L. London
Lászlófalvy V.-né Lőcse
Rózsa V. Esztergom
Perjessy L. N.-Rőcze
Dluhovits B. Rózsahegy
Mittelman N. Ujvidék
Kovács Zs. N.-Kőrös
Zeő R. Starcsova
Vekits G. Ujvidék
Csonka J. Orosháza
Kompot K. Kalocsa
Szivós Zs. Miskolcz
Losdorfer F. Starcsova
Folkner E. Gyöngyös
Schwartz S. Eger
Hein A. Zólyom
Lecská K. Szajól
Csalogovits Ö. Jassanova
Toman O. Krompach
Deutsch F. Zenta
Pataky J. Szt-András
Jurányi J. Szt-András

Fehér hattyu szálloda.

Gyürkey D. földb. Lukanénye
Spanyár I. földb. Léva
Reich Gy. földb. Czecze
Nyáry F. földb. Vácz
Szilassy I. kdő Péczel
Bleier M. kdő Pánd
Forster J. kdő Hátszeg
Biró M. kdő Czegléd
Illguer N. föhdn. N.-Kőrös
Faragó P. föhdn. N.-Kőrös

Elhaltak névsora 1891. julius 3-án.

Oberbauer F. 3 é. napsz. fia VII. Veselényi-u. 63.
Dutkó B. 39 é. napsz. utról.
Olsavszki K. 31 é. máz. VII. akáczfa-u. 49.
Kasper N. 68 é. hent. II. Flórián-u. 9.
Füllkorn J. 2 é. napsz. l. III. szépvölgy-u. 15.
Csernyi I. 68 é. csizm. III. Zsigmond-u. 48.
Schubert E. 6 é. szabó fia V. nádor-u. 34.
Mohácsek E. 7 é. vasuti tüz. l. VII. Csery-u. 2642.
Mihalik M. 2 é. kdő l. VII. Murányi-u. 24.
Gyöngyösi sz. P. M. ázv. 67 mgz. VIII. futó-u. 50.
Schubert J. 5 é. varrónő fia V. nádor-u. 34.
Pell sz. M. Z. 33 é. könyv. n. V. korona-u. 20.
Eberhardt I. 80 é. pék VI. ő-u. 49.
Miklyán Gy. 23 é. kat. 16. sz. katonai kórház.
Fiegerle sz. K. R. 56 é. dada VII. szegényház.
Reiner I. 44 é. szabó VII Petőfi-u. 5.
Schwimmer H. 20 é. hord. VI. király-u. 16.
Németh M. 87 é. napsz. V. Lipótkörut 8.
Kabodics Gy. 43 é. napsz. II. Ganz-u. 16.
Zluchthausen K. 67 é. ujsägh. II. fazekas-nt 26.
Déri E. 25 é. kdő l. I. lipótmezei tébolyda.
Goldstein sz. A. C. 61 é. korcsmné I. lipótmezei tébolyda.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHAZ.
Budapest, julius 4-én.
A szinház zárva.

M. KIR. OPERAHAZ.
Budapest, julius 4-én.
Az operaház zárva.

NÉPSZINHÁZ.
Budapest, julius 4-én.
A szinház zárva.

BUDAI SZINKÖR
Budapest, julius 4-én.
Olivette lakodalma.
Operette 3 felv. Irták H. Chivot és A. Duru.

Személyek:

Yfi herczeg	Gyöngyi
Bathild	Hevessy J.
Merimák	Kovács
Valentin	Németh
Marvejol	Giréth
Olivetto	Ledofszky M.
Urika	Kantay T.
Lonfüző	Füredy

Kezdete 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
Budapest, julius 4-én.
A szalónbetyár.
Eredeti énekes vigj. 3 felv. Irták dr. Andreánszké és Nagy E.

Személyek:

Karvay	Püspöky
Zsófi	Ebergényiné
Irma	Tormay
Ilona	Tájkerti
Czirok	Hevesi
Mézay	Balogh
Zsebeő	Andorffy
Peschke	Polgár

Kezdete 7 órakor.

Szinházi játékrendek.

A budai szinkör játékrendje: *Vasárnap*, 5-én: Szép asszony kocsisa.

Első fővárosi nyári

ORPHEUM

nagymező-utcza 17 sz. alatt.

Uj fellépések! Uj fellépések!

Uj szenzácziós számok

Ma lépnek fel a kitünő felülmulhatlan komikus Exzentriqusok **Bunth és Budd** az eredeti bűvészek. **Molodzoff Constantin** a bajos fiatal bécsi dalénekesnő, **Georgette Fretzi** k. a. és **Little Gyula** a nyújtón.

Szenzácziós siker a bámulatos

The 3 Eddys

(2 ur 1 hölgy)

A világ egyedüli erőművészcsoportja, mely nehéz mutatványait teljes báli öltözetben adja elő, **miss Eddy** urhölgy két fivére kiséretében, mint erőművésznő diszes estélyöltözetben lép fel, az **első és egyedüli** hölgy, ki ily módon produkálja magát.

A 3 Eddy versenytársak nélkül áll.

Még csak rövid idgig a nagy vizes tragédia.

A vizes titok vagy a sötét homály

(Ka quark wird K'ret)

Szabadalmazott parodistikus pantomimia énekkel, uj vizfestészeti diszletek. Szinre hozza Somossy igazgató.

Előadják: Carola, Baldacsy, Diaz, művésznők, Rück Nándor, az Osrani-csoport és az összes szerződtetett tagok. Továbbá fellép: **Madmoiselle D. Marcial** kisasszony franczia excentrikus énekesnő, **Halász** k. a. magyar énekesnő, **Osrani-csoport, Baldacsy** k. a. magyar énekesnő, **Cecila Carola** k. a. excentrikus énekesnő és **Rück Nándor** dalkomikus. 6169

Fontos kirándulóknak!

MARGITSZIGET.

Kedvező idő esetén minden vasár- és ünnepnapon:
a felső vendéglőben déli 12 órától 3-ig katonazene.
Teritékek 1 frtjával. Leves, marhahus, pecsenye, saláta, tészta. — **Diner 5 frtig.** 6146
A rendes délutáni hangversenyek ugy a felső, valamint az alsó vendéglőben naponként 5 órakor kezdődnek.
Az utolsó hajó a szigetről naponta ½11-kor indul.

Herzmann-féle Orpheum

Hajós-utcza 13. sz., a m. k. opera átellenében.
Nyáriasan berendezve! Füst és gőzmentes!
Hofer Eliz dalénekesnő fellépése.

Fellép: **MÜLLER A.** ének-komikus. Továbbá: **Armin, Mignon Jolánka, Friedrich Alex., Wellenberg Stefánia, Eisenbach Henrik, Mutzbauer Karolin, Sussin Moreno, Terusha, Hager nővérek, Ferry Anna, Schaumburg Anna, Schöpl Emma** stb. Minden este óriási kaczagást és rendkivüli tetszést szül a nagyszerü **kiállitásu zürzavaros bohózat:** 6170

A városliget viz alatt.

Szövege **Armintól**, zenéje **Schindler** F.-től,
„G'schichten aus der Franzstadt."

WULFF CZIRKUSZA

az állatkertben.

Ma szombaton julius 4-én este 7½ órakor

nagy előadás.

Ujból fellépnek a budapesti születésü amateure erőművészek:

Kralik Márton és Hrebenda Adolf urak

mint lánczrepesztők.

Továbbá a felette komikus

Breth. Heeley hottentották,

és a **Benedetti-család** (5 személy) **nagyszerü ikarusi játékaikkal.** Még csak néhány napon lépnek fel a **Donatho-fivérek**, az egyedüli féllábu bohóczok. 6174
Holnap vasárnap nagy előadás délután 4 és este 7½ órakor.

A SIP-UTCZAI MIKADÓBAN
Szombaton hangverseny a hirneves
RADICS BERNÁT
czigányprimás vezetése alatt.
Kezdete hét órakor.

HUNGARIA SZÁLLODA.
Ma este az étteremben
Balogh Károly
ismert és kedvelt zenekara játszik.
Kezdete 8 órakor. 5876

VADÁSZKÜRT SZÁLLODA.
Ma este a diszudvarban
Radics Vilmos és Fiai
ismert és kedvelt népzenekara játszik.
Kezdete 8 órakor. 5189

Vizállás, 1891. julius 3-án.

A folyó neve	Állami vizmérczeállomás	Ma: 0 pont felett	Ma: 0 pont alatt	Tegnap: 0 pont felett	Tegnap: 0 pont alatt
Duna	Pozsony	2.77	—	2.81	—
	Komárom	3.18	—	3.28	—
	Budapest	3.01	—	3.07	—
	Mohács	4.04	—	4.01	—
	Ujvidék	3.30	—	3.32	—
	Pancsova	2.35	—	2.35	—
	Orsova	2.79	—	2.89	—
Rába	Sárvár	0.52	—	0.52	—
	Győr	2.67	—	2.70	—
Vág	Szered	0.57	—	0.66	—
Dráva	Zákány	0.64	—	0.54	—
	Barcs	1.41	—	1.35	—
	Eszék	2.54	—	2.33	—
Tisza	M.-Sziget	0.56	—	0.68	—
	Tekeháza	0.54	—	0.68	—
	V.-Namény	1.31	—	1.46	—
	Tokaj	2.62	—	3.13	—
	Polgár	—	—	—	—
	Szolnok	3.88	—	3.90	—
	Csongrád	4.15	—	4.19	—
	Szeged	4.36	—	4.38	—
	Török-Becse	3.08	—	3.06	—
	Titel	3.44	—	3.41	—
Kraszna	N.-Majtény	2.08	—	2.56	—
Szamos	Dées	0.37	—	0.47	—
	Szatmár	1.04	—	1.25	—
Bodrog	Sáros-Patak	1.79	—	2.26	—
Latorcza	Munkács	0.40	—	0.45	—
Ondova-Tapoly	Hoór	—	—	—	0.46
Berettyó	B.-Szt.-Márton	0.29	—	0.66	—
Sebes-Körös	Nagyvárad	0.52	—	0.64	—
Fekete-Körös	Tenke	0.34	—	0.38	—
Fehér-Körös	Borosjenő	0.22	—	0.32	—
Hármas-Körös	Gyoma	4.15	—	4.51	—
Maros	Déva	—	—	0.96	—
	Arad	—	0.10	0.11	—
	Kiszető	0.51	—	0.54	—
Béga	Temesvár	—	0.03	0.00	—
	N.-Becskerek	0.19	—	0.34	—
Száva	Sziszek	0.19	—	—	0.14
	Mitrovicza	1.59	—	1.64	—
Temes	K.-Kostély	0.38	—	0.50	—

Időjárás

a m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1891 julius 3-án reggel 7 órakor.

A szélirányok jelölése: E = észak, K = kelet, D = dél, Ny = nyugot. Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, ✳ = hó, ≡ = köd, ☇ = zivatar.

Az alacsony légnyomás északnyugoton, a magas nyomás pedig délnyugoton van.

Az idő Anglia és Francziaországban esős, Németországban zivatarokban bővelkedő volt, a hőmérséklet állandóan magas.

Hazánkban többnyire derült, száraz az idő, zivatart Selmeczbánya, Ó-Gyalla (záporral) és Késmárk jelent.

Nyugoti szelek, kissé felhős, igen meleg és zivatarképződésre hajló idő.

Állomások	Légnyomás mm.	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet maximuma	Hőmérséklet minimuma
Árvaváralja	—	—	—	—	—	—	—
Trencsén	759	+21.0	—	●	13	—	—
Selmeczbánya	760	+17.0	NY 2	●	22	—	—
Magyar-Óvár	760	+25.0	ENY 3	4	—	—	—
Ó-Gyalla	759	+20.3	—	2	7	32	20
Budapest	758	+24.3	EK 1	2	—	30	20
Sopron	760	+22.8	ENY 2	3	—	—	—
Keszthely	757	+24.0	E 4	1	—	33	24
Csáktornya	759	+24.8	EK 1	1	—	—	—
Zágráb	—	—	—	—	—	—	—
Fiume	757	+24.4	NY 1	0	—	33	20
Pancsova	757	+26.2	D 2	0	—	34	19
Zsombolya	758	+27.1	—	0	—	37	19
Orsova	760	+24.5	—	0	—	37	13
Arad	758	+25.8	DK 3	1	—	33	22
Szeged	758	+27.5	DK 1	2	—	—	—
Szolnok	759	+26.5	EK 2	2	—	33	21
Eger	759	+25.8	DNY 2	1	—	34	20
Debreczen	759	+24.8	—	0	—	34	20
Késmárk	761	+18.8	—	1	—	—	—
Ungvár	759	+22.6	EK 2	0	—	31	19
Akna-Szlatina	760	+19.9	EK 3	0	—	32	17
Szatmár	760	+25.5	K 1	0	—	33	20
Nagy-Várad	758	+25.1	—	0	—	—	—
Kolozsvár	769	+20.4	—	1	—	31	12
Nagy-Szeben	759	+20.6	DK 1	0	—	32	18
Bécs	760	+20.4	E 2	●	—	30	20
Krakó	760	+22.2	—	●	4	29	18
Bregenz	761	+18.4	DNY 1	●	15	28	16
Salzburg	761	+20.8	DNY 3	3	21	31	17
Klagenfurt	760	+21.4	K 1	0	—	28	15
Pola	759	+24.9	DK 1	1	—	33	19
Lesina	759	+24.0	D 1	0	—	—	—
Torino	758	+24.0	DNY 2	1	—	—	—
Florencz	761	+21.2	DNY 1	1	—	—	—
Róma	760	+24.8	E 1	0	—	—	—
Nápoly	—	—	—	—	—	—	—
Brindisi	762	+27.9	NY 3	0	—	—	—
Cagliari	761	+26.2	NY 1	5	—	—	—
Palermo	—	—	—	—	—	—	—
Malta	759	+26.7	—	0	—	—	—
Zürich	—	—	—	—	—	—	—
Páris	762	+16.8	NY 2	4	13	—	—
Nizza	760	+21.3	D 1	2	—	—	—
Biaritz	764	+17.6	DNY 2	4	11	—	—
Breszt	760	+14.4	ENY 2	4	12	—	—
Kopenhága	760	+15.9	NY 3	1	—	—	—
Hamburg	761	+18.1	D 2	1	—	—	—
Swinemünde	761	+17.7	E 1	2	—	—	—
Memel	759	+17.4	NY 3	2	—	—	—
Berlin	762	+18.6	ENY 2	3	—	—	—
Münster	761	+16.8	DNY 4	0	—	—	—
Stornoway	753	+12.8	NY 4	3	1	—	—
Mullaghmore	756	+13.9	NY 1	3	2	—	—
Scilly	759	+16.1	NY 4	2	2	—	—
Shields	754	+14.4	DNY 3	3	—	—	—
Christiansund	754	+12.6	NY 3	4	—	—	—
Uleaborg	756	+13.2	E 2	0	—	—	—
Stockholm	756	+15.0	K 4	●	1	—	—
Szent-Pétervár	759	+13.8	EK 1	2	—	—	—
Moszkva	757	+15.0	NY 1	0	8	—	—
Kiew	758	+20.4	E 1	1	—	—	—
Odessa	758	+25.3	E 1	1	—	—	—
Varsó	759	+23.1	—	4	—	—	—
Sulina	758	+26.3	E 1	0	—	—	—
Konstantinápoly	759	+25.8	DNY 1	0	—	—	—

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései julius 3.

Faj	Irányzat	Minős. suly hektolit.	100 kilogramm ára frttól	frtig	Minős. suly hektolit.	100 kilogramm ára frttól	frtig
Buza							
Bánsági ó	szilárd	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
« «	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
« «	«	78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
« «	«	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
« «	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Tiszavidéki «	«	76	9.60	9.75	77	9.65	9.80
« «	«	78	9.70	9.85	79	9.80	9.95
« «	«	80	9.85	10.—	81	9.95	10.05
« «	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Pestvidéki «	«	76	9.55	9.70	77	9.60	9.75
« «	«	78	9.65	9.80	79	9.75	9.90
« «	«	80	9.80	9.95	81	9.90	10.—
« «	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Fehérmegyei «	«	76	9.60	9.75	77	9.65	9.80
« «	«	78	9.70	9.85	79	9.80	9.95
« «	«	80	9.85	10.—	81	9.95	10.05
« «	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Bácskai «	«	76	9.60	9.75	77	9.65	9.80
« «	«	78	9.70	9.85	79	9.80	9.95
« «	«	80	9.85	10.—	81	9.95	10.05
« «	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Északmagyarorsz. «	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
« «	«	78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
« «	«	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—

Gabona ó vagy uj	Irányzat	Faj	Minőségi suly hektoliterk.	100 kilogramm ára frttól	frtig
Rozs ó	lanyha	—	70—72	7.55	7.70
Árpa «	«	takarmány	60—62	6.—	6.40
» «	«	égetni való	62—64	—.—	—.—
» «	«	sörfőzdei	64—66	—.—	—.—
Zab «	szilárd	—	39—41	6.10	6.40
Tengeri régi	lanyha	bánsági	75	5.90	5.95
» «	«	másnemü	73	5.80	5.85
Köles «	csendes	nélkül		7.40	7.70
Káposzta-repcze «	szilárd	—	—	—.—	—.—
Bánsági repcze «	—	—	—	—.—	—.—

Gabona határidőre	Irányzat		100 kgr. ára pénz	100 kgr. ára áru
Buza	szilárd	tavasz	—.—	—.—
«	«	május—junius	—.—	—.—
«	«	őszre	9.23	9.25
Tengeri	«	május—junius	5.45	5.47
«	«	julius—aug.	5.86	5.88
Zab	«	Bpest szál. tavr.	—.—	—.—
«	«	« « őszre	5.63	5.65
Káp. repcze	«	aug.—szept.	16.—	16.10

100 kilogramm ára

Különféle termények	Irányzat	Faj	Pénz frt	Áru frt
Heremag	—	Luczerna magyar, idei	—.—	—.—
«	—	Vörös, idei	—.—	—.—
Repczeolaj	szilárd	Őszi, kétszer finomitott	37.—	38.—
Olajpogácsa	csendes	Repcze	56.5	5.75
Disznózsir	lanyha	Pesti	51.—	51.25
«	«	Vidéki	—.—	—.—
Szalonna	csendes	M. Ia légensz. áru m. sz.	44.50	45.—
«	«	Városi légensz.	45.—	45.50
«	«	« « 3 darabos	46.—	46.50
«	«	Füstölt	50.—	51.—
Faggyu	lanyha	Olvasztott	35.50	37.—
Szilva	szilárd	boszníai, 1890 szokványminőség 100 darabos (Minőség 500 gr.)	—.—	—.—
«	«	85 «	—.—	—.—
«	«	szerbiai, 1890 szokványminőség	19.—	19.25
«	«	100 darabos (Minőség 500 gr.)	—.—	—.—
«	«	85 «	—.—	—.—
Szilva határidőre	«	bosznìai 1891 nov. szokványminőség	15.75	16.—
«	«	100 darabos (Minőség 500 gr.)	17.50	17.⁷/₈
«	«	85 «	21.—	21.50
«	«	szerbiai 1891 nov. szokványminőség	15.50	16.—
«	«	100 darabos (Minőség 500 gr.)	17.50	17.⁷/₈
«	«	85 «	21.—	21.50
«	«	Szlavoniai 1890	19.—	20.—
«	«	Szerbiai	17.—	18.—
Szilva-iz	lanyha	szlav. szept.-okt. 1891	17.75	18.—
«	csendes	szerb szeptember-okt.	17.25	17.50
Méz	lanyha	Nyers	—.—	—.—
«	«	Sárga, csurgatott	—.—	—.—
Viaszk	szilárd	Rozsnyói	136.—	138.—
«	«	Szlavoniai	—.—	—.—
Szesz	«	Szesz nyers osztalékolt	18.—	18.50
«	«	Szesz-élesztő «	19.50	20.—

A hajószállitás fuvardijtételei.

	Honnét	Budapestre	Győrre	
Duna	Pancsova	26—27	10 krajczárral drágább a budapesti dijtételeknél	* A hajódijtételek értetnek a szállitási adót beleértve és a biztositási dijat kizárva; a Béga-állomások a burczellirozást beleértve.
	Ujvidék	21—23		
	Bezdán	15—17		
	Kalocsa	13—14		
	Duna-Földvár	12—13		
Tisza	Szentes	31—32		
	Szeged	27—29		
	Zenta	25—27		
	Titel	23—24		
Száva	Mitrovicz	33—35		
Béga	Temesvár	38—40		
	Nagy-Becskerek	26—28		

ÉRTÉKPAPIROK — ÁLLAMADÓSSÁG.

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar kir. aranyjáradék adómentes 100. 500, 1000	4 %	105.20	105.50
« « « « 10,000	4 %	—.—	—.—
« papirjáradék adómentes	5 %	101.50	101.80
« 1876. keleti v. államkötvény aranyban	5 %	113.—	114.—
1889. adóm. m. kir. államvasuti kölcsön aranyban	4½%	116.50	117.—
1889. évi 4½%-os adóm. áll. vas. k. ezüstben	4½%	99.50	100.—
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt		137.50	138.50
« « « « 50 frt		137.—	138.—
4½% adóm. regale-kártalanitási kötvény	4½%	96.75	97.50
Tiszai és szegedi kölcsön	4 %	129.50	130.50
M. 4% adóm. Magyarorsz. földteherm. kötvény	4 %	92.—	93.—
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátországi	5 %	104.50	105.50
Magyar orsz. jelzálog urbéri váltságkötvények (100 frt)	5 %	100.—	—.—
Kir. horv.-szlavonjelzálog földváltságkötvény (100 frt)	5 %	—.—	—.—
Magyar kir. kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban május—nov.	4²/₁₀%	92.25	92.75
Egyesitett államadósság papirban február—aug.	4²/₁₀%	92.25	92.75

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Egyesitett államadósság ezüst kamat jan.—jul.	4²/₁₀%	92.25	92.75
« « « « ápr.—okt.	4²/₁₀%	92.25	92.75
Osztrák aranyjáradék adómentes	4 %	110.75	111.25
« papirjáradék adómentes	5 %	102.50	103.—
« államadósság, kisorsolás 1854-ki 250 frt p. p.	4 %	131.—	132.—
« « « 1860-ki 500 frt o. é.	5 %	139.—	140.—
« « « 1860-ki 100 frt « «	5 %	149.—	150.—
« « « 1864-ki 100 frt « «		179.—	180.—
« « « 1864-ki 50 frt « «		179.—	180.—
A temes-bégavölgyi vizszabályozó társulat	5 %	101.50	102.50
Budapest főváros 1890-iki kölcsöne adómentes	4½%	98.—	98.50
Bolgár fejedelmi államvasuti zálog kölcsönkötvény	6 %	103.—	104.—
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3 %	39.—	40.—
« « « osztr. felülbélyegzéssel	3 %	40.—	41.—
Bécs város nyeremény-kölcsön 1874-ből		152.—	154.—

RÉSZVÉNYEK.

Osztalék 1890-re	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
	a) Bankok.			
10.—	Angol-osztrák bank	100	—.—	—.—
3.50	A bpesti ált. hitelegyl. mint szövetk	50	54.—	55.—
10.—	Budapesti bankegyes. részv.-társ.	100	137.—	138.—
6.—	Budapesti keresk. és iparb. r.-társ.	100	96.—	100.—
6.—	Disconto- és értékpapirbank r.-társ.	100	113.—	115.—
—.—	Fiumei hitelbank	100	95.—	100.—
	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
24.—	Magyar általános hitelbank	200	339.75	340.25
37 fr.	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
18.50fr.	Magyar jelzálog-hitelb. II. kib. id. e.	100	173.—	173.50
7.50	Magyar leszámitoló és pénzváltóbank	100	116.—	116.20
17.—	Osztrák hitelintézet	160	295 —	295.20
47.30	Osztrák-magyar bank	600	1025.—	1030
12.—	I. magyar iparbank	150	189 —	190.—
55.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	1033.—	1035.—
	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
17.—	«Unio»-bank	200	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
—.—	Bécsi biztositó társaság	200	150.—	155.—
13.—	Bécsi élet- és járadék-bizt. társaság	200	285.—	290.—
60.—	Első magyar általános bizt.-társ.	1000	2780.—	2800.—
—.—	Fonciére pesti biztositó intézet	100	63.50	65.—
5.—	A «Lloyd» viszontbiztositó r.-t.	100	100.—	102.—
—.—	Magyar-franczia bizt. társ. ar.	100	80.—	85.—
5.—	Magyar Jég- és viszont biztositó r.-t.	100	—.—	—.—
47.—	Pannonia viszontbiztositó társaság	300	985.—	990.—
	c) Gőzmalmok.			
30.—	Concordia gőzmalom	500	500.—	505.—
75.—	Első budapesti	1000	1100.—	1110.—
35.—	Erzsébet-malom	200	395.—	398.—
45.—	Hengermalom	400	558.—	562.—
22.—	Lujza-malom	150	290.—	293.—
36.—	Molnárok és sütők	200	435.—	438.—
50.—	Pannonia	1000	950.—	960.—
22.50	Viktória	150	247.—	249.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
8.—	«Adria» m. tengeri haj. r.-t.	100	137.—	141.—
	Alföld-fiumei	200	202.—	203.—
	Aradi és csanádi egyesült vasut	100	—.—	—.—
	Barcs-pakraczi vasut részv.-társ.	200	—.—	—.—
	Báttaszék-dombovári	200	200.—	201.—
	Budapest-pécsi vasut r.-t.	200	201.—	202.—
6.50	Bpest-Szt-Lőrincz helyiérdekü v. r.-t.	100	—.—	—.—
6.50	Bpest-Szt-Lőrincz helyiérdekü első r.	100	—.—	—.—
	Debreczen-hajdunánási v. első r.	200	—.—	—.—
4 frank	Déli vasut	200	103.50	104.—
	Északkeleti vasut	200	197.—	198.—
	Erdélyi vasut	200	201.—	202.—
	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
	Kassa-oderbergi vasut	200	178.50	179.50
	Magyar-galicziai vasut	200	199.50	200.50
	M. ny. v. (székesfehérvár-győr-gráczi)	200	200.—	201.—
	Mármarosi sóvasut r.-t. els. r.	100	—.—	—.—
	« « « «	100	95.50	96.—
	N.-Kikinda—N.-Becskerek v.-u. els. r.	100	—.—	—.—
20 frank	Osztrák-magyar államvasut ar.	200	290.—	290.50
	Pécs-barcsi vasut	200	201.50	202.50
	Szamosvölgyi vasut t. els. r.	500	—.—	—.—
—.—	Első cs. kir. szab. dunagőzhajóz. társ.	100	303.—	308.—
20.—	Pesti közuti vaspálya	200	326.—	328.—
10.—	Pesti közuti vaspálya élvezeti jegy		155.—	160.—
	Pesti közuti vaspálya másodsorozatu	200	—.—	—.—
	e) Takarékpénztárak.			
7.—	Budapesti III. kerületi	50	118.—	120.—
30.—	Országos központi	300	603.—	606.—
360.—	Pesti első hazai	1000	8150.—	8175.—
45.—	Egyesült Budapest fővárosi	300	961.—	966.—
7.—	Magyar ált. takarékpénztár r.-t.	100	113.—	114.—
	f) Különféle vállalatok.			
9.—	Alagut	105	164.—	167.—
6.—	Általános waggon-kölcsönző-társaság	80	88.—	90.—
14.—	Egyesült magyarhoni üveggyárak r.-t.	200	246.—	250.—
8.—	Északmagyarországi e. kőszénb. r.-t.	100	161.—	163.—
8.—	Fővárosi Casino-épület részv.-társ.	100	—.—	—.—
13.50	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	250.—	255.—
27.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	100	415.—	420.—
80.—	Pesti könyvnyomda részv.-társ.	500	1180.—	1200.—
15.—	Pallas irodalmi és nyomdai r.-t.	200	220.—	225.—
62.40	Fiumei I. m. rizshánt. és rizskem. r.-t.	500	1000.—	1050.—
75.—	Ganz és Társa vasöntöde és gépgyár	400	1775.—	1780.—
	Nadrági vasipar-társulat	200	—.—	—.—
24.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	400.—	405.—
25.—	Gyapjumosó és biz. első magyar	200	340.—	350.—
30.—	Kereskedelmi testület épülete	210	—.—	—.—
20.—	Kőszén- és téglagyár (Drasche)	200	469.—	470.—
20.—	Salgótarjáni kőszénbánya	60	570.—	571.—
30.—	Gőztéglagyár, kőbányai	160	567.—	570.—
10.—	Tégla és mészégető, ujlaki	200	218.—	220.—
7.—	Magyar Asphalt részvény-társaság	100	160.—	165.—
10.—	Nemzetközi villamossági társaság	200	250.—	252.—
7.50	Nemzetközi waggon-kölcs. részv-társ.	100	103.50	104.50
12.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmű	100	179.75	180.25
14.—	Schlick-féle vasöntöde és gépgyár	200	245.—	246.—
40.—	Sörfőzde első magyar	300	940.—	950.—
20.—	Sertéshizlaló	200	316.—	320.—
—.—	Spodium és csontlisztgyár	200	124.—	126.—
8.—	Szálloda részvény-társaság	80	180.—	185.—
20.—	Szállitási vállalat I. m.	200	—.—	—.—
—.—	Szegedi szeszgyár és finomitó r.-t.	200	—.—	—.—
	Török bir. dohány-egyedárus frc	200	163.—	164.—

ZÁLOGLEVELEK.

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Egyesült bpesti föv. takarékpénzt.	4½%	98.75	99.25
Magyar földhitelint. papirérték	5 %	100.75	101.50
« « «	4½%	100.50	101.—
« « «	4 %	95.25	95.50
« « ar. v. ez.	5 %	116.—	—.—
« « «szabályoz. és talajjav.	4 %	94.—	94.50
« jelzálogbank	5½%	102.—	103.—
« «	5 %	101.25	102.—
« «	4½%	99.75	100.25
M. jelzálogb. közs.-kötv. 50 év vf. 110 f.	4 %	96.50	97.—
« Közs. kötel. 50 év vf.	4½%	98.50	99.—
Magyar orsz. közp. takarékpénztár	4½%	98.75	99.25
Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5½%	103.—	104.—
« «	5 %	101.25	101.50
« « « 50½ évre	4½%	99.35	100.—
Osztrák-magyar bank o. é.	4½%	101.—	101.80
« « « 40½ évre	4½%	99.70	100.10
« « « 50 évre	4 %	99.70	100.10
Pesti magyar kereskedelmi bank	4½%	101.—	102.—
« « «	4½%	99.75	100.50
Pesti magy. ker. bank közs. kötv.	4½%	101.—	102.—
«Albina» takarék- és hitelintézet	6 %	101.—	102.—
« «	5 %	99.50	100.—
Aradi polg. takarékp. 40 év vf. 110	5 %	98.—	99.—
« « « « « «	5½%	99.—	100.—
Nagyszebeni földhitelintézet	5 %	101.—	101.50
«	5½%	102.—	102.50
« «	6 %	103.—	—.—
« ált. takar.-p. 31½ év vf. 110 f.	5 %	102.—	—.—
« « « 40 év vf. 106 f.	5 %	102.—	—.—
« « « III. kib.	5 %	101.75	102.25
Temesvári első takarékpénztár	5 %	100.—	101.50
«	4½%	98.25	98.75
Magy. jelzálogb. nyer.-kölcs. kötv.	4 %	112.50	113.50
« « osztr. felülbélyegzéssel	4 %	113.—	113.50
« « nyeremény-jegy		21.—	23.—
« « osztr. felülbélyegzéssel		—.—	—.—
Osztr. földh.-int. ny. kölcsön kötv.	3 %	109.—	110.—
« « kötv. nyerem. jegy		25.50	27.—
Pesti hazai I. takp. e. kib. kötv.	4½%	99.75	100.25

ELSŐBBSÉGEK.

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Az «Adria» m. teng. hajózási r.-t.	5 %	105.—	110.—
Bpesti közuti vasp. társ. 1887	4½%	96.50	97.—
« « « 1889	4½%	95.—	96.—
Budapesti lánczhid 100	6 %	103.50	104.50
Budapest-pécsi vasut 200	4 %	91.25	92.25
Déli vasut 400/2000 márka	4 %	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság 100/200	4 %	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya 300	5 %	100.75	101.75
« « (aranyb.) 200	5 %	117.50	118.50
« « » 1000	6 %	121.—	—.—
Lloyd és tőzsde-épület 100	5 %	99.50	100.—
Magyar galicziai vaspálya 200	5 %	101.50	102.50
« « « II. kib. 200	5 %	101.50	102.50
« « « ezüst 200	4 %	90.75	91.75
M. ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi) 200	5 %	101.50	—.—
Magyar nyugoti v. 1874. kib. 200	5 %	101.50	—.—
M. v. elsőbbs. beruh. aranyb. 200	5 %	116.50	117.—
« « « « 1888	4½%	114.75	115.25
Győr-sopron-ebenfurti v. arany 200	3 %	—.—	—.—
Kassa-oderb. v. (eperjes-tarn.) ez. 300	5 %	100.—	101.—
« « els. rész.-kötv. 1889. ez.	4 %	92.50	93.—
« « « « 1889. ar.	4 %	113.50	114.50
« « (osztr. vonal) 1889. ez.	4 %	95.—	95.50
Osztr.-magyar államvasut arany 200	5 %	—.—	—.—
O.-m. á.-v. 1883. kib. 400/2000 márka	4 %	—.—	—.—
O.-m. államv. X. kib. 1885. 500 frc.	3 %	—.—	—.—
Viktória gőzmalom els. kötv. 150	5 %	—.—	—.—

MAGÁNSORSJEGYEK.

	pénz	áru
Budavárosi sorsjegy	53.—	55.—
« « osztr. felülbélyegzéssel	55.—	56.—
A «Jó sziv» egyesület sorsjegye	3.—	3.50
A « « osztr. felülbélyegzéssel	3.—	3.50
M. sz. korona orsz. vörös kereszt egylet	10.75	11.50
« « « « osztr. felülbélyegzéssel	11.50	12.25
Nyer.-kötv. a bpest-lipótv. bazil. felép.	6.—	6.50
« « « osztr. felülbélyegzéssel	6.75	7.50
Az olasz vörös kereszt egylet	12.25	12.75
« « « « osztr. felülbélyegzéssel	12.50	13.—
Osztrák hitelintézet	187.—	189.—
Osztrák vörös kereszt egylet	19.25	20.25
Pálffy sorsjegy	54.50	55.50

PÉNZNEMEK.

	pénz	áru
Császári királyi arany (vert)	5.54	5.59
Császári királyi arany (kör.)	5.45	5.50
Osztrák-magyar 8 forintos arany	9.28	9.32
20 frankos arany	9.28	9.32
20 márka	11.51	11.55
Török arany lira	—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst	—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi	57.55	57.75

Váltók árfolyama (látra).

	Bank k. láb	pénz	áru
Német bankpiaczok 100 márka	4 %	57.55	57.75
Amsterdam 100 hollandi forintért	3 %	97.—	97.50
Brüsszel 100 frankért	3 %	—.—	—.—
Páris 100 frankért	3 %	46.50	46.70
Marseille 100 frankért	3 %	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért	4 %	46.35	46.55
Zürich 100 frankért	4 %	46.35	46.55
London 10 font sterlingért	3½%	117.35	117.85
Szentpétervár 100 rubelért	4½%	—.—	—.—
Olasz bankp. 100 lira nuov. ital.	6 %	46.—	46.20

Felszámolási árfolyamok:

Magyar 4% aranyjáradék	—.—
Magyar 5% papirjáradék	—.—
Magyar általános hitelbank	340.—
Magyar pénzv. és leszámit. bank	—.—
Magyar jelzálogbank	—.—
Osztrák hitelintézet	295.—
Anglo-osztrák bank	—.—
Állami vasut	—.—
Déli vasut	—.—
Török birodalmi dohány	—.—
Rima-Murány	—.—
4% Földteherm. kötelezvény	—.—
Fiumei hitelbank	—.—
Regále-kölcsön	—.—
1889. 4½ állami vasuti kölcsön	—.—
Villamossági részvények	—.—
1890. 4½%-os föv. kölcs.	—.—
Jelzálog-sorsjegyek	—.—

A mai déli tőzsdén eladatott „szállitásra".

	Határidők	Utolsó árkelet pénz	áru	Előfordult köt. legalacs.	legmag.
4% magyar aranyjáradék	1891 junius 15.	105.20	105.25	105.15	105.20
5% magyar papirjáradék	« « «	101.55	101.55	—.—	—.—
Magyar hitelbank	1891 junius 15.	339.50	340.—	339.½	339.¾
Osztrák hitelbank	1891 julius 4.	295.—	295.—	295.—	295.45
Osztrák-magyar államvasut	1891 junius 30.	290.—	290 50	290.—	291.—
Leszámitoló-részvény	1891 junius 15.	116.—	116.20	116.—	116.20
Jelzálog-hitelbank részv. II. kib.					
4% földtehermentesitési kötv.	« « «	179.75	180.—	179.¾	180.½
Rima-Murányi	« « «	103.50	103.75	103.½	104.¾

Az osztr.-magy.-bank kamatláb a váltóleszámitolásnál 4%, záloguggyleteknél, állami járadékok és az osztrák-magyar zálogleveleinél 4½%, más értékpapiroknál 5%.

Folyékony

GLYCERIN-CRÊME.

Kielhausertől, Gráczban.

A folyékony glycerin-crème sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek melyek a **bőrt** nemcsak **simábbá** és **finomabbá** teszik, hanem annak **fiatalos frisseségét** fentartják. Óvszer a **levegő, szél** és **nap befolyása ellen**, eltávolitja a **szeplőt, napsütést, májfoltot** és minden hasonló **arcztisztátlanságot.** Egy üveg ára 1 forint 20 kr.

Legfinomabb glycerin-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és a finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Darabja **kék papirban** 35 krajczár.

Párisi hölgypor a bőrnek leggyengédebb fehérszint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. — Hölgyeknél, ugy férfiaknál is borotválás után nagy kedveltségnek örvend. — **Egy doboz ára 50 kr.**, fehér, rózsaszin és sárga (Rachel). 5088

Kézmosó-por mandula-szappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőr-tisztitó szer. — **Egy doboz ára 50 kr.**

Rouge végétal kit arczpirositó szer nappalra és estére. — Ára 50 kr.
Török József gyógyszerésznél, Budapest, király-utcza 12.

SCHUTZ-MARKE

Hamisitott hölgypor-tól és glycerin-crème-től óvakodni tessék. Csak az tekintendő valódinak, melyben dobozán, valam. haszn. utasitásán a mellékelt védjegy van.

Rum, szilvorium, törköly és **seprőpálinka; likőr, eczet** és mindennemü szeszes-italok a jutalomdijazott **esszencziám** és **ätherikus olajommal** hideg uton minden készülék nélkül előállithatók. 5761

Watterich Arnold

Budapest, VII., Dohány-utcza 1. (az izr. imaház átellenében)

Vizahólyag, glycerin, bor-zamat, savtalanitó por, borszinek, borszesz, deritő-por és mindennemü borbetegségek elleni szerek raktára.

Kezelési utasitások és árjegyzék ingyen.

Folyékony arany, ezüst és vörösréz aranyozott tárgyak kijavitására; fa, vas, üveg, papir megaranyozására.

Szesz megtakaritására való pálinka-erősitő esszenczia.

A legujabb selyem és gyapju

uri- és női-öveket

csak ismételadók (nagyban)

Philipp Joutz & Co. czégnél kaphatják.

Raktár: Bécs I., Wipplingerstrasse 15.

Paszományáruk gyára Neustelnhofban, Wienerbergen és Prachatitzban Csehországban.

Ujdonságok ruhakellékben, rojtokban és gombokban. Mindenféle szalagok, asztrakánok, talpallók. Zsinórok: tresses-organtin és tresses-mohair, nyerges övek. Mindenféle zsinórozások, miguardisek, horgoló- és vállfüző vozók. 6186

Alapittatott 1873.

A SCHALEK HENRIK-féle hirdetési iroda

Bécs, I., Wollzeile 11. sz. a.

elintéz

mindennemü hirdetést

az összes **bécsi, bel-** és **külföldi** lapok részére, valamint **minden más uton való hirdetést a legjutányosabb feltételek, a leggyorsabb és legpontosabb kiszolgálás mellett.** Különös kedvezmények többszöri ismétlés és több ujságnak egyszerre való használása esetén. 5960

Hirlap-katalogusok és árjegyzékek ingyen.

Telefon 809 sz.

Postatakarékpénztári számla (Clearing-Verkehrs) 804.316.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Zágrábott.

13331/III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Károlyvárosi pályaudvarán lévő vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1892. évi január hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számitandó 3 éven át, vagyis 1894. évi deczember hó 31-ig.

Ezen vendéglői bérlettel jár az I-II. és III. oszt. váró- és étkező helyiségeken kivül, a vendéglős részére, egy, egyszobából álló lakás, egy főzőkonyha, egy éléskamara és egy padlás.

Mindazok, kik ezen vendéglő üzletét bérbe venni óhajtják, fölhivatnak, hogy eziránt zárt ajánlatukat okmányokkal felszerelve és egyszáz o. é. forint bánatpénznek vagy készpénzben vagy letételre alkalmas állampapirokban történt letéteményezéséről szóló pénztári elismervény melléklésével a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségéhez czimezve legkésőbb **f. évi julius hó 31-én déli 12 óráig** nyujtsák be.

A bánatpénz a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségénél vagy személyesen vagy posta utján, de mindenesetre az ajánlattól elkülönitve helyezendő letétbe.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlat zárt boritékán szembetünő módon irandó: «Ajánlat a Károlyvárosi pályavendéglő bérletére.» — Bánatpénz nélkül avagy a föntebb megállapitott benyujtási határidő után beérkező ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

A m. kir. államvasutak fentartják maguknak a jogot a pályázók közül szabadon választhatni.

A bérletnek bővebbi föltételeiről a zágrábi üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztálya nyujt kivánatra fölvilágositást.

Zágráb, 1891 junius hó 15-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Titkos betegségeket,

tehetetlenségeket, elgyengült férfierőt, bujakóros bajokat, bőrbetegségeket, **hugycsőfolyásokat uj gyógymód szerint, befecskendezés nélkül, ha elévült is,** 5—6 látogatás alatt gyógyit alaposan 5282

BESENBEK A.

orvos-sebész és szülész, 26 év óta e téren különleges orvos.

Rendel naponta: reggel 9 órától délután 4 óráig és este 7—8 óráig. — Dijazott levelekre válaszoltatik.

Lakik: Budapest, Király-utcza 14., II. em. 17. ajtó.

SANTAL CLERTAN

CLERTAN SANTAL GYÖNGYEI.

A dr. Clertan-féle santal-gyöngyök, melyek a párizsi orvosi fakultás jóváhagyása szerint készitvék, tiszta santalolajat tartalmaznak vékony, átlátszó teljesen oldható és emészthető gelatinburokban.

Sokszorosan kipróbált gyógyitó erejük van a **hugycső gyulladása, hurutja és folyása** ellen s ezen betegségeket néhány nap alatt gyógyitják, akár frissen támadt, akár régi a baj.

A dr. Clertan-féle santal teljesen kiszoritotta a cubébát és copaivát s a fenti bajokat **befecskendés nélkül** egyedül képes meggyógyitani. Olcsósága — **egy üveg ára 1 frt 60 kr.** — lehetővé teszi minden betegre nézve a **dr. Clertan-féle santal-gyöngyök** megszerzését.

Minden üveg mellé használati utasitás van mellékelve, melyen dr. Clertan névaláirása olvasható. 3900

Főraktár Magyarországban: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Budapest király-utcza 12.

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr bélyegilleték is fizetendő.

TELEFON 542. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik. TELEFON 542.

Kiadóhivatalunk az Andrássy-ut sarkán, Dalszinház-utcza 1. szám, a magyar államvasut nyugdijintézetének palotájába helyeztetett át.

„A ki mer az nyer.“ Ajánlott levél érkezik hatodikán. 11183

Komoly házassági szándékból óhajtanék megösmerkedni egy fiatal intelligens lány vagy özvegygyel, kinek 12.000 frt hozománya van, leveleket a legkomolyabb szándékból kérek «Magister» czimen a kiadóhivatalba. 11180

Komoly czélból, tisztességes szándékkal egy 15—16 éves szép fiatal leánynyal óhajtanék megismerkedni. Vagyon nem kivántatik, miután magam vagyonos vagyok. Igen szeretném, ha lehetne fényképet küldeni, hogy a hosszabb levelezés kikerültessék. Árva leányok előnyben részesülnek. Leveleket «15 év» czim alatt a kiadóba kérek. 11140

Kedélyes jómódu intelligens férfi középkorban, óhajtana egy szintén kedélyes müvelt nővel megismerkedni, de a nő ne legyen fiatalabb ötven évnél, idősebb lehet, de fiatalabb nem. Fiatalabb nő levelére válasz nem adatik. Levelek «különös» czim alatt a kiadóba küldendők. 11139

Egy előkelő gazdag ur, komoly ismeretséget kiván kötni egy szép fiatal leánynyal. Csak komoly ajánlatok vétetnek figyelembe. A legnagyobb titoktartás férfi szóra biztosittatik. Levelek «Előkelő» czim alatt a kiadóba küldendők. 11138

Eladás.

Használt és uj pénz-szekrények rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrény gyári raktár **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 2875

Eladó csikók. Egy pár hibátlan 164 cm. magas, már betanitott is 3 éves pejkancza szép testü helységváltoztatás miatt eladó 500 frtért. Czim a kiadóhivatalban. 6197

Egyetértés makulatur papirt ajánlok — franco csomagolás, 15 frtért helybeli raktáromon értve, készpénzfizetés mellett, Galitzenstein H. Erzsébet-tér. 5, sz. 6050

Ulmi dogge aranysárga és kék csikos, nőstény, 12 hónapos, 79 cm. magas, legszebb állat Budapesten, átköltözködés miatt 300 frtért eladó. — Az állat szelid és tiszta gyermekbarát. Czim a kiadóhivatalban. 6140

Üzleteladás. Veszprémben már évek óta fönnálló **festék- és füszeráru fiókraktáram**, dohány- és denaturált szesz nagybani eladással egybekötve, a mai kor igényeinek megfelelőleg berendezve, a város legélénkebb helyén (sarok-helyiség) egyéb vállalat végett azonnal, esetleg októberre eladó. Bővebb felvilágositással **Székesfehérvárott** szolgálok. **Rosenberg Bertalan** Székesfehérvár. 6139

Több négy lóerejü **járgány cséplő-gép** igen olcsón eladó **Mannak Vincze** gépgyárosnál, Budapest, VIII., kőbányai-ut 6. 6194

Boreladás 150 hektoliter 4 éves szilágysomlói hordóstól vagy a nélkül regále-bérletem felhagyásamiatt eladó **Oberländer Antalnál Szolnokon.** 6209

Vétel.

Azonnali megvételre keresek jó karban lévő használt huszonegyes vagy huszonkettes hengerszéket. **Molnár Lajos** Zala-Gutorföld. 11167

Alkalmazást keres.

Alkalmazást keres egy gazd. tanintézetet végzett s egy év óta nagyobb uradalomban működő 22 éves szerény igényü keresztény fiatal ember, mint gazd. segéd vagy ellenőr. Ajánlatok a kiadóhivatalba «Gazdász» czim alatt kéretnek. 11185

Egy csinos barna menyecske 32 éves, egy özvegy magános úrhoz ajánlkozik házvezetőnek. Czim a kiadóhivatalban. 11177

Alkalmazást nyer.

Okleveles tanitónő egy vidéki magán tanintézetbe kerestetik. Hol, tudatja e lap kiadóhivatala. 6178

Gazdasági irnok zsidó vallású, a ki valamely gazdasági felsőbb iskolát végzett, rögtöni belépésre kerestetik; havi 15 frt és teljes ellátás. Czim a kiadóhivatalban. 11175

Dr. Wagnerféle gép kezelésben, annak javitásában és a szódaviz töltögetésben jártas egyén azonnal állást nyer. Czim a kiadóhivatalban. 6198

Gyermekkertésznő (okleveles, gondos és türelmes) azonnal felvétetik egy 4½ éves gyermek mellé. Bővebbet a kiadóhivatal. 6151

Mellékkereset! Pénz-behajtó felvétetik 100 frt óvadékkal, ajánlatot »100« alatt a kiadóhivatalba. 11179

Oktatás.

Egy fiatal ember elvállal gyengébb tanulókat előkészíteni a pótvizsgákra. Czim K. J. alatt a kiadóhivatalban. 11169

Lakás és bérlet.

Nagyon olcsó **földszinti utczai lakás** azonnal kiadó a IX. ker. Lónyai-utcza 13. szám alatt: 3 utczai-, előszoba, fürdő-, cselédszoba, éléskamra stb.; ugyanott több raktárnak felette alkalmas helyiség is kibérelhető. 5250

Különböző **utczai és udvari lakások** valamint **bolthelyiségek** augusztusra kiadók.
VII. Wesselényi-utcza 46.
VII. Wesselényi-utcza 16.
VII. Erzsébet-körut 5.
VII. Erzsébet-körut 34. 11157

Brilláns bérletet involvál 1200 holdas buzatermő birtok évi 8000 frtért. Teljes felszerelés — közte 52 jármos ökör, gőzcséplőgép — **ingyen.** Ovadék azonban 10.000 frt készpénzben vagy betáblázásra. A termés potom áron váltható meg. Ajánlatok továbbá a legjobb piacz, **Bécs közelében,** kitünő bérletet évi 30.000 frtért. Terézkörut 21. **Jónás Samu** 11186

Különféle.

Magyar **Üvegbiztositó-szövetség** Budapest **Deák Ferencz-tér 6. szám.** (Anker-udvar.)
Elfogad **lakházak, üzlethelyiségek** és **lakásbiztositásokat** olcsó jutalék és a leggyorsabb leszámolás mellett, ugyszintén **szállitási biztositásokat.** Augusztus hó 1-től 6087 **váczi-körut 31. sz.**

Egy csinos előkelő fiatal árva özvegy, ki tapasztalatlansága folytán egész vagyonát elvesztette, keres egy hozzá való jószivü urat, ki őt támogatná, és kölcsönös megértés esetén vele házasságra is lépne. Vagy egy előkelő családnál mint házikisasszony, házvezetőnő, vagy társalkodónő óhajtana alkalmaztatni, és ez esetben gyönyörü kis leánykáját intézetbe adná. Kegyes ajánlatok **„csinos özvegy“** jelige alatt a kiadóba kéretnek. 11170

Egy 6 éves leányka a szünidőkre vidékre, de csak Budapesthez közel, vagy Budára azonnal kiadatik, csak tisztes uri családhoz havi 18 frt tartásdijért. Ajánlatok azonnal **„6 éves“** czimen a kiadóba kéretnek. 11182

Egy **birtok** kerestetik **megvételre 130.000 frt értékig. Kivántatik egészséges, árvizmentes vidék, jó földek. Körülményesen megirt ajánlatokat elfogad e lap kiadóhivatala „D. U. D.“ szám alatt.** 11181

Kik pénzöket biztos 5% **kamatra** befektetni óhajtják, ajánlhatok közvetitésemmel néhány szép kisebb és nagyobb birtokot. Alkuszok kizárvák **Keczer Bertalan** földbirtokos 11159 **Sáros Bogdány** via Abos

Nem szédelgés uj ruhákkal, melyek mint régiek adatnak el, hanem csakis uraságoktól levetett uriöltönyök a legnagyobb választékban a legolcsóbb áron kaphatók: **Károly-körut 2. szám,** a hatvani-utcza sarkán, az **udvarban.** Ugyanott ruha-kölcsönző intézet. 6166

Egy nagy partie egyszerü és finom butor, szalon-, háló-, ebédlő és uriszobák részére, egyenkint is **olcsón eladatnak.** Papnövelde-utcza 10. sz. I. em. az egyetem-templommal szemben. 5909

Lakáshirdetés az Erzsébet-köruton 6. szám alatt a népszinházzal szemben a kerepesi-ut mellett épült **uj házban november 1-ére** igen szép **kávéházi, vendéglői** és **bolthelyiségek** valamint **lakások** is kiadandók. Bővebbet a pallérnál vagy a kiadóhivatalban 6086 sz. a.

Felette érdekes fényképek. Német, franczia, angol olvasmányok. Katologusok e nyelveken 10 kr. (portó.) **Dieckmann A. Amsterdam, Hollandia.** 6078

30 kr. méterje és feljebb, fegyencznők által kézzel himzett stráfok, különösen kelengyékhez alkalmasak, szintugy uri és női **kötött harisnyák** 6 pár 2 frt 50 kr., 1 vég fonalvászon 6 lepedőre 5 frt 50 kr. és 7 frt 50 kr., házi szövött törölköző 6 darab 2 frt 25 kr. és 2 frt 75 kr. egyedül csak nálam kaphatók. **Münz Mór L.** cs. kir. szab. 6132 **fehérnemü és vászon gyáriraktára,** Budapest, Dorottya-utcza 2. sz. Dus választék **uri- női** és **gyermek-fehérnemü, szövött** és **divatczikkekben.**

Utazóknak és touristáknak gummi esőköpenyek, fejvánkosok, nadrágvédők, fürdőkádak, uszóövek, kocsitakarók, sátrak és egyéb **ruggyanta czikkek** és **kötszerek** 6020 **Schottola Ernő-nél** Budapest, Andrássy-ut 2. sz.

32 drb **fordithatò-kocsi** 500 m/m vágányu, 15 drb **szekrény-kocsi** 600 m/m vágányu **répa-, kő- és földszállitásra olcsón kaphatók.**
Uj mezei vasutak vételre vagy kölcsönbe. **Olcsó árak. Kedvező fizetési feltételek.** Szives ajánlatok Eckstein Bernát hirdetési irodájához, Budapest, fürdő-utcza 4. sz. a. intézendők. 6000

Nsgs. háziurak. Parket vagy más padozat lerakását, esetleg javitását fölötte jutányosan elvállalom. Czim a kiadóhivatalban. 11153

Részletfizetésre órák, ékszerek, ujak, valamint **zálogházból** bámulatos olcsón. Készpénzért 12 ezüst evőeszköz 13 frt, aranylánczok 13½ frt, gyémánt fülbevalók 7¾ forint, masszív aranygyürük 3 forint, arany remontoir órák 15¾ forint. Szalon ingaóra 8¼ frt **Grünberger Ármin Béla** gyári raktárában, Budapesten, városház-tér 9. II. lépcső II. emelet. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 11109

Egy sajtos (Schweitzer) 40 éves, nős, ki mélt. idb. Ocskay Rudolf ur Bori birtokán, 16 éven át megszakitás nélkül hiven és becsületesen szolgál, és a marhanevelést jól érti, mit bizonyitványilag képes igazolni, hasonló szolgálatot keres, esetleg pedig mint majoros gazda óhajt alkalmazást nyerni f. é. október hó 1-től. — Fentnevezett beszél és ir magyarul, németül és tótul. Czime: **Csapucha János** sajtos **Borin** Nyitramegye u. p. **Pöstyén.** 11184

Gépeladás. 3 gőzmotor, 1 30 lóerejü gőzgép, 1 Cornwall kazán, 1 Robey-féle 10-es lokomobil, 1 Shuttlewort-féle 8-as lokomobil. **Mind használt,** de **garantirozott üzemképes** s jó állapotban lévők, igen olcsón eladó. 5915 **SCHLESINGER ALAJOS** **Budapest, Gyapju-utcza 3. (Telefon 589.)**

Altstädter B. által készitett

Egyetlen Natália

arczszépitő kenőcs van hivatva, hogy az arczon levő foltokat, pattanásokat, vimmerlit és előforduló tisztátalanságot rögtön, már az első pár napi használat után biztosan eltávolitsa és uj életet, szint kölcsönözzön és megtartja a legkésőbb korig az ifju szépséget. Ára egy tégelynek 2 frt. Főraktár: 5873
Reiner Lipót és Ferencz gyógyáru üzletében Király-utcza 41. szám, a hova a rendelmények intézendők.

Legujabb szerkezetü valódi angol

kerékpárok felnőttek és gyermekek számára **legolcsóbban** a legnagyobb árengedménynyel csakis **KASZÁS ISTVÁN** specziális kerékpár üzletében kaphatók **Budapest, VI. ker. Teréz-körut 36.** Ugyanitt a «Magyar kerékpáros szövetség» hivatalos közlönyének a «Kerékpár-Sport» kiadóhivatala. Árjegyzék bérmentve. 4977

GUMMI Egyedüli képviselet Osztrák-Magyarországban a legelső, különlegességekben **fölülmulhatlan párisi czégnek** 5986 **F. BERGUERAND FILS.** Legfinomabb valódi párisi óvszerek. Gummi és Halhólyag 2—6 frtig **UJDONSÁG! Halhólyag gummi széllel.** Bouts Amer. Capottes, párisi női szivacskák tucztja 2—4 frtig. Pely Porus, Nouveauté drbja 1 frt 80 kr. 2 frtig. — Megrendeléseket pontosan és **diszkréten** eszközöl **Keleti J.** cs. kir. szab. gyáros Budapest, koronaherczeg-utcza 17.

M. kir. államvasutak.

60633/91 szám.

Hirdetmény.

Legolcsóbb és leggyorsabb utazás Budapestről Olaszországba. A Fiume és Ankona közt életbeléptetett gőzhajózási összeköttetés folytán a leggyorsabb és legolcsóbb ut Budapestről Olaszországba, főleg pedig *Rómába, Nápolyba* stb. a m. kir. államvasutak *budapest-fiumei vonalán át* vezet. Fiuméból, a minden kényelemmel berendezett gőzhajó a nyári idény tartama alatt, azaz bezárólag október hó 14-ig hetenkint *kétszer* közlekedik, a következő menetrend szerint: *Indulás Fiuméból* minden vasárnapon és csütörtökön 7 óra 30 perczkor reggel, érkezés Ankonába ugyanazon napon este 7 órakor. *Indulás Ankonából* minden kedden és pénteken 8 óra 30 perczkor este, érkezés Fiumeba másnap 8 órakor reggel. Ezen utirányon közvetlen menetjegyek adatnak ki Budapestről Ankonába és viszont, a következő árakon: gyorsvonatnál I. osztály 14 frt 60 kr., II. oszt. 12 frt, személyvonatnál I. oszt. 13 frt, II. oszt. 10 frt 80 kr., III. oszt. 7 frt. Az I. és II. oszt. jegyek hajón az I., a III-ik osztályu jegyek pedig hajón is a III-ik helyen érvényesek. A hajón 50 kgr. podgyászszabadsuly engedélyeztetik és az esetleges többsulyért minden megkezdett 10 kg. után 50 kr. számittatik. A közvetlen menetjegyek ugy a m. kir. államvasutak budapesti pályaudvarán és nagyobb állomásain, valamint annak Budapesten, Bécsben, Belgrádban és a vidéken létező menetjegy-irodáiban, nemkülönben a Cook-féle budapesti utazási irodában válthatók, hol a kivánt egyéb felvilágositások is készséggel megadatnak. Az Olaszországba utazó közönség még figyelmeztetik, hogy az emlitett utirányon át Budapestről *Rómába* gyorsvonattal: I. oszt. 29 frt 60 kr., II. oszt. 22 frt 50 kr., személyvonattal: I. oszt. 28 frt, II. oszt. 21 frt 30 kr., III. oszt. 13 frt 80 kr. *Nápolyba* pedig: gyorsvonattal I. oszt. 42 frt 80 kr., II. oszt. 31 frt 80 kr., személyvonattal I. oszt. 41 frt 20 kr., II. oszt. 30 frt 60 kr., III. oszt. 19 frt 70 krért lehet utazni.
Budapest, 1891. julius 2-án.

Az igazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik).

A budapesti és bécsi katonakórházban, valamint számos katonaezrednél nyert bő tapasztalat folytán, ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket, hugycsöfolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit, elgyengült férfierőt, magömlèseket, önfertőztetés utóbajait, nőknél **fehérfolyást,** befecskendezés nélkül és bármely **női** bajokat, a legmakacsabb **börbetegségeket,** valamint ifjukori bünök következtében beállott **ideg-** és ennek utókövetkezményét, a **hátgerinczbajokat** gyógyit **15 évi katonaorvosi** tapasztalat után a legujabb **gyógymód** szerint alaposan és biztos sikerrel
Dr. KAJDACSY volt cs. és kir. ezredorvos.
Lakás: Budapest, V., Váczi-körut 4. sz., I. em. bejárat a lépcsőnél.
Rendel délelőtt 9—4 óráig, este 7—8 óráig; nőknek u. m. férfiaknak külön be- és kijárat — külön váróterem. — Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik és gyógyszerekért is gondoskodva lesz. 6163

Az aratásidőre ajánljuk a mélyen tisztelt **uraságoknak, földbirtokosoknak** és **gazdálkodóknak a dus raktárunkon levő olajbogyóból sajtolt gépolajat, excelsior-gépolajat** (mely törvényesen van védve), **valódi orosz ásvány-gépolajat, lámpaolajat, tiszta fagygyut, vizálló takaró-, repcze- és gabonaponyvákat, buzás zsákokat** (nevezetesen a kereskedelembe ujonnan behozott 1 klgr. sulyu **igen tartós** szabadalmazott hektoliter Drill-zsákjainkat), **kék belga** és legjobb **gazdasági kocsi-kenőcsöt, czyprusi kék vitriolt, saponariát, carbolineumot, kőszénkátrányt, creolint, petroleumot** és egyéb a **gazdaságban szükséges czikkeket,** melyeket mi oly olcsó árakon és kitünő minőségben szállitunk, hogy **ezeket sehonnan sem lehet jutányosabban bevásárolni, mint tőlünk.**
Kivánatra szivesen szolgálunk mintákkal és részletes árjegyzékkel. 6177
Excelsior „Gépolaj“ W T Widder Testvérek Budapest. Védjegy.
WIDDER TESTVÉREK gabona, termelvényi és gazdasági szükségleti czikkek raktára **Budapest, V. ker., Zrinyi-utcza 4. sz.**

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

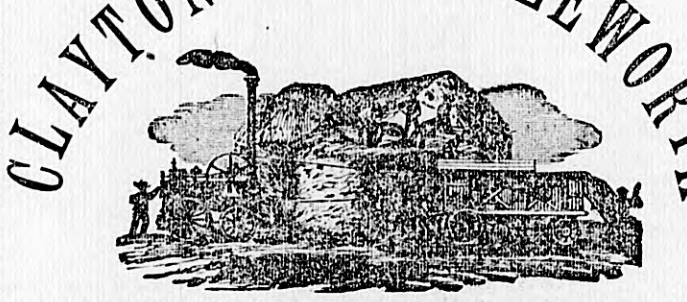

mezőgazdasági gépgyárosok állandó kiállitása **Váczi-körut 63. sz. BUDAPESTEN Váczi-körut 63. sz.** ajánlják nagy választékban raktáron lévő, felülmulhatatlan **gőzmozdonyaikat és gőzcséplőgépeiket,** utóbbi **kettős szalmarázó készülék** és **meghosszabbitott rostaszekrénynyel,** továbbá 5184 **járgány-cséplőgépeiket** tisztitó és zsákolóval, **széna- és szalmakazalozóikat, tisztitó-rostáikat, kukoricza-morzsolókat, szénagereblyéiket, kaszáló és kévekötő arató-gépeiket, egyetemes**

aczél-ekéiket Universal-Drill sorvetőgépeiket, ugy mindennemü gazdasági gépeiket a legjutányosabb árak mellett.
Részletes árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Marhamérlegeket és **hidmérlegeket** 4237 elismert **legjobb minőségben** ajánl **FUCHS G.** első magyar tizedes és százados hidmérleg-gyára **Budapest, Károly-körut 1. Telefon összeköttetés.**

Dr. Batizfalvy egyetemi m. tanár **testegyenesitő és vizgyógyintézetében** Budapest, városligeti fasor és aréna-ut sarkán, valamint az intézet XXXIII. éves fennállása óta mindig, ugy most is szakadatlanul felvétetnek **bennlakó** s **bejáró betegek.** 4765 **Kimeritő program ingyen és bérmentve.**

Dallmann György gyógyszerésznek TAMARIND ESSENCZIÁJA egy éppen oly **jóizü** mint **gyengéd, feltétlenül biztos hatású laxans,** melyet az orvosok **„eddig nem ismert jóságu hashajtószernek“** itélnek és **aranyér-, vese- és májbajoknál legjobb** sikerrel alkalmaznak. Különösen **gyermekágyasoknak és gyermekeknek ajánlható.** Ára üvegenként (körülbelül 20 adag) **1 frt 30 kr.** Dallmann gyógyszerésznek **KOLA-PASZTILLÁI** egy doboz **65 kr. KOLABORA** üvegje **1 forint 50 krajczár,** az ismert Kola dióból készitve, elháritanak azonnal minden **főfájást, főszaggatást, migrént,** továbbá **ideg erősitőként hatnak,** ezért tisztek, **vadászok, sportemberek** igen kedvelik. **Számos elismerő nyilatkozat orvosok és magánosoktól.** Csak gyógyszertárakban kapható. **Budapesten:** Török József gyógysz. Király-utcza; **Aradon:** Rozsnyai M. gyógysz.; **Temesvárott:** városi gyógysz.; **Brassón:** Kelemen Fr. gyógysz.; **Debreczenben:** dr. Rothschneck gyógysz. A hol nincsen készletben, ott tessék közvetlenül **Vértes Lajos lugosi** sas-gyógyszertárából megrendelni. 5831

Felhivás.

LÉVAI DÁVID bank- és váltó-üzlete, Budapest, Teréz-körut 48 felhivja az általa tőzsdemüveletekre alakitott **A) I., B) I., C) I.** csoportok **I-ső sorozatának** résztvevőit a junius hó 8-án megkezdett tőzsdemüveletekből eredő haszon felvétele végett pénztáránál jelentkezni, és fizet minden egyes résztvevőnek é. p. az **A) I.** csoportbelieknek **6 frt 25 kr.,** a **B) I.** csoportbelieknek **14 frt 20 kr.,** és a **C) I.** csoportbelieknek **31 frt,** mint junius 8-tól junius 30-ig eredményezett **tiszta hasznot.**
Eme gyors eredmény, valamint az eddig alakitott csoportok, mindkét sorozatánál tanusitott tömeges résztvételi hajlam, de főleg a legjobb és legkedvezőbb kilátásaim a tőzsde jelenlegi alakulatainak rendszerem szerint való kihasználtatására, arra indit, hogy egy ujabb és pedig egy **III. sorozatot** megnyissak az alant jelzett csoportok szerint.
Előkelő összeköttetéseim lehetővé teszik az értéktőzsde napontai alakulatait ügyesen kihasználni, mely körülmény azon szerencsés helyzetbe juttat, hogy igen tisztelt megbizóimnak a **legnagyobb haszonkilátást biztositsam.**
Előjegyzések résztvevőjegyekre f. évi **julius hó 8-ig** fogadtatnak el, minthogy 10-én már kezdetőket veszik az üzletek a következő csoportok szerint:

A) III.	csoport 100	résztvevő	. . . .	à 25 forint
B) III.	„ 50	„	. . . .	à 50 „
C) III.	„ 30	„	. . . .	à 100 „
D) III.	„ 15	„	. . . .	à 200 „

Minden csoport külön kezeltetik és a **tiszta haszon minden hó végével** pénztáramnál **kifizettetik.** Minden egyes résztvevőnek jogában áll, egy havi felmondás után, a csoportból kilépni és visszakapja a **befizetett tőkéjét** a reá eső **haszonnal** együtt. 6155

A száj és fogak észszerü gondozására KÜLÖNLEGES **PURITAS-SZÁJ-SZAPPAN** Oszt.magy. szab. Világkiállitási érdemérmet nyert 1862. Londonban, 1878. Párisban. **Dr. C. M. FABER-től** a bold. I. Miksa császár ő felsége udv. fogorvosától stb. **Főraktár: Bécs, I., Bauernmarkt 3.** **Raktárak** a bel- és külföld minden nagyobb gyógyszertárában, illat- és gyógyárukereskedésében. 4435 Ugyanitt kapható **Dr C. M. Faber cs. és kir. szab. Eucalyptus szájesszencziája.**

Valódinak elismert csakis a MÜLLER J. L.-féle Tojás olaj szappan darabja 15 kr., 3 darab 40 kr., 6 darab 80 kr., 12 darab 1 frt 50 kr. Kapható egyedül 4894 **MÜLLER J. L.** illatszer- és pipere-szappan-gyárosnál **BUDAPESTEN** Gyári raktár: Koronaherczeg-utcza 2. — Gyár: Rottenbiller-utcza 36.

PÉNZT SORSJEGYEKRE és 5070 **ÉRTÉKPAPIROKRA** (visszafizethető tetszés szerinti kisebb részletekben is) bármily összeget igen olcsón ad **KŐVÁRY ÁRMIN** bank- és váltóüzlete hatvani-utcza 4. sz. Dreher-féle palota.

MAYER KÁROLY toronyóra-gyára Budapest. Iroda és raktárhelyiség: **VI., Teréz-körut 36. szám.**

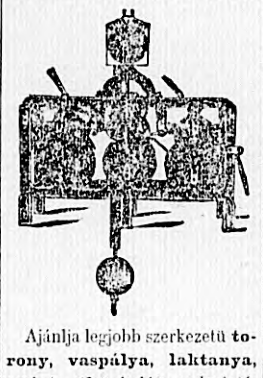

Ajánlja legjobb szerkezetü **torony, vaspálya, laktanya, gyári stb. óráit** a legjutányosabb árakon. Képes árjegyzékek bérmentve. 4246

Mü- és tüzifa eladási hirdetmény!
A veszprémi püspökség jószágkormányzósága által közhirré tétetik, miszerint a javaihoz tartozó:
1) németbányai farakhelyen 643 ürmtr. bükk hasáb, 406 ürmtr. bükktuskó s dorong és 168 ürmtr. bükk rőzsefa;
2) a kislődi erdei farakhelyen 150 ürmtr. bükk, dorong és tuskó és 398 ürm. bükk rőzsefa;
3) az ősi-i erdei farakhelyen 3500 ürmtr. kemény hasáb és 1000 ürmtr. kemény dorongfa;
4) a monostor-apáthi f. é. vágásban (egy óra járásra az ujonnan megnyilt tapolczai állomástól) mintegy 700 tömörmtr. müszaki czélokra alkalmas különböző méretü tölgy rönk; az ottani farakhelyen pedig 550 ürmtr. keményhasáb, 28 ürmtr. selejt, 85 ürmtr. tuskós, 600 ürmtr. kemény dorong és 468 ürmtr. rőzsefa, a tüzifa mindenütt 110 cm. magasra rakolva, jelenlegi állapotához mérten változatlanul, zárt ajánlatok utján el fog adatni. Vételár fele azonnal, fele pedig egy hó leforgása alatt fizetendő.
A németbányai tüzifára 200 frt, a kislődire 50 frt, az ősire 1100 frt, a monostor-apáthi müfára 600 frt és az ottani tüzifára nézve 400 frt bánatpénzzel felszerelt offertek **f. évi julius hó 15-én reggeli 9 óráig a jószágkormányzóságnál Veszprémben okvetlenül benyujtandók,** mert később érkező, vagy utólagos szóbeli igéretek figyelmen kivül hagyatnak.
Eladó uradalom a beérkező offertek között szabad választási jogát fentartja.
Zárt ajánlatokban (müfánál tmtr.-ként) beigért összeg betükkel és számokkal is kiirandó.
Az eladás tárgyát képező famennyiség mindenütt a helyszinén megtekinthető, hol az urad. erdészeti személyzet az érdeklődőt készséggel kalauzolja és felvilágositással szolgál. 6190
Veszprém, 1891. julius 1.
Rainprecht Antal s. k. veszpr. püsp. jószágkormányzó.

Velencze, Hôtel d'Italie, Bauer Grünwald. 4669

Alkalmi eladás!
A palini uradalom eladása következtében az ottani, ő kir. fensége a flandriai gróf által alapitott pezsgőgyár további működését beszünteti, miért is az összes gyári felszerelések és a raktáron lévő, körülbelül **40.000 palaczk** természetes és kitünő pogányvári borból gyártott **pezsgő** jutányos áron eladatik. Felvilágositással szivesen szolgál a venni szándékozóknak, továbbá kik a gyárt folytatni szándékoznak, **a gyár vezérképviselője**
STREM JÓZSEF Budapest, VI., Teréz-körut 5. szám alatt. 6189

Nyaralóba, fürdőbe utazóknak!

Indiai hintaágy fák közé vagy szobában 4.50, 6.50, 10 frtig, nagyobb léczczel kifeszitható 10, 14, 20 frtig. Gyalog sétához laposra összetehető kényelmes ülésü szék, egyszersmind bot gyanánt szolgál frt 2.70. **Japáni napernyő** 80 krtól 15 forintig. **Kerti legyezők** 10 krajczártól 3 forintig. Erős **gyermek-kocsi** 6.50—15 forintig. Az egészség fentartására tiszta üditő szódavizet nyerünk könnyü bánásmóddal a **dr. Févre párisi tartós szódaviz készitő géppel.**

2	4	6	8	10	buttelles
7.—	9.—	11.—	13.—	15.—	frt.

Egy csomag borkő és szóda 1 frt 80 kr. Önmüködő **fagylalt-készitő** recseptekkel 6 12 18 adagra 5 7 9 frt.
Gyors vajkészitő gép a legtökéletesebb 6.50, 10.50, 15.—. **Paradicsom- és gyümölcspréa** 60 krtól 1.20-ig. **Uj! Légmentesen elzárható befőttes-üvegek** ¼—2 literig 28—85 krig. **Kávéfőző-gép** 4.80—10 frtig. Wischin szobapadlómáz 70 kr. Amerikai **ébresztő-óra** 3 frt 60 kr. Akkordban hangolt **nyájkolomp** 7, 10 frt. Kerti utsor-nyiró olló 3 frt 50 kr. **Lignum-sanctum kuglizó-golyók** 9 9½ 10 10½ 11 11½ 12 12½ 13 13½ cm. átm. 1.15 1.30 1.50 1.70 1.90 2.15 2.30 2.50 2.70 2.85

Egy készlet szokásos nagyságu keményfából tartós **kuglizó-bábok** 2.50. **Papir-léghajók** 50 krtól 1.50 krig. **Női kuglizó** egész szük udvaron is felállitható, egy készlet bábok, golyó, zsinórral és kapcsokkal frt 5.25. Kerti **flobert-puska** 7—20 frtig. Vasczéltábla kiugró bohóczczal 2—8 forintig. **Szines papirlampionok** kerti ünnepélyhez 15—60 krig. **Magnesium fáklya** 1 frt 10 kr. **Aeol hárfa** nyári laktetőre 4 frt 50 kr. **Kerti gyortyatartó** 1 frt. — **Mulattatásul és a test edzésére.** Teljes tornakészülék 8.50. Gyermekeknek 3—10 forintig. Mászókötél 6 frt. Trapecz frt 4—5.60 krig. Kötél karikákkal frt 4.30—490. Kötélhágcsó frt 6.30—7.85. Tornagolyó kilója 30 kr. **Tornaczipő** gummi talppal 2.50. **Két vivó-készlet** frt 23.50. Sulyos athleta-bot 2—5 frtig. Uj aczéldrót karizom erősitő 3, 6, 12 frt. Uszó-öv 4—7 frtig. **Tartós croquetjáték** 9—20 frtig. **Lawn-Tennis** szabadbani társasjáték 42—100 frtig. Szines lawn-tennis övek 1.40—3 frtig. Labdadobó társasjáték párja 1.50—6 frtig. Gummilabda 15 krtól 1.50 krig. Karikajáték 12 pár frt 1.60. Occarina iskolával 70 krtól 1.20 krig. Háromkerekü erős **velocziped** fiuknak 8—15 forintig. — **Uj!** meglepő nyári játékszer a Coermont **szállóernyő** 50 kr. **Kerti szerszám** gyermekeknek 1.20—4.

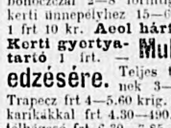

Meg nem felelő tárgyat vissza vesz
KERTÉSZ TÓDOR BUDAPEST, V. Dorottya-utcza 1. szám. a „Kereskedelmi bank“ épületében. 5833

Nyomatott Neumayer Ede nyomdájában, Budapest, VI. szerecsen-utcza 35. (az operaház átellenében).

MELLÉKLET A 181-ik SZÁMHOZ.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése julius 3-án.

Elnök: Péchy Tamás; *jegyzők:* Esterházy Kálmán gróf, Varasdy Károly, Nagy István.

A mult ülés jegyzőkönyve olvastatik.

Károlyi Gábor gróf: Nem vagyunk negyvenen!

Elnök: A jegyzőkönyv olvasása közben nem szabad beszélni. Tessék végig hallgatni a jegyzőkönyvet, azután beszélhet a képviselő ur. (Helyeslés a jobboldalon. Zaj.)

Károlyi Gábor gróf: Nem vagyunk negyvenen! (Zaj.)

Elnök: Kérek csendet; a képviselő urnak ne méltóztassék közbeszólni, mikor a jegyzőkönyvet olvassák. (Helyeslés jobbfelől. Zaj.)

Károlyi Gábor gróf: Senki sem hallja a jegyzőkönyvet. Olvasson hangosan. (Mozgás a jobboldalon. Zaj. Egy hang a jobboldalon: Ez is uj dolog?)

Károlyi Gábor gróf: Az régi, a mit ön mond!

Elnök: Gróf Károlyi Gábor képviselő urat rendre utasitom. (Helyeslés jobbfelől. Zaj.) Nincs a házszabályokban sehol, hogy valaki jogot szerezhessen magának arra, hogy mindig közbeszólhasson. (Helyeslés jobbfelől. Zaj. Felkiáltások a szélső baloldalon: Nem halljuk a jegyzőkönyvet!)

Ugron Gábor: Engedelmet kérek, de a jegyzőkönyvet mégis csak ugy kell felolvasni, hogy azt mindenki hallhassa.

Elnök: Ez jogos kivánság: kérem tehát a jegyző urat, méltóztassék a jegyzőkönyvet hangosan olvasni. (Halljuk! Halljuk!)

Esterházy Kálmán gróf jegyző (folytatja a jegyzőkönyv olvasását):

A jegyzőkönyv hitelesittetik.

A napirend előtt felszólal **Polonyi Géza,** s előbb személyes kérdésben reflektál Horváth Boldizsár beszédének arra a részére, melyben őt azzal vádolja, hogy vétséget követett el a birói kar ellen. A szónok ezt a választ visszautasitja. Ezután igy folytatja:

Az interpellácziókönyv tanusága szerint 1889. april 22-én egy általam sürgősnek jelzett és a honvédelmi miniszter urhoz intézett interpellácziót terjesztettem a t. ház elé. A házszabályok 152. §-a azt mondja: «A miniszter az előterjesztett interpellácziókra rögtön is válaszolhat. Különben 30 nap lefolyása alatt nyilatkozik és midőn a hozzá intézett valamely interpellácziókra felelni kiván, az iránt a házat maga, vagy a ház elnöke által — legalább egy nappal előbb — értesiti.»

Aprilis 22-ike óta a házszabályokban előirt 30 nap már több mint kétszeresen lejárt. A 30 nap elteltével kötelességemnek ismertem nyilt ülésben megsürgetni a t. miniszter urnál a választ azon interpellácziómra, a melyet a honvéd törzstisztekre vonatkozólag intéztem hozzá. A t. ház emlékszik arra, hogy a miniszter ur akkor felkelt és igéretet tett arra nézve, hogy legközelebb meg fogja adni válaszát. A 30 nap ujabban eltelt és a miniszter ur még mindig nem adta meg válaszát. Én első sorban kötelességemnek ismertem a miniszter urat egész tisztelettel megkérni, hogy a választ terjeszsze elő, a mire ő tőlem mult hó 22-ikéig kért halasztást. Ez ellen semmi észrevételem nem volt. Miután azonban 22-ike is elmult, ujabban 8 napig vártam és akkor egész tisztelettel kérést intéztem a ház mélyen t. elnökéhez, a mikor véletlenül a t. miniszter ur is jelen volt, hogy a házszabályok ezen intézkedésének érvényt szerezni méltóztassék. Ezen lépéseim daczára, melyek azt bizonyitják, hogy nem tendencziózе keresem az alkalmat arra, hogy a honvédelmi miniszter ur kötelességének teljesitésére szoríttassék, mivel találkozom? Annak daczára, hogy holnap interpellácziós nap van, még ma sincsen bejelentve, hogy a honvédelmi miniszter ur a házszabályok értelmében csakugyan válaszolni kiván interpellácziómra.

Minthogy a házszabályok 199. §-a szerint a ház elnöke őrködik a házi ügyrend megtartása felett, kötelességemnek tartom a ház t. elnökének és a t. képviselőháznak is alkalmat szolgáltatni arra, hogy a házszabályoknak ily tüntető módon való tiszteletben nem tartása jövőre mellőztessék. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Különösen sulyt kivánnék erre helyezni akkor, midőn a parlamentet földmivelési államokban arra kényszeritik, hogy a legnagyobb hőségben, a legszorgosabb aratási munka idején itt ülésezzünk és egy törvényjavaslatot erőszakosan keresztül akarnak vinni (Helyeslés a szélső baloldalon.), s midőn másrészről azzal találkozunk, hogy a miniszter urak közül egyetlen egy sem ül padjánés a t. miniszterelnök ur is rendszerint ujságolvasással tölti itt idejét. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon. Mozgás és ellenmondás jobbfelől.) Kötelességemnek tartottam e kérdéseket most felvetni és ez alkalomból határozati javaslatot nyujtok be, kérvén a t. házat, hogy azt elfogadni méltóztassék. Mert azt egy képviselőház sem türheti el, hogy egyik vagy másik miniszter ur a saját gusztusa szerint magyarázza a házszabályokat és a hozzá intézett interpellácziókra akkor feleljen, a mikor neki tetszik. (Ugy van! Helyeslés a szélső baloldalon. Mozgás jobbfelől.)

Ezeknek előterjesztése után a házszabályokra hivatkozva, a következő határozati javaslatot nyujtom be (Olvassa):

Határozati javaslat.

Tekintettel arra, hogy b. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter ur a hozzá f. évi április 22-ik napján a honvédtörzstiszteknek a közös hadseregbe való áthelyezése tárgyában intézett interpellácziókra nemcsak a házszabályokban előirt 30 nap alatt, de a képviselőház nyilt ülésében hozzá intézett sürgetés daczára ujabb 30 napon tul sem felelt, mondja ki a képviselőház, hogy a honvédelmi miniszter urnak ezen eljárását, mint olyant, a mely a képviselőház szabályai ellen tiszteletlenséget bizonyit, rosszalja és utasitja a képviselőház elnökét, hogy a házszabályok rendelkezésének a honvédelmi miniszter ur által való betartása czéljából haladéktalanul intézkedjék, szükség esetén javaslatát, de mindenesetre jelentését legkésőbb 8 nap alatt a képviselőháznak előterjeszteni sziveskedjék. (Élénk helyeslés a szélső balon.)

Elnök: A napirend előtt felvetett kérdésre adható nyilatkozatok vita és határozathozatal tárgyát nem képezhetik, valamint hogy, ha valaki a napirend előtt fel akar szólalni, kötelessége ezt a ház elnökének előzetesen bejelenteni. A t. képviselő ur előzetesen igen is bejelentette nekem, hogy fel akar szólalni, azt is megmondta, hogy minő tárgyban, t. i. azon válasz tárgyában, a melyet Fehérváry Géza b. honvédelmi miniszter urhoz intézett interpellácziójára vár; de azt nem mondta, hogy határozati javaslatot is akar benyujtani, mert azt mégis csak be kellett volna mutatnia, annyival inkább, mert ugyanazon szakasz első része világosan kimondja, hogy a ház elnöke itéli meg, vajon előterjeszthető-e az ilyen határozati javaslat és azután a ház dönt a kérdés felett! (Ellenmondás a szélső baloldalon. Helyeslés jobbfelől.) A dolog igy sokkal egyszerübben megtörténhetett volna, ha a képviselő ur szives lett volna ezt velem közölni; mert a képviselő ur is jól tudja, hogy ebben a dologban történtek már felszólalások és a miniszter ur kilátásba is helyezte a választ; de azután 8 napi szabadságra ment oly körülmények folytán, melyek minden ember családi körében előfordulhatnak és megmondta, hogy mikor visszajön, az interpellácziókra válaszolni kiván.

Ily dolgokban, azt hiszem, t. ház, nem szükséges a húrt mindjárt oly magasra huzni, hiszen meg van irva a szentirásban is: Ne legyetek felettébb igazságosak. (Derültség és tetszés.)

Méltóztassanak a t. ház tagjai egymás iránt, mert hiszen a miniszterek is tagjai a háznak, annyi figyelemmel lenni, hogy ha valamely akadály forog fenn, méltóztassanak néhány napig türelemmel lenni, hiszen a miniszter ur megmondta, hogy igenis fog válaszolni. (Felkiáltások a szélső balról: Mikor?) Megtörténhetik, hogy itt lesz a miniszter ur még ma és bejelenthetem, hogy mikor fog válaszolni; de ha valakinek családja körében oly köztudomás szerinti körülmény fordul elő, akkor egymás iránt mégis bizonyos várakozással lehetünk. (Helyeslés jobbfelől.) Arra kérem tehát a t. képviselő urat, tegye meg ezt és én minden határozat és minden fölszólitás nélkül összeköttetésbe teszem magam a miniszter urral és be fogom jelenteni, hogy a miniszter ur mikor válaszol. (Helyeslés a jobboldalon. Zaj a szélső baloldalon.)

Polónyi Géza: Ha valaki e tekintetben kulanter szokott eljárni, én azt magamra nézve mindenesetre kötelezőnek tekinteném, különösen a t. elnök ur felszólalására. De a kérdés nem ugy áll, mert én azokat a módokat, melyeket a mélyen t. elnök ur most propozicióba hoz, a végletekig kimeritettem. Én tehát nem tudok más expedienst, mint ez iránt határozati javaslatot nyujtani be, hogy a t. miniszter urak a jövőre nézve legalább kötelezőnek vegyék magukra a házszabályok intézkedéseit. Miután pedig arról győződtem meg, hogy a t. miniszter ur, a kinek kivánságára megtettem a legnagyobb készséggel, hogy fel nem szólaltam, ujabban még csak nem is mutatja magát, kénytelen vagyok ezt renitencziának tekinteni a házszabályok irányában és ezért fenn is tartom a határozati javaslatot; méltóztassék annak sorsa felett a t. ház belátása szerint határozni, de én a magam részéről mást nem tehetek. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Elnök: Még egyet kell ezen ügyben megjegyeznem. A képviselő uréval csaknem egyenlő interpellácziót nyujtott be Ugron Gábor képviselő ur is, és a miniszter ur mindkettőre kivánt válaszolni, de az interpelláló képviselő urak egyike volt csak jelen. Azt kérdezte tehát a miniszter ur, hogy lehet-e a kérdést végleg eldönteni, ha nincs itt mindkét képviselő ur.

Polonyi Géza: Ha egy nappal előbb bejelenti, kötelessége a képviselőnek itt lenni.

Elnök: Azt mondtam erre, hogy ez nem lehet, mert ha nincs jelen azon képviselő, ki interpellácziót adott be, akkor a mikor a válasz adatik, jogositva lesz arra akkor válaszolni, mikor a házban meg fog jelenni; bár a képviselő uraknak kötelességök mindig itt lenni, de hiszen megtörténik, hogy valaki nincsen itt. Ennek következtében a miniszter ur azt mondta, hogy majd akkor fog válaszolni, mikor mindkét képviselő ur jelen lesz. Ne méltóztassanak tehát ezt renitencziának venni és tessék elhinni, hogy a miniszter urnál meg van a legjobb akarat, de közbe jöttek oly körülmények, melyek a hatást némileg igazolják. Én egyébiránt a magam részéről meg fogom tenni kötelességemet és a miniszter ur okvetlenül válaszolni fog a legközelebbi napok valamelyikén. (Helyeslés a jobboldalon. Felkiáltások a szélső balon: Szavazzunk!)

Felolvasom a házszabályok erre vonatkozó rendelkezéseit. (Olvassa.) «Kitüzött napirendet megelőző valamely felszólalás vagy kérdés felvetése a ház elnökének előzetesen jelentendő be, ki az esetben, ha a kérdéses felszólalást vagy kérdés felvetését megengedhetőnek nem találja, ezirán a ház az illető képviselőnek kivánatára a házhoz intéz kérdést és a ház a fölött vita nélkül egyszerü szavazással dönt. Az ekkép felvetett kérdésre adható nyilatkozatok azonban vita és határozathozatal tárgyát nem képezhetik.»

E szerint nem marad egyéb hátra, minthogy a képviselőház szavazással döntsön a kérdés fölött, ha a képviselő ur igy kivánja.

Szapáry Gyula gr. miniszterelnök: T. ház! Azt hiszem, mindenesetre konstatálható az, hogy a képviselő ur, a ki határozati javaslatot adott be, a házszabályok 154. §-ában foglalt formalitásoknak legalább egyikét nem tartotta meg; mert világosan meg van abban mondva, hogy a kitüzött napirendet megelőző valamely felszólalás vagy kérdés fölvetése előzetesen bejelentendő a ház elnökének. (Helyeslés jobbfelől.) Ugyan ezen eset fordult elő néhány nappal ezelőtt és akkor a kérdést a t. ház ugy oldotta meg, hogy a képviselő ur, a ki inditványt kivánt előterjeszteni, föntartotta magának, hogy az előzetes jelentést meg fogja tenni a ház elnökének és a ház elnöke a házszabályok szerint fog eljárni. Arra kérem tehát a t. házat, méltóztassék ez esetben is akkép eljárni, s méltóztassék a napirendre áttérni. (Helyeslés jobbfelől.)

Azon esetre, ha időközben nem adatnék meg a válasz, a mit nem hiszek, mert a honvédelmi miniszter ur készséggel kijelentette, hogy a választ megadja, jogában áll a képviselő urnak, hogy aziránt beadott határozati javaslatát, illetőleg inditványát a házszabályok szerint megtegye.

Kérem a t. házat, méltóztassék ez alkalommal a napirendre áttérni. (Helyeslés jobbfelől.)

Madarász József: A ház t. elnöke, valamint a t. miniszterelnök ur tévedésben vannak a házszabályok 154. §-a és a házszabályokra való hivatkozásról szóló 163. §. iránt. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

A ház mélyen t. elnöke nagyon helyesen idézte azon 154. §-t, csakhogy én azt állitom, vegyék össze önök az összes parlamenti naplókat és iratokat és meg fogják látni, hogy azok az előzetes bejelentések, a melyeket a 154. szakasz megkiván, nem azokra vonatkoznak, melyek a házszabályokra nézve a 163. §. által a 154. §. kizárásával minden képviselőnek megtámadhatatlan jogát képezik. (Helyeslés a szélső balon.)

Mindazon esetekben, melyekben a házszabályok 163. §-a értelmében, vagy a házszabályok azon rendelése értelmében történik felszólalás, mint ezt Polonyi t. képviselőtársam az interpellácziókra nézve tette, hogy t. i. a miniszter a hozzá intézett interpellácziókra 30 nap alatt nyilatkozni köteles, az ezen esetekben történt felszólalások nem vonhatók a 154. §. rendelése alá. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.)

Ezt a jogot a házszabályok biztositják nekem és mindenkinek.

A ház t. elnöke azt mondja, hogy ime itt a határozati javaslat. (Halljuk! Halljuk!) De nekem, a házszabályokra hivatkozva, azon perczben, melyben engem bárki személyemben megtámad, vagy helytelenül magyarázza szavaimat, a nélkül, hogy a ház t. elnöke azt megengedné, jogom és kötelességem felszólalni, valamint határozati javaslatot is adni be. (Élénk helyeslés a szélső balon.)

A házszabályok nem bocsáthatók a többség szavazata alá, hogy miként értendők, mert midőn azok megalkottattak, ugy a kisebbségnek, mint a többségnek biztositására hozattak. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Elnök: A házszabályok egészen máskép rendelkeznek. A ki inditványt ád be, köteles azt az inditványkönyvbe beirni, a ki pedig napirend előtt felszólalni kiván, az ezt bejelenti az elnöknek és ha felszólalását határozati javaslat alakjában foglalja, a dolog természete szerint az elnöknek megvan az a joga, hogy ennek beadására beleegyezését adja, de ha az elnök azt mondja, hogy a határozati javaslatot nem tartja beadhatónak — a mi az elnök jogához tartozik — a képviselőnek joga van a házhoz appellálni, a mely azután dönt. (Helyeslés jobbfelől.)

Minthogy én a határozati javaslatot nem tartom olyannak, mint a mely most volna beadható, méltóztassék a ház bölcsességének ezen előzetes kérdés fölött dönteni. (Helyeslés jobbfelől.)

A 163. §. c) pontját ugyanis akként magyarázni nem lehet, hogy egy képviselő egyszerüen a házszabályokra hivatkozván, ez alkalomból aztán bármiféle határozati javaslatot adhasson be akár a napirend előtt, akár utána.

Én bizonyára a legnagyobb figyelemmel vagyok a ház t. tagjainak minden joga iránt s senki sem mondhatja 12 éves elnökségem alatt, hogy bárki is igazságtalanul megfosztatott volna az őt megillető jogától, mihelyt azt itt érvényesiteni akarta. (Élénk helyeslés jobbfelől.) De utóvégre is t. ház, a tanácskozásnak rendiben kell folyni s nekem a tanácskozások alatt történő mindenféle uj meg uj kisérletek utján preczedenseket alkotni jogom nincs. Ha tehát valamely esetben a kérdés olyan, hogy azt némely képviselő ur nem látja egészen világosnak, akkor abban csakis a ház határozhat. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Felkiáltás: Szavazzunk! Szavazzunk!)

Eötvös Károly: T. ház! (Élénk felkiáltások a jobb oldalon: Szavazzunk! Szavazzunk! Tisza Lajos gróf szólásra jelentkezik.)

Károlyi Gábor gr.: Milyen czimen akar szólni?

Elnök: Minthogy Madarász József képviselő ur is felszólalt, a képviselő urnak is joga van szólásra. (Zaj a szélső baloldalon.)

Tisza Lajos gr.: Engem rövid felszólalásomban ugyanaz a szándék vezet, mely igen t. képviselőtársamat, Madarász Józsefet vezeti. (Halljuk!)

Nagyon ragaszkodom én is a házszabályok betüszerinti megtartásához még ott is, a hol talán azokat egyébként megfelelőknek nem találnám. Erre az esetre vonatkozólag a t. elnök ur igen helyesen elmondta, hogy a 163-dik §. intézkedései egészen más esetekre vonatkoznak, mint a melyre azt a t. képviselő ur alkalmazni akarja. Nem vonatkoznak tehát a napirend előtt esetleg beadandó inditványokra, vagy teendő felszólalásokra.

Hogy a napirend előtt mi és miképen történhetik, ezt határozottan megszabja a 154. §. Ha pedig ezt a §-t alkalmazni akarjuk a jelen stádiumban, azt hiszem, nem tehetünk egyebet, minthogy felkérjük t. elnökünket: méltóztassék szavazás utján megkérdezni a házat, hogy vajon tárgyalhatónak tartja-e Polonyi Géza képviselő ur inditványát, vagy pedig napirendre kiván fölötte térni? (Helyeslés.) Azt hiszem, hogy ha e fölött szavazunk, nem sértjük meg vele a házszabályokat s az egész dologgal tisztában vagyunk. (Élénk helyeslés.)

Eötvös Károly: T. ház! Mindenekelőtt megjegyzem, hogy az előttem szólt Tisza Lajos gróf képviselő urral igenis egyetértek abban, hogy a házszabályok szigoruan megtartassanak; de hogy nemcsak mi tartsuk meg, hanem kérjük t. elnökünket is, hogy a maga részéről is ügyeljen rá, hogy azok ugy a miniszter urak, mint az elnökség részéről is megtartassanak. Végre nem is a házszabályokról és azok magyarázásáról van most szó, hanem arról, hogy báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter urnak felelni a házszabályok szerinti kötelesség-e, igen vagy nem? És ezt a kérdést bizonyos pajtáskodó jóindulattal és fidelizmussal, mint azt az igen t. elnökünknek kegyessége hozza magával, elintéztetni nem engedjük, itt a pajtáskodásnak helye nincs. Nem is Polonyi Géza t. képviselőtársamtól függ az, hogy engedélyt adjon a miniszternek a felelet halasztgatására, mert ha az egyes képviselőtől függne, akkor az interpelláczió joga ki volna játszható. Ez épen ugy joga mindnyájunknak, mint Polonyi Géza képviselőtársamnak és ép ugy a joga és kötelessége a t. tuloldal minden egyes tagjának is.

Én tehát arra fektetek sulyt és e tekintetben csatlakozom Tisza Lajos t. képviselőtársam inditványához, hogy a fölött, vajon ebben a kérdésben báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter teljesitette-e kötelességét és ezért megrovandó-e, igen vagy nem, szavazzunk. (Helyeslés és tetszés a szélső baloldalon; nagy zaj és ellenmondás a jobboldalon.)

Tisza Lajos gróf: Bocsánatot kérek: ez igen ügyesen volt odaállitva, de nem felelt meg az én intenczióimnak és szavaimnak és nem is a 154. szakasznak, mert a 154. §. értelmében csak az a kérdés tárgya, hogy általában képezheti-e szavazás tárgyát Polonyi Géza t. képviselő urnak inditványa, avagy napirendre térjünk fölötte. Ez a kérdés, melyet én egyedül feltehetőnek vélek. (Helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: A kérdésre vonatkozólag vagyok bátor előterjesztést tenni. Meg kell azonban jegyeznem, hogy a képviselő urak erősen megtámadtak, mintha én bizonyos fokig pajtáskodás czimén a házszabályok ellen cselekedtem volna. (Zaj a szélső baloldalon.) Engedelmet kérek, a képviselő urak, a mint már előbb is megjegyeztem, egy kis tévedésben méltóztatnak lenni. (Mozgás a szélső balon. A szélső baloldalról többen távoznak a teremből. Felkiáltások jobbfelől: Tessék benn maradni!)

A házszabályok beszélnek először inditványokról, másodszor a napirend előtti kérdésekről, harmadszor, mikor már a napirend megindult, lehet beszélni bizonyos paragrafusok folytán egyéb tárgyakról. Madarász József, valamint Polonyi Géza képviselő urak a tanácskozás folyamára vonatkozó szakaszokból idéztek egyet, mely azonban nem alkalmazható a napirend előtti kérdésekre, mert ezekről a 154. §. rendelkezik. Nagyon természetes, hogy nekem tudnom kell, hogyan készültek a házszabályok, mert azok készitésében részt vettem. Tudnom kell, miért csinálták az inditványkönyvet, miért intézkedtünk külön a napirenden levő tárgyakhoz való és külön a napirend előtti felszólalásokról.

Ennek következtében a házszabályok 154. §-a értelmében az első kérdés az: kivánja-e a ház Polonyi Géza képviselő ur határozati javaslatát eldöntés tárgyává tenni, igen vagy nem? Ha ez elfogadtatik, akkor külön fogom annak tárgyát kérdésre feltenni.

Polónyi Géza: A határozat képességét kérjük konstatálni.

Elnök: Ezt lehet, de csak akkor, a mikor szavazunk, mert akkor kell a háznak határozatképesnek lenni. (Nagy zaj a szélső baloldalon. Felkiáltások a jobboldalon: Névsort kérünk! Zaj.) Ne méltóztassanak a dologról olyan ingerülten szólani, mert hiszen Magyarország tanácskozó termében vagyunk. Egészen nyugodtan tessék tanácskozni. Méltóztassanak a házszabályok azon rendelkezésére figyelemmel lenni, hogy határozathozatalra 100 tag jelenléte kivántatik. Ha a határozathozatal alkalmával fölmerül a kérdés, hogy jelen van-e 100 tag, akkor a jelenlevők megszámláltatnak és ha nincsenek százan, akkor következik a további intézkedés, de ha megvan a 100 tag, akkor felesleges e fölött előre vitatkozni. (Helyeslés.)

Kérdem tehát a t. házat, méltóztatik-e kivánni, hogy Polonyi Géza képviselő ur határozati javaslata tárgyaltassék, igen, vagy nem? (Igen! Nem!) Kérem azon képviselő urakat, a kik a határozati javaslatot elfogadják, méltóztassanak felállani. (Megtörténik. Felkiáltások jobbfelől: Hatan vannak!)

Kérem most azon képviselő urakat, a kik a határozati javaslatot nem fogadják el, méltóztassanak felállani. (Megtörténik.) Össze fognak számláltatni a jelenlevő képviselő urak. (A jegyzők számlálják a jelenlevőket.)

Perlaky Elek: Tessék a folyosóról bejönni!

Csanády Sándor: Arra senki sem kötelezhető. (Zaj.)

Polonyi Géza: Azokkal beszéljen, a kik a folyosón vannak, nem pedig mi velünk, a kik itt vagyunk! (Zaj Egy hang jobbfelől: Egy huron pendülnek!)

Elnök: T. ház! A jegyző urak összeszámitván a jelenlevő képviselő urakat, kitünt, hogy 81 képviselő van jelen. E szerint kérdem a t. házat, kivánja-e a jelen esetben alkalmazni a házszabályoknak azon intézkedését, mely szerint a ház mindannyiszor, ha jónak látja, felolvastathatja tagjainak névsorát és a távollevők neveit jegyzőkönyvbe iktathatja? (Felkiáltások jobbfelől: Igen!) Ennélfogva a névsor fel fog olvastatni. (Felkiáltások jobbfelől: Jönnek már!) Ki-ki azt teszi, a mit az országra nézve helyesnek tart, ne méltóztassék tehát ilyen megjegyzéseket tenni.

Münnich Aurél: Maga a közvélemény itéli meg az ilyen eljárást! Ez aztán a parlamenthez méltó! (Zaj.)

Az elnök: A névsor felolvasása előtt 5 perczre felfüggeszti az ülést.

A *szünet után* Esterházy Kálmán gr. jegyző felolvassa a névsort. E közben megjelenik a házban *Fejérváry* Géza br. honvédelmi miniszter, a kit informálnak a történtekről. A névsor felolvastatván, e szerint:

Jelen voltak: Almásy Géza. Almásy Sándor, Amon Ede, Apponyi Albert gr., Baross Gábor, Bárczay Gyula, Benkő Sándor, Beöthy László, Bernát Béla, Bokros Elek, Busbach Péter, Bölöni Ödön, Bethlen Gábor gr., Chorin Ferencz, Csanády Sándor, Csatár Zsigmond, Csávolszky Lajos, Darvas Ferencz, Dárdai Sándor, Demkó Pál, Dégen Gusztáv, Dobay Antal, Dókus Ernő, Eitner Sándor Eötvös Károly, Esterházy Kálmán gr., Fabiny Teofil, Farkas Balázs, Fejérváry Géza br., Fernbach Antal, Firczák Gyula, Földváry Miklós, Gajáry Ödön, Gosztonyi Sándor, Görgey Béla, Gromon Dezső, Gulácsy Dezső, Gull József, Hagara Viktor, Haller Jenő gr., Harkányi Frigyes, Helfy Ignácz, Hentaller Lajos, Herman Ottó, Hertelendy Béla, Holló Lajos, Horánszky Nándor, Horváth Ádám, Horváth Béla, Horváth Lajos, Horváth-Tholdy Lajos gr., Huszár Károly br., Illyés Bálint, Irányi Dániel, Isaák Dezső, Istóczy Győző, Ivánkovics János, Izákovics Milán, Jeszenszky László br., Justh Gyula, Kaiser János, Kajuch József, Károlyi Gábor gr., Kemény János br., Királyi Pál, Konstantiny György, Kossa Dezső, Krajtsik Ferencz, Krausz Lajos, Kubinyi Árpád, Kun Miklós, Latinovics Ernő, Latkóczy Imre, Linder György, Luppa Péter, Madarász József, Münnich Aurél, Nagy Ferencz, Nagy István, Nákó Kálmán gr., Neményi Ambrus, Neppel Ferencz, Nikolics Teodor br., Nyáry Béla br., Papp Elek, Pázmándy Dénes, Perczel Dezső, Perlaky Elek, Petrich Ferencz, Péch Antal, Piukovics József, Polonyi Géza, Prónay Dezső br., Pulszky Ágost, Rakovszky István, Rezei Silvius, Schwarcz Gyula, Schwicker Henrik, Sombory Lajos, Spóner Andor, Sréter Alfréd, Szalavszky Gyula, Szapáry Gyula gr., Szathmáry Miklós, Szederkényi Nándor, Széchenyi Aladár gr., Szilágyi István, Thaly Kálmán, Tisza Lajos gróf, Tholnay Gábor, Tomcsányi László, Torma Miklós, Törs Kálmán, Tulok Benő. Udvary Ferencz, Ugron Gábor, Ulmann Sándor, Urányi Imre, Urbanovszky Ernő, Udránszky Péter, Véghső Gellért, Vojnics István, Wahrmann Mór, Wasmer Adolf br., Wodiáner Béla, Zay Adolf, Zeyk Dániel, Zsámbokréthy Emil.

Utólag jelentek meg: Andrássy Gyula gr., Ábrányi Kornél, Beöthy Ákos, Bossányi László, Filtsch József, Jónás Ödön, Kopácsy Árpád, Kovács Albert, Nopcsa Elek br., Olay Lajos, Pogány Károly, Pulszky Károly, Radocza János, Radvánszky György, Szadovszky József, Szomjas József, Varasdy Károly.

Elnök: A jegyzői kar a jelenvolt képviselőket összeszámitván, jelentésök szerint 131 képviselő volt jelen. E szerint a ház határozatképes volt. (Zaj és felkiáltások a szélső balon: Most igen!) Miután tehát konsta-

---

ANYA ÉS LEÁNY.

— REGÉNY. — 48

Irta: HAMILTON AIDÉ.

XXIX.

Bécsben nagy csalódás várta az utasokat; Rasilov asszony két napig volt az «Arany sas»-ban, de már egy héttel azelőtt elment onnan s «Oroszországba utazott,» mint a vendégkönyv jelenté.

Közelebbi tudakozódásra kiderült, hogy a futárt egy lepecsételt csomaggal Prágába küldte, azon meghagyással, hogy a bankár, kinek azt át kellett adnia, majd utasitja a továbbiakra, s ott várja be az ő odaérkezését. Másnap azonban ő nyilván mást gondolt, mert Pestre utazott el, legalább a postakocsi az ez irányba eső legközelebbi állomásig szállitotta.

A homály, melybe a szökevények ily szándékosan minden lépéseiket burkolták, megerősité John Darville gyanitását, ha ugyan ennek egyáltalán szüksége volt a megerősitésre. Kétségtelen volt, hogy a futárt, mint fölösleges tanut, távolitották el, hisz bármelyik városban lehetett másikat találni. Valószinüleg ugyanakkor az angol szolga is eltünt, és Bethune elfoglalta az utitárs helyét. Ferencz megtudta, hogy a nőcseléd, ki Poyntznét férjhezmenetele óta szolgálta a legnagyobb odaadással volt hozzá s mindenesetre tudomással birt a titokról.

A nap hosszas értekezések és tudakozódások közt telt el, melyeknek eredményei csak a fentebbi tények voltak; John elhatározta, hogy az üldözöttek utja felől teljes bizonytalanságban lévén, a továbbutazás csak nappal és minden állomáson leendő óvatos kérdezősködés mellett történjék. Megtettek minden intézkedést, hogy másnap megindulhassanak, de a sors máskép határozott.

Ugyanaznap Imogen még anyjának is irt, egyebek közt ezeket:

«Ah még mindig nem találtam meg őt, de legalább helyes nyomon vagyunk és meg fogjuk őt menteni. Ha e hitem nem volna, tönkre mennék anyám. Képzeld csak el . . . lehet, hogy őt akarata ellenére tartják távol tőlem! E gondolat csaknem őrültté tesz néha; éjjel-nappal ki nem megy a fejemből. Mindig látom őt, a mint az utolsó reggel előttem állt, és tudom, hogy szelleme még akkor nem volt elborulva, de azután a meleg fürdők, bármily jótékonyan hathattak is rá különben, fejét megtámadták, ez kétségtelen előttem. s ő nem volt többé ura magának. Hogy hagyhatott volna el különben engem, ő, a kiben oly fenkölt volt a becsületérzet és oly lovagias minden indulat? Nem emlékszel, hogyan itélte ő meg az uralkodó herczeg magaviseletét neje iránt, akkor, midőn először volt nálunk ebéden? Oly sokszor eszembe jut az, s most abban találok vigasztalást, hogy szavait ismétlem. Bármit tett is, nem volt beszámitható állapotban, — lehetetlen, hogy abban lett volna. . . . John oly csodálatosan okos a tények feltalálásában, s abban, hogy a részleteket egészszé füzve s abból helyes következtetést vonjon; még én magam sem tettem volna fel róla ily képességet, s mennyire csalódtak benne mindazok, a kik oly magasról szoktak vele beszélni. Most csodát láthatnának! És ő oly türelmes irántam, pedig az nem könnyü lehet.»

A levelet bevégezvén, Imogen visszavonult hálószobájába; meleg volt és mindkét ablak nyitva állt. A szobalányt elküldte s gyertyával kezében az ágyhoz lépett, midőn egy heves szélroham csapott be, a könnyü musselin-függönyöket felfutta, ugy, hogy ezek a gyertyához érték s a láng rögtön felcsapott. Imogen segélyért kiáltott, volt azonban annyi lélekjelenléte, hogy az égő függönyöket azonnal letépte, a mi tulságosan is sikerült neki, mert a nehéz ércz függönyrud, mely nem volt elég jól megerősitve, leesett és fejére zuhant. Imogen földre bukott s rá az égő leplek. Szerencsére e perczben a szobalány bejött, s ennek nyomában John Darville, közeli szobájukban mindketten meghallották a kiáltást. A tüzet azonnal elnyomták, észrevették azonban, hogy Imogen elveszté eszméletét. Kezén és karjain égett sebek látszottak, de nem nagyon jelentékenyek, mivel éji ruhája még nem fogott tüzet; legaggasztóbb volt a fejseb, melyből a vér lassan szivárgott. Ágyba tették s a vért elállitották, azután hozzáláttak, hogy föléleszszék s orvosért küldtek.

Mig ez megérkezett, a fiatal ember, ki az ágyon ült s a nőnek élettelen kezét, melyet a magáéban tartott, melengetni igyekezett, alig birt erőt venni felindulásán. A szobalány beszélte azután, hogy az urat, a ki azelőtt nyomát sem látta soha az izgatottságnak, ekkor alig ismerte meg; hangja reszketett, és szemeiben, melyek mereven az élettelen alakra voltak szegződve, oly aggodalom mutatkozott, hogy ő azt soha többé el nem felejthette.

A seborvos megérkezett s véleménye, melyet alapos vizsgálat után fejezett ki, megnyugtatólag hangzott. A sérülés gondos ápolás mellett rövid idön meggyógyulhat, de néhány napig föltétlen nyugalomra van szükség. A hölgy nagy rázkódást szenvedett, és mivel idegrendszere a nélkül is tulizgatottságot mutat, nyugalom az első követelmény; mozgás és zaj aggasztó állapotot idézhetne elő, utazásra pedig egyelőre nem is lehet gondolni.

A balesetnek tehát az a következménye lett, hogy Imogennek csaknem két hetet el kellett tölteni Bécsben; ha utjának e kénytelen félbeszakitása be nem áll, egy igen fontos közlemény, mely további lépéseire mérvadó volt, alig jutott volna tudomására. Midőn a javulás első napjaiban az erő és eszmélet s azzal együtt a nyugtalanság is visszatért, John azzal nyugtatta meg, hogy Pozsonyig elutazott egyedül, ott azonban a keresetteknek minden nyoma teljesen elveszett. Hogy vajon hajóval utaztak-e le onnét Budapestig a Dunán, s aztán Magyarországon és Erdélyen át Odessza felé tartottak, vagy északi irányban az akkor még független krakói köztársaság felé vették utjokat, avagy a főuton indultak meg Varsó felé — ez esetben a pozsonyi ut csak arravaló lett volna, hogy az üldözőket megtéveszsze — azt minden támpont hiján nem birta kinyomozni, s csakhamar visszatért Bécsbe, hol Imogent egészen felüdülve s az ut folytatását sürgetve találta. De merre forduljanak? Egy levél, melyet másnap a postán talált, véget vetett minden kétségnek.

A levél igy szólt:

«Tisztelt uram!

Két nappal ezelőtt a gróf levelet kapott Rasilov Nadine asszonytól, mire nekem azt a megbizást adta, hogy azon csomó bankjegyet, melyet itt hagyott bizonyos Bela Náthán varsói bankár czimére küldjem el. Én emlékeztettem a grófot az önnek tett igéretre, mire ő boszusan azt felelte, hogy nincs szándéka azt teljesiteni, mivel a nagyságos asszony titokban kivánja tartani tartózkodása helyét. Levele nyitva feküdt uram asztalán s én elolvashattam volna, ha oroszul értenék. Történt azonban véletlenül, hogy a futár, kit madame Rasilov itt szolgálatába fogadott, itt Frankfurt felé átutazván, engem felkeresett. A nagyságos asszony őt Prágába küldte s ott egyszerre minden ok nélkül elbocsátotta, miért ez ember igen fel van dühödve. Tudtam, hogy ő ért oroszul, s azért fölkértem, hogy a nagyságos asszony levelét olvassa el, mivel gondoltam, hogy annak tartalma értékes lehet önnek. A levélben az van, hogy ő jól tudja, mikép mindent elkövetnek, hogy hollétét kinyomozzák, erre nézve Londonból is kapott intést. A mint hallja, unokabátyja Stepanovics Iván is Varsó közelében van, s tudakozódik ő utána, azért tehát minden intézkedést megtesz, hogy hollétét eltitkolhassa. Varsót el fogja hagyni, mihelyt egy halaszthatatlan ügye ott el lesz intézve, s onnét egy távoli helységbe vonja meg magát, melynek nevét azonban már elfeledtem. A hozzá intézendő levelek Bela Náthánhoz czimzendők.

Tisztelt uram, megbizom az ön nagylelküségében és számitok arra, hogy ön a buzgalmat, melylyel kivánatát teljesitettem, méltányolni fogja, annyival inkább, mert ez a gróf parancsa ellen történt. Maradok engedelmes, alázatos szolgája

Lisieur Théodore.»

«U. i. Pénzküldeményeket számomra az itteni bank vesz át.»

Az ifju gazembernek ez irása dusan megjutalmazta az akaratlan várakozást. John Darville mégis várt még egy pár napig, mielőtt azt Imogennek felolvasta. Midőn az orvos végre kijelenté, hogy minden veszély nélkül lehet most már utazni, s John gondolta, hogy további késedelem jobban izgatná Imogent, mint az utazás, akkor megmutatta neki a levelet s késznek nyilatkozott a legközelebbi napon Varsóba utra kelni.

A jövőbe pillantani e napokban sohasem volt bátorsága Johnnak; elég volt neki, ha ez egyforma éjjel-nappali utazás, — miközben a portól és hőségtől sokat szenvedtek, s a kedves utitárs halványan és bágyadtan szemét behunyva egy szögletbe vonult — óráról-órára tovább haladt. Nem mert előre gondolni, — nem, hü szive soha egy pillanatra sem fordult el azon önfeláldozó feladattól, melyet maga elé kitüzött, s mely abban állt, hogy az ifju nő szétdult életét, a mennyire lehet, a romokból ujra feltámaszsza. A saját személyes boldogságának lehetősége persze ki volt ezzel zárva, de a maga részéről lemondani s annak, a ki életénél drágább volt neki, mindent feláldozni, ez a fiatal ember szemében oly egyszerü és magától értetődő dolog volt, hogy más lehetőség soha még csak eszében sem fordult meg.

Mikép fogja magát viselni Bethune Horácz, ha szemre mennek vele, milyen lesz tovább az események folyama, a melyek most már csakhamar bekövetkezendők, arról Darville fogalmat sem tudott alkotni magának. Félt a küzdelemtől, mely Imogen gyöngéd természetét csak veszélyesen érinthetné s e gondolat az üldözés félbenhagyását tanácsolta; a maga részéről ő szilárdan el volt határozva, hogy a nyomorult embert minden ékesszólásával arra fogja késztetni, hogy e hü, odaadó, szerencsétlen asszonyhoz visszatérjen.

Belátta, hogy az első lépések a Varsóba megérkezés után a legnagyobb óvatossággal teendők, s utközben átgondolta, hogy mindent hogy és mikép kell intézni. A mig Bethune lakása biztosan ki nincs nyomozva, Imogennek a városban jelenlétét titokban kell tartani, azért tehát ugy intézkedett, hogy csak késő este érkezzenek meg s lehetőleg kevés figyelmet keltsenek.

Mily fáradalmas ut volt ez, a vámállomásokon való hosszu késlekedéssel s a postalovakra való várakozással! A főpostamester levele, egy ügyes futár és a legnagyobb engedékenység minden zsarolással szemben, mindezek nem sokat használtak; s mily kietlen és hosszu volt a végtelen kocsizás a homokos siksságokon, melyeket csak itt-ott szakitottak meg egy-egy veres sziklacsoport, sanyaru fenyőültetvény, gabonaföldek, lapos legelők és szegényes falvak. Aztán az undok szenny a szállókban, a hova éjjelre be kellett térniök, s a hol fekete kenyéren és az ismeretes kolbászkákon kivül semmi ennivaló sem találkozott. Szerencsére Bécsből vittek magokkal bőrtakarót és egy kosár élelmiszert; egy éjet különben valósággal az utczán töltöttek, mert inkább háltak a kocsin, mint a korcsma fojtó, füstös levegőjében. Ötödik éjjel végre begördült a szekér a szegényes külvárosokon át a varsói nagy piaczra, hol most a boltok mind zárva voltak s a holdfény szeliden tündökölt a régi városháza tetején. Egy óra mulva Darville az ajánlólevéllel, melylyel magát ellátta, már a rendőrfőnök előtt állt.

Csel és ravaszság voltaképen távol állott a becsületes angol jellemétől, de ez esetben érezte, hogy ehhez kell folyamodnia. Lengyelország akkori állapota czéljaira igen kedvező volt; a királyság második felosztása után a czár tudvalevőleg 1815-ben a Napoleon által alkotott, s orosz felsőség alatt álló, de önállóan kormányzott varsói herczegségnek alkotmányt adott, még pedig oly szabadelvüet, hogy a ki az utóbbi ötven év alatti orosz politikát és Sándor czárnak a szabad eszméktől való határozott idegenkedését ismerte, egészen elképpedt rajta. Látni való volt, hogy mindent el akarnak követni a nép kibékitésére, s annak előitélete és idegenkedése csakugyan csökkent is ezáltal némileg. De a függetlenség szelleme és a bizalmatlanság egyáltalán nem volt kihalva, folyton izzott ez a hamu alatt s itt-ott felcsapott egy láng, melyet aztán az utolsó szikráig s lehetőleg zajtalanul elnyomni, ez volt az orosz rendőrség feladata. Minden elővigyázat mellett is azonban voltak titkos szövetségek. A ki a vér kötelékei vagy a saját előnye által összeköttetésben állt Galicziával, mely a zsákmánylók egyikének visszaadatott; vagy Posen nagyherczegséggel, hol a másik zsákmányló lett viszont az ur, folyton sugott-

tálva van, hogy 100 képviselő van jelen, szükséges a kérdést szavazással eldönteni. Felteszem tehát a kérdést. Kivánja-e ház, hogy . . . (Zaj a szélső baloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Eötvös Károly: T. ház! Miután a vitának tárgya eldönthető akként is, hogy a t. honvédelmi miniszter ur, ki időközben a házban megjelent, nyilatkozik arra nézve, hogy mikor kiván válaszolni az interpellácczióra, gondolom, hogy talán nem kellene most a kérdést szavazásra kitüzni. (Ellenmondások jobbfelől.)

Szapáry Gyula gr. miniszterelnök: T. ház! Arra kérem a t. házat, hogy miután már oly sok időt töltöttünk el e kérdéssel, méltóztassék a kérdést most szavazással elintézni s azután a netalán teendő előterjesztést meghallgatni. (Zaj a szélső baloldalon. Helyeslés jobbfelől. Felkiáltások: Halljuk a kérdést!)

Elnök: Kérdem tehát a t. házat: méltóztatik-e a Polonyi Géza képviselő ur által beadott határozati javaslatra nézve kivánni, hogy a ház szavazással döntsön: igen, vagy nem? (Igen! Nem!) Kérem tehát azon képviselő urakat, a kik ezt kivánják, méltóztassanak... (Mozgás a baloldalon.)

Horánszky Nándor: T. ház! Engedelmet kérek, de a kérdésre vonatkozólag kivánnék némi felvilágositást, a mennyiben, ha a kérdés oly alakban és szerkezetben tétetnék fel (Halljuk! Halljuk!), hogy az az eldöntendő határozati javaslatnak érdemleges elintézését is tartalmazná . . .

Elnök: Nem!

Horánszky Nándor: Akkor a t. ház figyelmét arra kivánnám fel, hogy ez a házszabályokba ütközik. Azért kérném a kérdés preczizirozását oly alakban, hogy a határozati javaslat tartalma felett a ház külön döntessen. (Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)

Elnök: Azt a ház már eldöntötte, mert a mint bátor voltam előterjeszteni, esetleg két szavazás lesz, a mennyiben a házszabályok 154. §-a értelmében el kell dönteni azt a formakérdést, hogy Polonyi Géza képviselő ur által beterjesztett határozati javaslatra vonatkozólag kiván-e a ház intézkedni? Ha igen, akkor azt a kérdést fogom feltenni, a mely a dolog érdemére fog vonatkozni. A szavazásnak tehát ekkép kell történnie, mert a házszabályok igy rendelkeznek. (Helyeslés jobb felől.)

Horánszky Nándor: Arra vagyok bátor a t. házat figyelmeztetni, hogy a ház nem határozhat a felett, hogy kiván-e a határozati javaslat érdemében dönteni: igen vagy nem? (Ellenmondás jobb felől.) Ezt csak azért emlitettem fel, mert a kérdés, ha jól értettem meg, igy van feltéve. (Ellenmondás jobb felől.)

Elnök: Az első kérdés csak a formára vonatkozik s ha az el lesz intézve, a határozati javaslat érdemében fog a ház dönteni. (Helyeslés jobbfelől. Zaj és mozgás balfelől.)

Eötvös Károly: A házszabályok azt mondják, hogy a miniszter a hozzá intézett interpellácczióra 30 nap alatt felelni tartozik. (Ugy van! a szélső baloldalon. Felkiáltások jobbról: Erről nem lehet beszélni.) Sem a ház többségének, sem pedig a háznak nincs joga a minisztert a házszabályok ezen rendelkezése alól felmenteni. (Igaz! Ugy van! a szélső balon. Mozgás és ellenmondások jobbfelől.)

Bocsánatot kérek, ha vannak a tuloldalon ülő t. képviselő társaim közt olyanok, a kik nem értik a dolgot, majd akkor bővebben szólunk a kérdéshez. (Helyeslés a szélső balon.) A kérdést, nézetem szerint, ugy feltenni szavazásra, hogy a kérdésnek érdemében dönt-e a ház, vagy nem; jogi, ez parlamenti lehetetlenség. (Ugy van! a szélső balon. Nagy zaj a jobboldalon.) A kérdés csak az lehet: kötelezi-e a minisztert a házszabály, igen, vagy nem? (Nagy zaj a jobboldalon.) és, hogy elfogadja-e a t. ház Polonyi Géza t. képviselőtársam határozati javaslatát, igen, vagy nem? (Helyeslés a szélső baloldalon. Ellenmondások jobbfelől.)

Elnök: T. ház! A házszabályok értelmében ezt a határozati javaslatot ugy, a mint azt Polonyi Géza képviselő ur beadta, tulajdonképen nem is lehetett volna beadni. Nem a dolog értelméről szólok, mert az egészen más; az a házszabályokban preczizirozva van, de, t. ház, ha ez preczizirozva van, nem lehet figyelmen kivül hagyni a házszabályoknak azon másik intézkedését sem, mely a napirend előtti fölszólalások eseteit állapitja meg. Én tehát, mint elnök, köteles vagyok a házszabályok 154. §-a értelmében kérdezni, hogy kiván-e a ház a Polonyi Géza képviselő ur által beterjesztett, egyébiránt nekem be sem mutatott határozati javaslatra vonatkozólag dönteni, igen vagy nem? (Igen! Nem!)

Polonyi Géza: T. ház! Legyen szabad röviden felszólalnom annak indokolására, hogy ezt a határozati javaslatot miért vonom most vissza. (Derültség jobbfelől.) Ha a t. elnök urnak interpretáczióját veszem, azt kell allegálnom, hogy a 154. §-ra való hivatkozás azért téves, mert a szerint csak az a kérdés döntendő el, vajon nekem a napirend előtt szólanom megengedtetik-e vagy sem. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Ebben a kérdésben joga van a háznak határozni és ha az elnök ur előleges bejelentés mellett is megtagadná tőlem a szólás jogát, joga lenne a háznak azt nekem megadni. (Helyeslés a szélső balon.) De itt nem erről volt és van szó. Én a 103. § alapján, mely szerint a tanácskozás folyama alatt bármikor van jogom szólni, az elnöknél tett előleges bejelentés nélkül adtam be határozati javaslatomat, még pedig azért, mert meggyőződésem szerint máskor, mint a mikor javaslatomat indokolom, a határozati javaslatot benyujtanom egyszerüen lehetetlenség. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Minthogy azonban kételyek merültek fel a házszabályok tekintetében és én nem akarom a t. házat kitenni annak, hogy esetleg a házszabályok ellen hozzon határozatot, ezuttal készségesen visszavonom határozati javaslatomat, de fenntartom magamnak a jogot, hogy azt később érdemleges inditvány alakjában nyujthassam be. (Helyeslés a szélső balon. Mozgás jobbfelől.)

Elnök: T. ház! E szerint az egész mai vita tárgytalanná vált. (Derültség jobbfelől.)

A honvédelmi miniszter ur kiván szólani. (Halljuk! Halljuk! jobbfelől. Zaj a szélső balon.)

Fejérváry Géza b. honvédelmi miniszter: T. ház! Miután Polonyi Géza t. képviselő ur beszéde alatt véletlenül nem voltam itt és épen abban a perczben jöttem be, a mikor ő leült, felvilágositásként kijelentem azt, hogy igenis tudom, mivel tartozom a t. háznak a házszabályok értelmében, de másrészt azt is tudom, hogy most egy igen fontos törvényjavaslat lévén szőnyegen, be kellett várnom a kedvező alkalmat, midőn az interpellácczióra válaszolhatok (Halljuk! Halljuk!), nehogy minduntalan előidézzem a t. ház ezen oldaláról (a szélső balra mutat) várva-várt katonai debattokat. (Nagy nyugtalanság a szélső balon.)

Justh Gyula: Szörnyü magas lóra tetszik ülni. (Mozgás jobbfelől. Nagy zaj.)

Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter: Igen, ez a szokásom. (Derültség és tetszés jobbfelől. Zaj a szélső baloldalon. Felkiáltások: Itt nincs a front előtt.)

Justh Gyula: De kötelessége válaszolni és nem magas lóra ülni. (Mozgás jobbfelől. Zaj.)

Károlyi Gábor gr.: Hisz ugy beszél a miniszter, mint a front előtt! (Nagy zaj.)

Elnök: (Csenget.) Azt a kifejezést hallom, hogy «a front előtt.» Engedelmet, nincs itt senki a front előtt. Tessék az ilyen észrevételeket elhallgatni, (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Eötvös Károly: Hát akkor tessék rendreutasitani a minisztert! (Zajos helyeslés a szélső balon. Mozgás és felkiáltások jobbfelől: A komédiásokat kell rendreutasitani!) Nagy zaj és nyugtalanság.

Elnök: Méltóztassanak a szónokot nyugodtan meghallgatni. (Halljuk! Halljuk!)

Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Midőn Polonyi Géza képviselő ur a választ sürgette, kijelentettem, hogy a legközelebbi napokban fogok válaszolni. Később a ház folyosóján találkoztam ugy Ugron Gábor mint Polonyi Géza képviselő urral és kérdést intéztem mindkettőjükhöz, hogy mivel előreláthatólag napirendre fog kerülni a t. miniszterelnök urnak Pécsett és Fiuméban léte alatt azon kis törvényjavaslat, melyet a közöshadseregbeli tartalékos tiszteknek a honvédség tettleges állományában való áthelyezése iránt terjesztettem elő, vajon van-e ellenvetésük az ellen, hogy ezen választ akkor adjam meg, midőn ezen törvényjavaslat tárgyalás alá fog kerülni? Sem Ugron Gábor, sem pedig Polonyi Géza képviselő uraknak nem lévén kifogása az ellen, én tehát ezt bevárandónak véltem. A t. miniszterelnök urnak távolléte alatt ezen törvényjavaslatom véletlenül nem kerülvén napirendre, nem voltam abban a helyzetben, hogy válaszolhattam volna. (Nyugtalanság a szélső balon.) Egyébiránt késznek nyilatkozom arra, hogy holnap, mert amugy is szombat van, válaszomat megadjam. (Élénk helyeslés.)

Polónyi Géza: Méltóztatik talán emlékezni a t. miniszter urnak arra, hogy ugy állapodtunk meg, hogy a törvényjavaslat benyujtásakor fog elintéztetni, világosan kijelentvén azonban, hogy ha junius 22-éig nem fog tárgyalásra kitüzetni a törvényjavaslat, akkor a t. miniszter ur megadja a választ, a nélkül hogy bevárná, hogy a törvényjavaslat napirendre kerül. Igy történt ez. Ezt akartam a magam részéről rektifikálni. Azt pedig, hogy a választ holnap méltóztatik megadni, tudomásul veszem. (Helyeslés.)

Elnök: T. ház! Még Csatár képviselő ur kivánja a tegnapi napon félreértett szavait helyreigazitani. (Mozgás.)

Csatár Zsigmond: Utal arra, hogy őt tegnap a Gulácsy Dezső beszéde alatt egy közbeszólásért az elnök rendreutasitotta. Felolvassa a Gulácsy beszédének idevágó passzusát és a maga közbeszóllását, a miből kitünik, hogy ő senkit sem sértett meg, tehát nem érdemelte meg az elhamarkodott elnöki megrovást. (Derültség.)

Elnök: Ha én valamely kijelentést teszek, annak először oka van és másodszor az vita tárgyát nem képezheti. A képviselő ur maga mondja, hogy közbeszólva oly szót ejtett ki, a mely valakit mindenesetre sértett. Lehet, hogy talán pártjabeli egyénre értette szavait, de nekem az egészen mindegy, hogy azok kire vonatkoznak, mert közbeszólni és ily nyilatkozatot tenni, nem lehet. (Helyeslés.)

Következnék a napirend, azonban a házszabályok azt rendelik, hogy midőn a 208. §. alkalmazása mellett a ház felolvastatja tagjainak névsorát, akkor az utána való ülésben a ház elnöke a jelenvoltakról és azokról, a kik a ház engedélyével vagy az elnök engedélyével távol voltak, jelentést tesz, egyszersmind pedig intézkedik, hogy mindaddig, mig az illetők távollétüket nem igazolják, napidijakat ne kapjanak. (Helyeslés jobbfelől.) Ugyanakkor a ház elnöke inditványt is tehet az iránt, hogy a távollevőket a ház bizonyos napra rendelje be. Én ugyan nem igen gondolnám, hogy a t. ház ez utóbbi intézkedést alkalmazni kivánja (Felkiáltások a szélső balon: Mindkettőt!), de ha kivánni méltóztatnak, e tekintetben a házszabályok értelmében holnap fogom megtenni az előterjesztést, a mit azért jelentek be már most, hogy a távollevő képviselő urak ezt tudják. (Helyeslés.)

Következik a napirend: **a «közigazgatás és az önkormányzat rendezéséről a vármegyékben» czimü törvényjavaslat** általános tárgyalásának folytatása.

Az első szónok **Udvary Ferencz:**

Midőn — ugymond — az előttünk fekvő nagy horderejü törvényjavaslathoz hozzászólok, figyelmünk mindjárt kiterjed arra, a mivel ezen nagy horderejü törvényjavaslatot kellett volna kezdeni; vagyis általában a községi autonómiáról kivánok szólani. (Halljuk! Halljuk!) Nem képzelhetek rosz autonómiával biró községi talapzaton oly jó épületet felállithatni, a mely mellett jó állami közigazgatást létesiteni lehetne. Nem valami külországi tudós könyvtárából, hanem negyvenéves tapasztalásom és hazánk történelméből meritem ezen állitásomat. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Az ország szélén lakó ember vagyok és két megye területén vagyok ismerős: Vas- és Zalamegyék területén, a melyek együtt egy kis országot képezhetnének, a magyar birodalomnak $1/23$-ad részét teszik; Ausztriával és Horvátországgal határosak és bennök mindenféle nemzetiségi faj megvan, ugy, hogy kis kiadásban az egész ország képét mutatja. Ha harmincz-negyven év alatt az ember megfigyeli, hogy mennyire fejlődött a községi autonomia, a mely nélkül jó állami vagy megyei közigazgatás nem képzelhető s a mellett, a mit láttam az annál inkább örvendetes, mert a magyar állameszme fejlődésére mutat. De elszoktam látogatni a szomszéd Ausztriába is, hogy lássam, milyen ott az eljárás abban a nem alkotmányos államban. Jártam ott Bach idejében, jártam azután is, mikor ők is valami darabka alkotmányt kaptak. Most is minden évben párszor átmegyek, nem elégszem meg azzal, hogy a Verordnungsblattból olvasom, hogy mit csinálnak ott, hanem, ha valami érdekes momentum fordul elő, oda megyek, hogy saját szemeimmel és közvetlenül győződjem meg arról, hogy mit csinál ott a Bezirkshauptmann és hogy működik a községi autonomia; mert alkotmányosság tekintetében előttünk ugy ismeretesek, hogy száz évvel hátrább vannak mint mi; és mindig szomoru tapasztalatokkal kellett onnan visszajönnöm, mindig szégyelnem kellett magamat, mikor az első magyarországi faluba visszatértem, mert itt a községi autonomiának mindenféle módon való összetépését észleltem, mig ott az alkotmánynélküli Ausztriában, a legautonomabb módon való eljárást kellett látnom.

A szónok itt előadja, hogy mi történt 1861-ig meg azután a községi autonomia dolgában; azután igy folytatja:

A tisztviselők anyagi viszonyai, melyek az üres czimek osztogatása által előálltak, igen különböző eredményt mutattak fel. Voltak, a kik családi vagyonukat költötték el, mert kis fizetésüket kellett pótolniok, voltak, a kik szerényen és szegényesen megéltek, semmijük sincsen, de ismerek azután olyanokat is, a kik szép vagyont szereztek. (Ugy van! a szélső baloldalon.) és most nagy nyugdijat is huznak és mindig a legkedvesebb emberei voltak a főispánnak.

Nem tudnm, ki mondta, de talán többen is emlitették a t. képviselőtársaim közül a tuloldalról, hogy erre a törvényjavaslatra azért is nagy szükség van, mert a megyei tisztviselők megbizhatlanok. Ezt ugy magyarázom, hogy az állam nem mer bizalmat helyezni a választott tisztviselőkbe talán a szubordináczió hiánya miatt? vagy talán, hogy meg engedik magukat vesztegetni?

Mióta a minősitési törvény megvan, mást, mint kvalifikáczióval biró embert nem lehet megválasztani. Elmozditani is megint csak a kormányhatalomnak van joga végérvényében. A kormány megindithatja a fegyelmi eljárást, azután ez folyik tovább az appellátákkal a legfelsőbb fórumig, a kormányig, a ki az illető tisztviselőt állásából elbocsájthatja. A főispán kinevezett ember, a főispánnak intézkedéseit rendesen, pontosan teljesitik, az alárendelt tisztviselők még a gondolatát is kitalálják, annyira igyekeznek kedvében járni, kivált a választási ügyekben. Ha tehát a megbizhatlanságot másképen nem értették, akkor csakugyan igazolatlannak látom a vádat, mert a megyei tisztviselőket a főispánnak és a miniszternek teljesen hü, jó és megbizható egyéneiként ismertem mindenkor.

A községeknek az 1871-iki törvény adott egy kis jogocskát, a mit autonomiának neveztek. Sajnos, hogy a rendezett tanácsu városok a kis falucskákkal teljesen egyenlő jogban részesültek, de a mit adtak az is nagyon szép és jó volt, nevezetesen, hogy a saját képviselőtestületei kandidálták az elöljáróságot. A biróválasztásnál, igaz, oda rendelte a törvény a szolgabirót, de a kandidálási jog a községé volt, a választás joga pedig az egyeseké. Az 1871-iki törvény szerint a fegyelmi ügyekben határozati joga is volt a községnek és többször használta is azt, de azért az államnak főfelügyeleti joga nem csorbult, mert fel lehetett vinni az ügyet a miniszterig. És mi történt ezzel a szép autonomiával? 1871-től gondolom 1876-ig volt érvényben ez a két szakasz. Ha jól emlékszem az 1876. V. t.-cz. ártott meg ezeknek a szegény paragrafusoknak.

A szónok itt előadja, hogy e tekintetben hogy vannak osztrák és stájer szomszédjaink; előadja, hogy milyen Ausztriában az a rossz községi autonomia. Kifejti, hogy ott a német atyafiaknál sokkal szélesebb alapon nyugszik a szabad választási jog, mint nálunk. E tekintetben nálunk mindinkább megszoritják a szabad mozgást, mintsem hogy kitágitanák.

És látjuk, hogy történnek sérelmes dolgok és pedig leginkább nagyobb lélekszámmal biró községekben, hol a vármegyék részéről a szolgabirák szoktak bénitólag beavatkozni, megtudandó, hogy mikép kell oda olyan birót megválasztatni, a ki majd képviselőválasztás alkalmával segitségére lesz neki, hogy ő a főispánnak kedvére lehessen. Akkor a legnagyobb ingerültségek szoktak uralkodni, mert az a községi választás a törvénynyel határozottan ellentétes véget ér, még az appelláták során is.

A szónok itt részletesen elmond minden szituácziójában egy választási esetet, a melyben a felfolyamodás daczára helybenhagyatott a választás.

Megemlékezik a szónok arról a törvényről, mely eltörölte a községi képviselőtestületnek kandidaczionalis jogát és beszél a szolgabiráknak a választás idején való szerepléséről, meg a korábbi és a mostani megromlott politikai erkölcsök különbségéről.

Akár meg van választva az a tisztviselő, akár ki van nevezve, ha egyszer parancsol neki a főispán, akkor bizony meg lesz neki ez a baja a kinevezés mellett is. Ettől addig menekülni nem lehet, mig a főispán urak másképp nem gondolkodnak, mig be nem adják a kulcsot, hogy ők nem lesznek tovább korteskvezérek.

De van egy másik ellenvetés, a mely méltó némi figyelemre és ez az, hogy a választott tisztviselő azért sem teljesitheti kötelességét lelkiismeretesen, pontosan és elfogulatlanul, mert időszakonkint választás alá esik és ezen választási időközben neki bizony támogatásra van szüksége és ezt meg is éreztetjük vele.

Hát, t. ház, bizonyos, hogy az a tisztviselő, ha minden hat évben választásnak van kitéve, nem lesz mindenkivel szemben egyenlően független, nem fog tudni mindenkivel szemben egyformán eljárni. De hát segitettek ezen már másképp is. Ott van a községi jegyző, ez is igen nevezetes faktor, meg van választva, de nem bocsáthatják el fegyelmi eljárás nélkül, avanzsirozhat, lehet belőle, ha van kvalifikácziója, szolgabiró, alispán, lehet főispán valamerre, kormánybiztosi mandátummal együtt, stb. Ez az intézmény meglehetős jónak bizonyult régi időtől fogva. A községi orvosok előbb szintén időszakonként választattak; meghozták a közegészségi törvényt és azóta ez az állás nem esik választás alá. Szónok itt némi szünetet tart. Azután a gyorsirók felé fordulva.)

Hol is hagytam el az előbb?

Károlyi Gábor gr.: Hogy a választás feszélyezi a tisztviselőket, annak van valami alapja!

Elnök: Kérem a t. képviselő urat, ne tessék a szónokot segiteni.

Károlyi Gábor gr.: Én csak feleltem arra, a mit kérdezett!

Udvary Ferencz: Nekem nincs meg irásban a beszédem, nem is olvastam azt irásból, azért kérdeztem a gyorsiró urat, hogy nem tudná-e megmondani, hol hagytam el.

Tehát bizonyitani kivántam azt, hogy a választott tisztviselő, ha nem fog időszaki választás alá esni, tagadhatatlanul azon előnyökben részesülhet, mint a melyekben a kinevezett. Nem áll tehát az, hogy annak előmenetele nem volna, ki lenne abból zárva; hiszen vannak példák rája minden héten, hogy valamely municzipiális tisztviselőből hivatalnok lesz. Még nemrégiben volt az, a mikor Széll Ignácz, Vasmegye alispánja a minisztériumba lett áthelyezve miniszteri tanácsosnak. Azt gondolom, hogy ez is csak valami. A napokban nevezték ki Reiszig Ede vasmegyei alispánt főispánná és kormánybiztossá, pedig a tiszteletbeli aljegyzőségen kezdette. Ez mindenesetre avancement és hogy kikeresik azokat, a kik arra valók, az természetes dolog. (Közbeszólás a szélső balon: De nagyon is kikeresik!) Ott van Zala vármegye, Svastics Benő alispán volt, lett belőle főispán, ismertem még aljegyző korában. Tehát, hogy lehet azt mondani, hogy nem haladhat? Haladhat addig, a mig csak érdemei vihetik. De azt is mondják, hogy nem állandó és hogy attól tarthat, hogy nem választják meg majd jövőre. Erre vonatkozólag azon nézetemet már nyilvánitottam, hogy ezáltal, ha egyszer meg van választva, tekintessék mindenkorra megválasztottnak. Egyébiránt eddig is azt tapasztaltam, hogy azok, a kik 15—20 évvel ezelőtt meg lettek választva Vas és Zala vármegyében, pedig jó csomó van, olyan kevés volt, a kit ujra meg nem választottak volna. És ha egyet még sem választottak meg, bizonyos, hogy annak igen rosszul állott hivatalos konduit-listája. Bizonyára el lett neki nézve egyik-másik dolga, ugy hogy szinte javára volt az, hogy az ujabb választásnál nem kandidálták.

Hanem forditsuk meg a kérdést. Azzal állanak elő indokul, hogy hiszen ezek a választott tisztviselők maguk is az államositást kivánják. (Egy hang a szélső balon: Dehogy kivánják!)

Ebben van valami igazság. Sokkal beszélgettem én, de mind azon kezdték, hogy mennyi lesz a fizetés.

A fizetés után élő uri embereknek a véleményét nem szabad összekeverni a választó nagyközönség véleményével. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.) Egy szolgabiró sem államositana, csak adjanak neki örökös választást és 2000 forint évi dijat. (Derültség a szélső balon.) Még azt sem mondom, hogy meg nem érdemli, ha becsülettel teljesiti kötelességét, hozzáférhetetlen és hivatásszerü ember. Pénz nélkül se kinevezett, se megválasztott hü tisztviselő, szorgalmas hivatalnok nem fog lenni.

Hallottam azt is mondani, hogy a nemzeti jellem vagy a megyei erények elkallódtak. Elvégre igaz, de nem is lehet az másképen. Voltak jó községek. A municzipium a megye, hogy autonómiája erős legyen, ennek első feltétele az, hogy erényteljes is legyen, hogy a tisztességnek köveiből legyen összeállitva. Hanem egy nagy baj van és ez régi baj. (Halljuk! Halljuk!) Talán örökkétig mindig ugy is volt, hogy ha valami tekintetben a nem erényesség száll lefelé, ott igen ragadós és nagyon elterjed. Ha ezt a községet meghagyják az ő autonómiája mellett, hogy békében válaszsza meg az ő elöljáróit, jó becsületes gondolkodása nyomán s nem huzzák ezt erre-arra mindenféle áligéret mellett, akkor az a közönség megmarad annak egyenes, tiszta, jó, becsületes gondolkozása.

Azt, hogy a községi jegyző mint államhivatalnok elhagyja jelenlegi községi tisztviselői minőségét, teljesen helytelennek tartom és azért valamint egyéb a már elmondott okokból ezen törvényjavaslatot nem fogadom el az általános tárgyalás alapjául, hanem csatlakozom Szederkényi Nándor t. képviselőtársam határozati javaslatához. (Helyeslés a szélső balon.)

A következő szónok **Jeszenszky László** br.

Azon kezdi, hogy a javaslat benyujtásának, tárgyilagosan vizsgálva a dolgot, csak egy czélja lehetett: a közigazgatás komoly javitása.

Mi a föltétel egy jó közigazgatásnak? Hogy az olcsó, gyors legyen és hogy benne a jogi biztositékok mentől nagyobb mérvben meglegyenek. A két elsővel nagyon könnyen végezhetek. Olcsó közigazgatás! Senki sem tagadhatja, hogy a jelenlegi közigazgatás sem olcsó. Eltekintve, hogy maga a megyék dotácziója is sok, melyet igaz, nagy részben az államositás ád, de hát itt bocsánatot kell kérnem Fenyvessy Ferencz képviselő urtól, mert én nem vagyok abban a szerencsés helyzetben mint ő, hogy az államkassza által adott költségeket a honpolgárok költségeitől elkülöniteni tudnám, mert hisz nézetem szerint ez is az adókból folyik be, de amugy is drága.

A közigazgatás ma sem olcsó és ha most tekintetbe vesszük, hogy a t. belügyminiszter ur szerint is az uj javaslat alapján 600.000 frttal nagyobb költségtöbblet lesz, bátran állithatom, hogy az uj közigazgatás olcsó nem lesz. A mi a gyorsaságot illeti, nagyon röviden gr. Apponyi A. képviselő urra hivatkozom, a ki is a vita folyamán tartott beszédében maga állitotta, hogy a javaslat alapján a közigazgatás a kivánt jelentések sokasága miatt lassubb lesz. Tehát a jó közigazgatás második föltétele sem lesz elérve. Nézzük most, hogy ezen javaslat értelmében a közigazgatásban meg lesznek-e a jogi biztositékok, önkormányzati, közszabadsági és jogvédelmi biztositékok.

A szónok itt Fenyvessy Ferenczczel polemizál s az általa felhozott paragrafusokból mutatja ki, hogy e paragrafusok ugyan meg vannak mind a törvényjavaslatban, de épen azt igazolják, a mit állitottam, hogy abból az önkormányzati közszabadsági és jogvédelmi garancziák hiányoznak. (Ugy van! a szélső balon.)

Ezután a Horváth Boldizsár beszédére reflektál.

A t. képviselő ur — ugymond — hosszu beszédében megtámadja a hosszu törvényjavaslatot azért, a mi abban foglaltatik, a végén pedig mégis elfogadja azt azzal a hozzáadással, hogy nem hiszi, hogy a részletekben változás történjék azon, de elfogadja azért, a mi abban nem foglaltatik. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

De ehhez hasonlóan vannak többen, a kik ily konzekvencziával nemcsak elfogadják, hanem erősen támogatják is a törvényjavaslatot. Igy pl. Dárday Sándor t. képviselő ur, a ki előadója volt e javaslatnak a bizottságban, hogy mily nézettel volt a közigazgatás államositásáról 1886-ban, legyen szabad akkor tartott beszédéből egy részletet felolvasnom: (Halljuk! Halljuk! a szélső baloldalon.) Én meg vagyok győződve, hogy a választott tisztviselő jobb politikai tisztviselő, mint a kinevezett, kinek a hivatal a hazája, mint a katonáé a tarisznya volt az általános védkötelezettség behozatala előtt . . . belátták világszerte, hogy a hivatalbóli honboldogitás, a kormányzottak közremüködése nélkül meddő törekvés . . . Igaznak tartom, hogy Magyarország tisztikarán fordul meg a nemzeti uralom kérdése is, de ép ezért én vakmerő experimentácziónak tartanám az ugynevezett állami adminisztráczió behozatalával a most választott tisztviselőknek exstirpáczióját és kineveztetésükkel őket az általuk kormányzottakkal ellentétbe juttatni» (Derültség a szélső balon.), továbbá «Ujabb időben némelyek az állami adminisztráczió szükségéből erőnek erejével igyekeznek nemzeti kérdést formálni, a mit azonban én csak egy szerencsétlen botlásnak tartok». Ily elveket vallott e tárgyban a t. képviselő ur 1886-ban, és most, öt év mulva, mint az a bizottság szövegéből és indokolásából látszik, noha az általános viszonyok nem változtak, egész ellenkező elveket vall. (Derültség a szélső balon.)

De hát, t. ház, önök a közigazgatás javitását a választási rendszernek a kinevezésivel leendő felcserélésében látják, mert hisz ezen javaslat és a mostani törvény között más lényeges, a közigazgatásra vonatkozó eltérés nincs, akkor, t. ház, önök nagyon csalódnak; a jelenlegi törvények mellett, legyen választási vagy kinevezési rendszer, jó közigazgatás nem képzelhető. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.) Tekintsünk csak egy kissé körül, ott van a közigazgatás terén egy nagy ür, mely majdnem minden nap és mindenütt felmerül, melynek betöltése azon igazán szégyenteljes ok miatt nem lehet, mert alkotmányosságunk huszonnegyedik évében még nem jutottak a feltétlen hatalommal biró kormányok odáig, hogy egy mezőrendőrségi törvényt léptettek volna életbe; de ha tekintjük a meglevő törvényeket, majd mind olyanok, melyek keretén belül jó közigazgatást képzelni sem lehet, ilyenek: a kihágási-, a közegészségügyi-, az állategészségügyi-, a vizjogi-, a cseléd-, vadászati-, erdei kihágások stb. Önök, t. többség, a kik a közigazgatás rossz voltát teljesen a megyékre, illetve a választási rendszerre akarják tukmálni, csak nem állithatják, hogy ezen hibás törvények, melyeknek feltétlen következménye a rossz közigazgatás, megalkotásának is a megyék az okai?

És itt szabadjon mellesleg megjegyeznem, hogy igazán komikus, — de a nemzetre káros, hogy, noha első sorban földmives nemzet vagyunk, egy miniszteri tárcza van, a földmivelésügyi tárcza, melynek betöltésére alig találtak a felelős kormány felállitása óta alkalmas egyént, mindenütt reformálni, ujitani akar a kormány, csak itt nem, a hol legjobban kellene; de bocsánatot kérek, mégis a jelenlegi igen t. földmivelésügyi miniszter ur, a ki nemcsak nagy érdemei folytán, de azért is, mert erdélyi bizatott meg a tárcza vezetésével, belátva mező- és közgazdaságunk ázsiai voltát, két nagy reformot tüzött czélul: az egyik egy bizományi istálló felállitása a fővárosban (Derültség a szélső baloldalon.), a másik állami fürdők felállitása Erdélyben. Az elsőt megbuktatta maga azon párt, melynek bizalmából legalább igy kellene lenni, a miniszteri széket betölti, a másikat minden bizonynyal meg fogja buktatni a kinevezendő fürdőbiztos.

Ilyen reformoknak akar segiteni a t. miniszter ur és azután nem látja a mezőrendőrségi törvény hiányát, a cseléd, állategészségügyi, vizjogi, ipari stb. törvények módositásának szükségét. Igaz, t. ház, e törvények és még sok más, azt lehet mondani, a közigazgatás keretébe vágó minden törvény módositása nélkül legyen választott vagy kinevezett tisztviselő, jó közigazgatást képviselni nem lehet. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.)

Legfőbb érv a választási rendszer ellen, az ugynevezett komaság, sógorság befolyása; de hát nem lesz-e az igy, nem ezt mutatja-e a fél hivatalos «Nemzet» egy nem régi közleménye, melyben egy ujonnan kinevezett főispánt csupán azért dicsér, mert Tiszáék, a földmivelésügyi miniszter és több nagy családdal rokonságban áll, de még rosszabb lesz, a mit az a felfogás látszik igazolni, mely e javaslat pártolói között van elterjedve; ugyanis nem rég történt itt a házban, hogy egy kormánypárti képviselő megszólitja a belügyi államtitkár urat és ezeket mondja neki: egy egyént vagyok bátor ajánlani a nyiregyházi rendőri kapitányi állásra az ottani vörös-kereszt-egylet, tüzoltó-egylet elnöke és nagyon jó kormánypárti. Tehát, hogy valaki kineveztessék az az indok, hogy jó kormánypárti. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Ezek után, t. ház, még azon nézetemnek akarok kifejezést adni, hogy kinevezett tisztviselő jó tisztviselő nem lehet a közigazgatás terén és ezt röviden indokolom azzal, hogy a közigazgatás olyan, mint a magyar nóta, azt kottára hozni nem lehet; ha a honpolgárok a tisztviselő iránt csak félelmet nem pedig bizalmat is éreznek a legjobb tisztviselő sem képes a közigazgatást jól vezetni, már pedig a kinevezett tisztviselő csak a törvény rideg betüit, nem pedig a honpolgárok érdekeit fogja tekinteni. (Ugy van! Ugy van! a szélső balon.) A t. államtitkár ur a vadászéletből hozott fel egy hasonlatot, engedtessék meg, hogy végezetül én is ezt használjam, a mint tudom a nagy urak fegyvereikbe a löveget nem maguk töltik, hanem ezt vadászaikra bizzák, igy tett a t. belügyminiszter ur, e javaslatba lőport elfelejtett tenni és igy történt aztán, hogy midőn a gyutacs elsült, a czél nem találtatott el és ezeknél fogva, miután én ezen törvényjavaslatot képtelennek tartom egy jó közigazgatás megalapitására, miután igéretekben hinnem nem szabad és igy az önkormányzati, közszabadsági és jogvédelmi garancziákat veszélyeztetve látom, a törvényjavaslatot általánosságban sem fogadom el. (Élénk helyeslés a szélső balon.)

Elnök: Ki következik? (Zaj a szélső balon. Felkiáltások: Már $3/4$ kettő. Felkiáltások jobbfelől: Még nincs három negyed!) Még nincs $3/4$ 2. Méltóztassék továbbá meggondolni, hogy ma már ugyis 2 órát elveszitettünk és igy valóban nincs helyén, hogy azt a fél órát is, a mi még hátra van, elveszitsük. (Helyeslés jobbfelől. Zaj a szélső balon.) Kötelességem, hogy erre figyelmeztessem a t. képviselő urakat. (Zaj és felkiáltások a szélső balon: Hiszen már $3/4$ 2 van. Helyeslés jobbfelől.) Én csak azt az órát láthatom, a mely előttem van. (Zaj. Fölkiáltások: A ház óráján háromnegyed kettő van, mi a szerint igazitjuk magunkat. Felkiáltások jobbfelől: Ha sokáig tanácskoznak az óra fölött, akkor csakugyan $3/4$ kettő lesz! Halaszszuk holnapra a tárgyalás folytatását.)

Kossa Dezső: Kérem a t. házat, hogy holnap mondhassam el a beszédemet. (Helyeslés.)

Elnök: A ma megszakitott tárgyalást a holnap délelőtt 10 órakor tartandó ülésben folytatjuk, a melyben Fejérváry Géza b. honvédelmi miniszter ur is fog Polonyi Géza képviselő urnak hozzáintézett interpellácziójára válaszolni.

Az ülés végződik d. u. 1 óra 40 perczkor.

---

bugott a varsói elégedetlenekkel, terveket koholtak a fölkelésre, emissáriusokat küldtek ki, kik idegen országokban részvétet keltsenek és segélyt keressenek. Mindezek folytán a rendőrség rendkivül bizalmatlan volt az idegenek iránt s valamennyi utlevelet a városba érkezés- vagy távozáskor beható vizsgálat alá vett.

Darville a rendőrfőnököt egy asztalnál találta, melyen egyetlen fagygyugyertya világitott, s olaj és foghagyma illatot árasztó étek állott. Az ember folyékonyan beszélt francziául s John, miután a frankfurti orosz követ ajánló levelét átadta, igy szólt az otromba tüskésszőrü hivatalnokhoz:

— Azt óhajtom kinyomozni, hogy egy idegen, ki három vagy négy héttel ezelőtt titokzatos körülmények közt Varsóba jött, hol tartózkodik most. Az illető Frankfurttól Bécsig, ugy utazott, mint szolgája, bizonyos madame Rasilovnak, ki orosz nő, de több éven át Angliában lakott, okom van föltenni azonban, hogy ez idegen az álruhát letette, mielőtt Varsóba jöttek. Ha még itt van, akkor megvannak neki a maga okai, hogy ismeretlen maradjon, ha elhagyta a várost, akkor nagyon fontos érdek kivánja mostani tartózkodási helyét megállapitani. Nyujthat ön nekem ebben segélyt?

A hivatalnok ránczba szedte homlokát, arcza áthathatlan volt.

— Rasilov asszony nem lengyel, mondá. Nadine Fedorovna, mint itt nevezik, összeköttetésben áll sok elsőrangu pétervári családdal; nagynénje, Stepanovics Olga, több éven át itt lakott. Ideérkeztekor beható értesüléseket szereztünk róla s megtudtuk, hogy ő hü orosz alattvaló, ki ezentul ismét szülőföldén akar lakni.

— Ez ellen nincs ellenvetésem . . . kérdésem csak arra a férfira szól, ki vele utazik.

— Utlevele rendben volt. Nadine Fedorovna személyes ügyeihez pedig semmi közünk.

— Természetes, hogy nincs, ... de szabad kérdeznem, hogy neki a saját személyére külön utlevele volt-e?

— Igen.

— Ez utlevélen azonban egy angol szolga is fel volt jegyezve — s mikor az urnő idejött, ilyen már nem volt vele. Nem gyanus körülmény ez? Az az ember Oroszország határáig álöltözetben utazik — miért? Ha ő az, a kinek én gyanitom, s ha, az ön segélyével sikerül őt kinyomoznom, az nem fog a kárára lenni önnek sem. Többet nem mondok.

A tiszt a földre köpött; mogorva, tünődő arczot vágott.

— Csak azt ismételhetem, hogy ennek az utlevele is rendben volt.

— Jól értem önt, ha ebből azt veszem ki, hogy ő már nincs Varsóban?

— Ugy van. Nadine Fedorovnával mintegy nyolcz nappal ezelőtt hagyta el a várost. Utazásuk czélját kinyomozni, nem tartozott ránk, mondá s vállat vont. Lehet, hogy Bela Náthán felvilágositást adhat önnek.

Darville erősen és szigoruan ránézett a rendőrre.

— Bela Náthán, a mint tudom, lengyel zsidó!

— A leggazdagabb bankár itt — előttünk sohasem volt gyanus.

— Talán sohasem — eddig. — Ha azonban megtudja ön, hogy ez az angol, a ki más ruhában utazik, tiszt, ezredes . . .

— Tudja ön azt bizonyosan? Tudja bizonyosan, hogy ezredes? vágott közbe a másik hirtelen; szemlátomást nyugtalanná lett.

— Teljes bizonyossággal, ép oly bizonyossággal, mint azt, hogy ő halottnak adta ki magát. E tények, kapcsolatban azzal, hogy ő, vagy Rasilov asszony bizalmas érintkezésben áll egy lengyel zsidóval, elég gyanusak, hogy az ön részéről a vizsgálatot indokolják. Ha én Bélához megyek, akkor ez angol egyszerüen intést kap, és kisiklik előlem, azt ön ép oly jól tudja, mint én.

(Folytatása következik.)

Forróság Amerikában. Távirati tudósitások már emlitették, hogy a mig mi junius hóban szinte dideregtünk, Amerikában rendkivüli hőség uralkodott. Filadelfiában a déli órákban csaknem lehetetlenség volt az utczán járni, s a falak annyira átmelegedtek, hogy még éjjel sem tudtak kihülni. Junius 18—23-ika közt volt a legnagyobb hőség. Délelőtt tiz órától délután hat óráig általában minden városi elevenség megakadt, az üzletek pangtak, csak a jeges kocsik jártak-keltek szokatlan nagy számmal és nem birták teljesiteni a megrendeléseket. Az aszfalt az utczákon ugy megolvadt, hogy ráragadt a czipőkre. A kövezet oly forró volt, hogy az eldobott gyufa rögtön meggyult rajta. A kőművesek abbahagyták a dolgot már tiz órakor és csak hat órakor kezdtek ujra dolgozni. A levélhordozók, távirat kihordók, málhaszállitók, vizes turbánt tettek fejökre. Napszurástól hat nap alatt huszonketten estek össze az utczán. A lóvasuton egy öreg ur a hőség következtében meghalt. A vasutakon csaknem mindenki beteg volt, mikor megérkezett. Az állomáson igyekezett mindenki jéggel látni el magát. A vas edényt a vasutak igazgatósága adta s gondoskodott, hogy az állomásokon jég is legyen (többnyire maga szállitotta), de az utasoktól borsós árakat is kértek egy-egy darab jégért. Az esti órák annál élénkebbek voltak Filadelfiában. A boltokat éjfélig nyitva tartották s a szabad ég alatt levő mulató-helyek csak hajnalban csendesültek el. Junius 21-én esti 9 órakor a hévmérő még 31 R. fokot mutatott, a mi esti órában rendkivüli.

*

Étkezési szabályok. Egy német szakácslap szerint még e század elején is sok előkelő családnál nyomtatott étkezési szabályok voltak kifüggesztve az ebédlőkben, melyek 65 pontban sorolták föl, hogy egy jól nevelt ember mihez tartsa magát. Egy pár pontja igy szól. A csontokat szopogatni lehet igen jó, de ha a háziasszony szopogatja, s az alatt a vendégeknek várakozni kell, a vendégekre nézve semmi esetre sem jó. Ha az ebéd kezdetén nagy szüneteket tartanak és későn hozzák a másik ételt, könnyen az a gyanu támadhat, hogy egy tál étel elkozmásodott. A salátával senki se kináltassa soká magát, mert ez alatt elhül a többi pecsenyéje. A hölgyek ne töltsenek több vizet vagy bort poharukba, mint a mennyit megisznak, mert okvetetlenül feldöntik a poharat, s akkor vagy az abroszt, vagy magokat öntik le.

*

Bardonnet kisasszony. Az Ostas. Lloyd irja, hogy a francziák tonkingi harczaiban egy fiatal franczia nő nagyon kitüntette magát. Bardonnet Eliz kisasszony egy fiatal hadnagyot követett a messze világrészbe. A hadnagy azonban az anamiták elleni harczban elesett s Bardonnet kisasszony ez időtől kezdve maga is ott harczolt a francziák közt. Kezdetben a sebesülteket ápolta, cognacot osztogatott, később azonban a markotányos butykos mellé puskát is fogott. Az előörsökkel együtt szokott menni, s ha csetepatéra került a dolog, Bardonnet kisasszony egy fa vagy domb mellé huzódva, maga is lövöldözött. Annyi bizonyos, hogy kedvese halálát megboszulta, nem egy anamitát teritvén le. Mind szilajabb és vakmerőbb lett s a figyelmeztetésekre nem adott semmit. Végre aztán elfogták az anamiták. Két évig semmit sem lehetett hallani Bardonnet kisasszonyról. Végképen elveszettnek tartották, mignem a tavaszszal jelentkezett Hongkongban a franczia konzulságnál s kivánta, hogy szállitsák haza Francziaországba. Rossz dolga semmi esetre sem lehetett, mert meghizott s ékszerekben is bővelkedett. Ugy látszik, mint fogoly is hóditott. Különben azt mondja, hogy megszökött s a ki bővebbet akar megtudni élményeiről, várja be, mig emlékiratait megirja.